

**T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYALBİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**SERBEST ZAMAN ETKİNLİKLERİ İÇİNDE MÜZİKLİ
ETKİNLİKLERİN YERİ
(SAKARYA MAHALLESİ ÖRNEĞİ)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Eren GÜLTEKİN

Enstitü Anabilim Dalı: Beden Eğitimi Ve Spor Öğretmenliği

Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Fehmi ÇALIK

HAZİRAN-2008

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYALBİLİMLER ENSTİTÜSÜ

**SERBEST ZAMAN ETKİNLİKLERİ İÇİNDE MÜZİKLİ
ETKİNLİKLERİN YERİ
(SAKARYA MAHALLESİ ÖRNEĞİ)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Eren GÜLTEKİN

Enstitü Anabilim Dalı: Beden Eğitimi Ve Spor Öğretmenliği

Bu tez 28/05/2008 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından oy birliği ile kabul edilmiştir.

Yrd. Doç. Dr. Fehmi ÇALIK

Jüri Başkanı

- Kabul
 Red
 Düzeltme

Yrd. Doç. Dr. Zekiye BAŞARAN

Jüri Üyesi

- Kabul
 Red
 Düzeltme

Yrd. Doç. Dr. Nesrin KENAR

Jüri Üyesi

- Kabul
 Red
 Düzeltme

BEYAN

Bu tezin yazılmasında bilimsel ahlak kurallarına uyulduğunu, başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunulduğunu, kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapılmadığını, tezin herhangi bir kısmının bu üniversite veya başka bir üniversitedeki başka bir tez çalışması olarak sunulmadığını beyan ederim.

Eren GÜLTEKİN

28.05.2008

ÖNSÖZ

“Serbest Zaman etkinlikleri İçinde Müzikli Etkinliklerin Yeri” konusu, insanlığın varoluşundan bu yana yaşamının bir parçası olan, insanların sevinçlerini, coşkularını, hüznelerini, yaslarını, inançlarını, korkularını dile getirmek için bir araç olarak kullandıkları ve en önemlisi bir kültür aracı olan müzikli etkinliklerin, günümüzde çok çeşitlilik gösteren boş zaman etkinlikleri içinde de önemli bir yer tutması nedeni ile, üzerinde durulmaya değer bulunmuştur. Bu çalışmanın hazırlanmasında yardımlarını esirgemeyen ve manevi desteği ile her zaman yanımızda olan danışman hocam Yrd. Doç. Dr. Fehmi ÇALIK’ a teşekkürlerimi sunmayı bir borç bilirim. Ayrıca okuduğum sürece bana her konuda yardımlarını esirgemeyen ve üzerimde emeği olan tüm hocalarıma, benimle değerli bilgilerini paylaşan Sakarya’daki tüm Dernek ve Müzik Merkezi yetkililerine, bu günlere ulaşmamda emeklerini hiçbir zaman ödeyemeyeceğim Annem ve Babama candan, yürekten teşekkürlerimi sunarım.

Eren GÜLTEKİN

28.05.2008

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR	iii
TABLO LİSTESİ	iv
ŞEKİL LİSTESİ	vi
ÖZET	vii
SUMMARY	viii
GİRİŞ	1
BÖLÜM 1: GENEL BİLGİLER	4
1.1. Boş Zamanı Değerlendirme Kavramı	6
1.1.1. Değerlendirme Amacına Göre Boş Zaman Türleri	7
1.1.2. Rekreasyona Duyulan İhtiyacın Nedenleri	8
1.1.3. Toplumsal Yönden Rekreasyona Duyulan İhtiyacın Nedenleri	13
1.1.4. Boş Zaman Değerlendirme Etkinlikleri	14
1.2. Sakarya İlinin Sosyo-Ekonomik Ve Kültürel Özellikleri	17
1.2.1. İlin Tarihi	17
1.2.2. İlin Coğrafi Yapısı Ve İklimi	18
1.2.3. İlin Demografik Özellikleri	20
1.2.4. İlin Sosyo-Ekonomik Durumu	23
1.2.5. İlin Sosyo-Kültürel Yapı Özellikleri	25
1.3. Müzik Kavramı Ve Tanımı	28
1.3.1. İnsan Yaşamında Müziğin Yeri	29
1.3.2. Ülkemizdeki Müzik Çeşitleri Ve Geçmişten Günümüze Gelişimi	34
1.3.3. Günlük Hayatımızda Sanat ve Müzik	39
1.3.4. Müzik Sanatının Diğer Sanatlarla ilişkisi	39
1.3.5. Müzik-Rekreasyon İlişkisi Ve Boş Zaman Etkinlikleri İçinde Müzikli Etkinlik Çeşitleri	40
1.3.6. Ülkemizdeki Başlıca Müzik Kurum Ve Kuruluşları	42
1.3.7. Sakarya'da, Müzikli Etkinlikler Alanında Hizmet Veren Kurum Ve Kuruluşlar	43
1.3.7.1. Sakarya Musiki Derneği	43
1.3.7.2. Sivashlılar Kültür, Yardımlaşma Ve Dayanışma Derneği	44
1.3.7.3. Sakarya Gençlik Ve Spor İl Müdürlüğü Sakarya Gençlik Evi Ve Gençlik Merkezi	44
1.3.7.4. Sakarya Folklor Araştırma Ve Tanıtma Derneği.....	45

1.3.7.5. Sakarya Müzisyenler Derneği	46
1.3.7.6. akırlar M¼zik merkezi	47
1.3.7.7. Sakarya Melodi M¼zik Evi	48
1.3.7.8. Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuarı	48
BÖLÜM 2: MATERYAL VE METOTLAR	51
2.1. Araştırma gurubu	51
2.2. lme Aracı	51
2.3. Verilerin Analizi	51
BÖLÜM 3: BULGULAR	52
BÖLÜM 4: TARTIşMA VE YORUMLAR	66
SONUÇ VE ÖNERİLER	75
KAYNAKLAR	78
EKLER	83
ZGEMİş	111

KISALTMALAR

FOLKART	: Sakarya Folklor Araştırma ve Tanıtma Derneği
GTHM	: Geleneksel Türk Halk Müziği
GTSM	: Geleneksel Türk Sanat Müziği
SAMÜD	: Sakarya Müzisyenler Derneği
SAÜ	: Sakarya Üniversitesi

TABLO LİSTESİ

Tablo 1: Araştırmaya Katılan Kişilerin Cinsiyet Değişkenine İlişkin Bulgular.....	52
Tablo 2: Araştırmaya Katılan Kişilerin Yaş Dağılımlarına İlişkin Bulgular.....	52
Tablo 3: Araştırmaya Katılan Kişilerin Medeni Durumlarına İlişkin Bulgular.....	52
Tablo 4: Araştırmaya Katılan Kişilerin Eğitim Durumlarına İlişkin Bulgular.....	53
Tablo 5: Araştırmaya Katılan Kişilerin Mesleki Bilgilerine İlişkin Bulgular.....	53
Tablo 6: Araştırmaya Katılan Kişilerin Ailelerinin Aylık Gelir Dağılımlarına İlişkin Bulgular.....	54
Tablo 7: Araştırmaya Katılan Kişilerin Genelde Boş Zaman değerlendirme Alışkanlıklarına İlişkin Görüşleri “1. Öncelik”	55
Tablo 7.1: Araştırmaya Katılan Kişilerin Genelde Boş Zaman değerlendirme Alışkanlıklarına İlişkin Görüşleri “2. Öncelik”	55
Tablo 7.2: Araştırmaya Katılan Kişilerin Genelde Boş Zaman değerlendirme Alışkanlıklarına İlişkin Görüşleri “3. Öncelik”	56
Tablo 7.3: Araştırmaya Katılan Kişilerin Genelde Boş Zaman değerlendirme Alışkanlıklarına İlişkin Görüşleri “Puanlama”	57
Tablo 8: Araştırmaya Katılan Kişilerin Haftalık Ortalama Serbest Zaman Sürelerine İlişkin Görüşleri.....	58
Tablo 9: Araştırmaya Katılan Kişilerin “Sizce Müzik Dinlemek Bir Serbest Zaman Etkinliği midir?” Sorusuna ilişkin görüşleri.....	58
Tablo 10: Araştırmaya Katılan Kişilerin “Herhangi Bir Müzik Aleti Çalıyor Musunuz? Sorusuna ilişkin Görüşleri.....	59
Tablo 11: Araştırmaya Katılan Kişilerin “Halk Oyunları, Dans veya Koro-Solo Gibi Etkinliklere Katılıyor musunuz?” Sorusuna ilişkin Görüşleri.....	59
Tablo 12: Araştırmaya Katılan Kişilerin “Haftalık Ortalama Kaç Saatinizi Müzik Dinlemeye ve Müzikli Etkinliklere Ayırıyorsunuz?” Sorusuna ilişkin Görüşler.....	60

Tablo 13: Araştırmaya Katılan Kişilerin “Genelde Ne Zaman M¼zik Dinlersiniz?” Sorusuna İlişkin G¼r¼řleri “1. Öncelik”	60
Tablo 13.1: Araştırmaya Katılan Kişilerin “Genelde Ne Zaman M¼zik Dinlersiniz?” Sorusuna İlişkin G¼r¼řleri “2. Öncelik”	61
Tablo 13.2: Araştırmaya Katılan Kişilerin “Genelde Ne Zaman M¼zik Dinlersiniz?” Sorusuna İlişkin G¼r¼řleri “3. Öncelik”	62
Tablo 13.3: Araştırmaya Katılan Kişilerin “Genelde Ne Zaman M¼zik Dinlersiniz?” Sorusuna İlişkin G¼r¼řleri “puanlama”	63
Tablo 14: Araştırmaya Katılan Kişilerin “Serbest Zamanlarını Değerlendirirken M¼zikli Etkinlikleri Tercih Etmelerindeki En Önemli Nedene İlişkin G¼r¼řleri.....	64
Tablo 15: Araştırmaya Katılan Kişilerin “Çevrenizde Gerçekleştirilen M¼zikli Etkinlikleri Yeterli Buluyor musunuz?” Sorusuna İlişkin g¼r¼řleri.....	65
Tablo 16: Sakarya ilinin Yıllara G¼re N¼fus ve Yıllık N¼fus Artışı.....	22
Tablo 17: Sakarya İlinin İlçelere G¼re Şehir ve K¼y N¼fusları ile Yıllık Artış Oranları.....	23

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil 1 : Sakarya İl Haritası.....27

Tezin Başlığı: “Serbest Zaman Etkinlikleri İçinde Müzikli Etkinliklerin Yeri”
Tezin Yazarı: Eren GÜLTEKİN Danışman: Yrd. Doç. Dr. Fehmi ÇALIK
Kabul Tarihi: 28 May 2008 Sayfa Sayısı: VIII (ön kısım) + 82 (tez) + 29 (ekler)
Anabilimdalı: Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği
<p>Bu araştırmanın amacı, serbest zaman içinde gerçekleştirilen müzikli etkinlikleri incelemek, insanların serbest zamanlarını değerlendirme alışkanlıkları içinde, müzikli etkinlikleri tercih etme oranlarını ortaya koymaktır.</p> <p>Veriler, Adapazarı Büyükşehir Belediyesine bağlı Sakarya Muhtarlığı sınırları içinde ikamet eden 8200 kişinin %10’ u olan 820 kişiye tesadüfî örnekleme anket uygulanarak elde edilmiştir. Ayrıca Sakarya Merkezde müzikle ilgili çalışma gerçekleştiren dernek ve kurum yetkilileriyle Kişisel görüşme yapıp literatür bilgi toplanmıştır.</p> <p>Elde edilen veriler SPSS 11.5 paket programına aktarılmış ve Frequency ve Crosstabs (karşılaştırma) testleriyle analiz edilmiştir.</p> <p>Elde edilen sonuçlara göre, müzikli etkiliklerin gerek insan hayatında, gerekse serbest zaman etkinlikleri içinde önemli bir yere sahip olduğu tespit edilmiştir.</p>
Anahtar Kelimeler: Rekreasyon, Serbest Zaman, Müzik.

Sakarya University Insitute of Social Sciences Abstract of Master's Thesis

Title of the Thesis:: “ The Musical Activities That People Does İn Free Times ”	
Author: Eren GÜLTEKİN	Supervisor : Assistant Prof. Dr. Fehmi ÇALIK
Date: 28 Mayıs 2008	Nu. of pages: VIII (pre text) + 82 (main body) + 29 (appendices)
Department: Physical Education And Sports Teaching	
<p>The purpose of research is analysing the musical activities that people does in free times, and showing the ratio of the prefers of people about doing musical activities for a habit in free times.</p> <p>The datas have been acquired by the surveying to the 820 who are ten percent of the 8200 people who live in Sakarya that is connected to the City of Greater Adapazarı with random examplifications. Else,in the center of sakarya,literature information have been gathered by meeting individually with the authorities of the association and societies which makes studies about the music and dance.</p> <p>The datas which taken from the research are transfered to the program spss 11.5 and analysed by the frequency and crosstabs tests.</p> <p>According to the results of the research, the musical activities have a big place in a humans life and they are the most important activities for humans in free times.</p>	
Keywords: Recreation, spare(free) times, music.	

GİRİŞ

Rekreasyonun kelime anlamı, yenileme, yeniden yaratılma veya yeniden yapılanma anlamına gelen, Latince “recreatio” kelimesinden gelmektedir. Türkçe karşılığı yaygın bir şekilde “ boş zamanları değerlendirme” olarak kullanılmaktadır. Bu ise, bireylerin yada toplumsal kümelerin boş zamanlarında gönüllü olarak yaptıkları dinlendirici ve eğlendirici etkinlikler anlamı taşımaktadır (Karaküçük, 1999).

Bir bireyin, günlük yaşam içinde düşündüğümüzden de çok boş zamanı vardır fakat, çoğu insan bunun farkında bile değildir. Ortalama yıllık boş zaman süremizi Rasim Kale şu formüle ortaya koymaktadır; Bir yıl 365 gündür. Bir gün 24 saattir. Bir günde insan 8 saat çalışmaktadır. Yılda bir insanın çalıştığı toplam saat: $365 \times 8 = 2920$ saat yapmaktadır. Geriye bir yılda 6840 saat bir zaman kalmaktadır. Bununda yarısının uykuya ayrılması gerektiğini düşünürsek; iş ve uyku dışı zaman toplamı yine 2920 saat yapmaktadır (Kale, 2002).

Kale'nin formülünde çıkan, yıllık 2920 saatlik boş zaman, serbest zamanların değerlendirilmesi açısından oldukça önemli bir sonuçtur.

Boş zamanı değerlendirme etkinlikleri o kadar zengin bir çeşitliliğe sahiptir ki, buna sınır çizmek, bir kalıba sokmak oldukça zordur. Çünkü, insanların zorunlu ihtiyaçları (yeme, içme, uyku, çalışma v.b.) dışında kalan ve kendileri için yaptıkları her hareket bu etkinlikler içine girebilmektedir. İnsanlar bu süreç içerisinde eğlenirler, gelişirler, sıkılmaz ve zevk alırlar, kaybetmez ve gerek ruhsal, gerekse de fiziksel yönden kazanımlar elde ederler.

Rekreasyon programlarının her kesimden insanın ihtiyaç ve ilgi alanlarını kapsayarak, kişilerin rahatlıkla uyabileceği ve hünelerini gösterebileceği alanları içermeleri gerekmektedir. Bu anlayışla rekreasyon faaliyet alanlarını Suat Karaküçük şu şekilde gruplandırmaktadır;

- Müzikli faaliyetler (solo, koro, enstrümanlı, orkestralı v.b.),
- Spor faaliyetleri (takım, ferdi, doğa, mücadele zihin sporları gibi),
- Oyunlar (her yaş kesimi için eğitsel oyunlar),
- Danslar (halk oyunları, modern ve ritmik danslar gibi),

- Sanat ve hüner gerektiren faaliyetler (plastik, deri, grafik, seramik, metal, fotoğraf, resim, ahşap gibi),
- İلمي ve kültürel faaliyetler (edebiyat çalışmaları, tiyatro, bilimsel tartışma toplantıları gibi),
- Mekan dışı faaliyetler (kamp kurmak, piknik yapmak, evrecilik yapmak gibi) (Karaküçük, 1999).

Bir bireyin bütün bu faaliyetleri gerçekleştirebilme olasılığı, hiç şüphesiz ki yok denecek kadar az bir olasılıktır. Ancak boş zamanını iyi planlayıp etkin kullanabilen bir kişi, birden çok faaliyete katılabilir ve devamlılık gösterebilir. Örneğin; basketbol oynayabilir, enstrüman alabilir, resim yapabilir.

Genelde insanların kendilerini tanıtırken sorulan, anket ve cv doldururken karşılaştığımız, özellikle yarışma programlarında çok duyduğumuz ve hiç yabancı olmadağımız bir soru; “ Boş zamanlarınızda ne yaparsınız”. Eminim ki bu soruya verilen cevaplardan birkaç tanesi hemen zihnimizdeki yerini alacaktır. Örneğin; müzik dinlemek, kitap okumak, spor yapmak gibi. Tabi ki her insanın farklı boş zaman uğraşları olabilir. Her insan kitap okumayabilir, spor yapmayabilir, bunun gibi bir çok örnek de verebiliriz. Fakat müzik dinlemeyen insan olmasa gerek.

Kuşkusuz, müzik hayatımızda çok önemli yere sahiptir. “ Müzik ruhun gıdasıdır “. Bu söz müziğin hayatımızdaki yerini, önemini anlatmaya yeterlidir herhalde. Müzik; Neşeliyken, h z nl yken, çalışırken, dinlenirken, yürürken, otururken, evdeyken, arabadayken, dolu zamanda, boş zamanda, kısacası hayatımızın her anında, her zaman başucumuzda yer alabilmiştir.

Müzik sadece bir etkinlik, bir eğlence aracı değildir, aynı zamanda bir kültürdür. Bu bağlamda, hayatımızda böylesine yer etmiş bir kültürün Serbest zamanlarımızdaki yerini de araştırmak gerçekten Rekreyasyon açısından da önemli bir durumdur.

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı Rereatif etkinlikler içinde gerçekleştirilen müzikli etkinlikleri ortaya koymak ve insanların, boş zamanlarını değerlendirme alışkanlıkları içinde müzikli etkinlikleri tercih etme oranlarını belirlemektir.

Araştırmanın Önemi

“Serbest Zaman Değerlendirme Etkinlikleri İçinde Müzikli Etkinliklerin Yerinin İncelenmesi” konusu, insanlığın varoluşundan bu yana yaşamının bir parçası olan, insanların sevinçlerini, coşkularını, hüznelerini, yaslarını, inançlarını, korkularını dile getirmek için bir araç olarak kullandıkları ve en önemlisi bir kültür aracı olan müzikli etkinliklerin, günümüzde çok çeşitlilik gösteren boş zaman etkinlikleri içinde de önemli bir yer tutması nedeni ile üzerinde durulmaya değer bulunmuştur.

Ayrıca bu çalışma, boş zaman etkinlikleri ile ilgili yapılan çalışmalarda genelde yüzeysel değinilen ve arka planda kalan fakat, boş zaman etkinliklerinin vazgeçilmez bir parçası olan ve bu etkinlikler içinde çok önemli bir yeri bulunan müzikli etkinlikleri konu alması bakımından da önem arz etmektedir.

Yöntem

Veriler, Adapazarı Büyükşehir Belediyesine bağlı Sakarya Muhtarlığı sınırları içinde ikamet eden 8200 kişinin %10' u olan 820 kişiye tesadüfî örnekleme anket uygulanarak elde edilecektir. Ayrıca Sakarya Merkezde müzikle ilgili çalışma gerçekleştiren dernek ve kurum yetkilileriyle Kişisel görüşme yapıp literatür bilgi toplanacaktır.

BÖLÜM 1: GENEL BİLGİLER

Gelişmiş ülkelerin zaman kullanımı konusunda bilinçlenmiş ülkeler olduğunu söylemek olasıdır. Bu durum, gelişmiş ve gelişmemiş ülkeler arasındaki en önemli farklardan birisini ortaya koymaktadır. Descartes, toplumların ileri veya geri zekalı diye ayıramayacağını, ülkelerin gelişmişlik ve zenginliklerinin zamanı planlı ve programlı kullanarak çalışmalarından ve dinlenmelerinden kaynaklandığını ileri sürmektedir (Kılbaş, 2001).

Zamanı algılayış tarzımız, onu değerlendirmek için yapacaklarımızı da yönlendirmektedir. İnsan servet sahibi olabilir, bunun bir kısmını harcar, bir kısmını harcayamaz. Ama zaman, diğer servetlerin aksine tamamen kullanılır Karaküçük (1997).

Zamanı kullanım şekline göre dört ana grupta incelemek mümkündür; (1) kazanç sağlamak amacına yönelik iş, fazla mesai, ikinci iş veya ek iş için kullanılan çalışma zamanı, (2) işle ilgili hazırlık, işe gidiş ve geliş, normal mesai dışı yapılması gereken mesleki uğraşlar için kullanılan çalışmaya ile ilgili etkinliklere ayrılan zaman, (3) yeme, içme, uyuma gibi fizyolojik ihtiyaçlar; yemek yapma, ev temizliği, vücut bakımı vb. zorunlu ihtiyaçlar için kullanılan yaşamı sürdürmeye yönelik zorunlu etkinlikler için kullanılan zaman ve (4) yapılan tanımların genel bir değerlendirmesi yapıldığında boş zaman, insanların sınırlı yaşam süresinin çalışmaya (iş), çalışmayla ilgili etkinlikler (beslenme, uyuma vb.) dışında kalan bölümüdür (Hazar,1999).

canlı, cansız tüm varlıkların hayat ölçüsü olan zaman, tasarruf edilmeyen, ödünç alınamayan, satın alınamayan sadece kullanılan ve kaybedilen, tekrarı mümkün olmayan, nesnelere uzaydaki uzayda ki hareketlerine göre ölçülebilen ve bölümlere ayrılabilen soyut bir kavramdır (Eren, 1993).

İnsanların zorunlu davranışları mutlak zorunlu ve kısmen zorunlu davranışlar olarak ikiye ayrılır. İnsanların mutlak ve kısmen zorunlu davranışlar dışındaki davranışları boş zamanda gerçekleştirilen etkinliklerin dışında kalan boş zaman.

TDK (1982) zamanı olayların ardışıklığını görerek aklımızda yarattığımız ve olayların bundan sonrada içinde olup gideceklerini düşündüğümüz başı ve sonu olmayan soyut

kavram olarak açıklamaktadır. Dünyada bütün insanlara eşit olarak verilmiş tek şey zamandır (Baltaş, 1996).

Klasik yaklaşım ile yapılan tanıma göre, serbest zaman iş ve amaçlı yapılan bir eylem yerine, onun tam karşıtı olan sanat politik tartışmalar ve genel öğrenmeyi kapsayan meşguliyetler olarak kabul etmiştir. Aristo serbest zamanı “bir kimsenin kendi iradesi ile yaptığı aktivite içinde olmanın bir ifadesi” olarak kabul etmektedir. Atinalılar için serbest yaşamın en kaliteli yönü olarak ifade etmiştir (Bakır, 1993).

Bu görüşün bazı taraflarına göre Türkçe karşılıkları serbest veya boş zaman olan İngilizce “free time” ve “leisure” kelimeleri, farklı anlamlar ifade etmektedirler. Douglas “free time” terimini bir kimsenin işi için ayırdığı zamandan arta kalan ve uyku, aileye bakım, kişisel bakım ve “leisure” için ayrılan zaman olarak kabul etmektedir (Bakır, 1993).

Tezcan, (1994) ise sınıflamayı benimseyerek “free time” terimi için “çalışma dışı zaman”, “leisure” için de “boş zaman” terimini kullanmaktadır.

Serbest zaman, kişinin hem kendisi ve hem de başkaları için bütün zorluklardan veya bağlantılardan kurtulduğu ve kendi isteğiyle seçeceği bir faaliyetle uğraşacağı zamandır. Kişinin kesin olarak bağımsız ve özgür olduğu zamandır. İş yaşamının dışındaki zamandır (Tezcan, 1982).

Boş zaman kavramının İngilizce’deki karşılığı “Leisure”dir. Leisure kelimesi ise “izin verilmiş olmak” veya “serbest olmak” manasına gelen latince “Licere” kelimesinden türemiştir. Yine serbest zaman manasına gelen Fransızca “Loisir” kelimesinden türemiştir. Mecburiyetin olmaması ve serbest seçim ifade eden bu kelimelerin tamamı birbirleriyle ilişkilidir (Bakır, 1993).

Zamanın etkili ve verimli kullanılması bilmesi bir eğitim sorunu olarak, okul ve ailenin sorumluluğundadır. Zamanın yanlış ve verimsiz kullanımından ortaya çıkan rahatsızlıklar kişiyi ve bütün toplumu etkilemektedir. Zamanı iyi kullanabilmesi, insanın kendisine, çalışma yaşamına, toplumsal yaşamına dinlenme ve eğlenmesine, biyolojik ve fizyolojik gereksinimlerin karşılanmasına ayırdığı zaman arasında dengeyi iyi kurabilmesine bağlıdır (Kılbaş, 2001).

İnsan davranışlarının analizini yapıp, en davranışları mutlak zorunlu zaman kısmen zorunlu zaman ve boş zaman davranışı olarak üçe ayırmıştır. Örnek olarak da eğitim davranışında ilk öğretim okuluna gitme zorunlu davranış, ödev yapma kısmen zorunlu davranış olarak tanımlıdır. en, gitar kursuna gitmeyi de boş zaman davranışı olarak belirlemiştir (Hazar, 1999).

Serbest zaman faaliyetlerinin niteliğini açıklayan Uluslar arası Serbest Zamanları İnceleme Grubu şu tanımları yapmaktadır. "Serbest zaman faaliyeti, kişinin, mesleki, ailevi ve toplumsal ödevleri yerine getirdikten sonra özgür idaresiyle girişebileceği dinlenme, eğlenme, bilgi veya becerilerini geliştirme, toplum yaşamına gönüllü olarak katılma gibi bir dizi uğraşlardır. Bir başka ifadeyle serbest zaman, kişinin çalışma saatleri dışında, uykuda geçen zaman dışında kalan ve bireyin istediği gibi kullanacağı zamandır. (Köknel, 1993).

Boş zaman ve boş zamanı değerlendirme de aynı anlama gelmeyen iki kavram olup; boş zaman kişinin çalışmadığı, yaşam zorluklarının ve biçimsel görevlerinin dışında kalan ve kendi isteği yönünde harçayabileceği zamandır. Rekreasyon ise, bu boş zaman diliminde yapılan etkinliklerle ilgili olan iki kavramın uygulamadaki karşılığı olarak geliştirilerek kullanılmasıdır. (Kılbaş, 2001).

1.1. Boş Zamanı Değerlendirme Kavramı

Boş zaman terimi İngilizce "lisure" kelimesi "fırsat tanıma" veya "serbest olmak" manalarına gelen "loisir" , "salahiyet vermek" manasına gelen "license" ve "izin" manasına gelen "liberty" ile, "licere" kelimelerinden gelmiştir. Mecburiyetin olmaması ve serbest seçim ifade eden bu kelimelerin tamamı bir biriyle ilişkilidir (Hacıoğlu ve Diğ, 2003).

Rekreasyon başkalarına estetik deneyime, kişisel amaçların başarılmasına bir tepki yada başkalarına olumlu bir geri bildirimdir. Kamu yada gönüllü kuruluşlar tarafından düzenlendiğinde toplumsal olarak kabul edilebilir ve moral değerleri yapılandırır. Aksi halde uyuşturucu, alkol bağımlılığı sapkın davranışlara eğilim gösterebilirler. (Kılbaş, 2001).

Kraus, (1971); Butler, (1968) bireyin istediği bir uğraşı ile zevk ve doyum sağlamak amacıyla boş zamanı geçirmesidir. Yani boş zamanda yapılan bir etkinlik yada etkinliklerdir(Karaküçük, 1999).

Boş-serbest zaman, bireyin hem kendisi ve hem de başkaları için bütün zorluklardan veya bağlantılardan kurtulduğu ve kendi isteği ile seçeceği bir faaliyetle uğraşacağı zamandır. Serbest zaman genellikle çalışma dışında kalan zaman dilimidir (Hacıoğlu ve Diğ, 2003).

Başlangıçta amaçlanmaksızın yada dışarıdan güdülenmeksizin, kişinin kendisi için yaptığı herhangi etkinlikler düşüncesi olarak gelişen rekreasyon, bireyin özgür zamanında zevk almak yada bazı fiziki, toplumsal ve duygusal davranışlar için yaptığı etkinlikler ya da deneyimlerdir. Bu nedenle rekreasyon, bireyde doyuma ve iyi olmaya doğru gelişen bir duygudur. Bu duygu üstünlük, güçlülük, canlılık, kabul görme, başarı, kişisel değer ve zevk almadan oluşur(Baysu, 2004).

İnsanın yaşam sürecindeki en önemli savaşımının “kendini gerçekleştirme”ye yönelik verdiği savaşımının olduğu bilinmektedir.bu tür etkinliklerde bulunan bireyler hem kendi beden ve ruh sağlıklarının korunması ve geliştirilmesi yönünde kazanımlar elde ederken, hem de sosyal bir varlık olarak toplumun sağlıklı bir birey olarak önemli bir parçasını oluşturduğu doğal bir sonuçtur ve bireyler bu sonuçları tamamen kendi istekleri ile katıldıkları ve çoğunlukla diğer bireylerle birlikte yürüttükleri serbest zaman etkinlikleri sırasında farkınında olmadan kazanarak topluma karşı ait duyguları gelişir ve yaşamları daha da anlam kazanabilir.

1.1.1. Değerlendirme Amacına Göre Boş Zaman Türleri

Sağcan (1986)'a göre boş zamanı, değerlendirme amacına göre 4 grupta incelemek mümkündür: (1) insanların turizm olayına katıldıkları zaman dilimi içerisinde zorunlu ihtiyaçların karşılanması dışında kalan bölüme turistik boş zaman, (2) insanların amatör olarak, özgürce ve severek spor yapmak için ayırdıkları boş zaman dilimine sportif boş zaman;. (3) insanların yaratıcı yetenekler için (resim, heykel yapımı, el sanatları vb.) ayırdıkları boş zaman dilimine yaratıcı boş zaman ve (4) insanların sosyal etkinliklere katılmak (eş, dost ziyareti, aile veya arkadaş toplantıları gibi) için kullandıkları boş zaman dilimi de sosyal boş zamandır.

Yukarıda sıralanan boş zamanların değerlendirilmesi “rekreasyon” kapsamına girmektedir.Boş zaman değerlendirmenin turizm tanımlarında yer alması 1970’li yıllara rastlamaktadır.Bu konuda Ernst spatt, turizmi ve onunla ilgili ihtiyaçların tatmini sebebiyle

boş zamanların değerlendirmesinden ortaya çıkan ilişkiler, etkinlikler olarak görülmektedir.D inlenmeyi çok geniş anlamda ele alan Spatt, boş zamanın insanın zindelik ve sağlığına kavuşması yanında çok hareketli bir tatil yapmaya da harcanabileceğini savunmaktadır.(Toskay, 1983).

1.1.2 Rekreasyona Duyulan İhtiyacın Nedenleri

Jenny, Nixon ve Diğ., Corbin, Bucher, Erkan, Tezcan, Köknel’e göre Rekreasyona duyulan gereksinimin kişisel yönden; fiziksel ve ruhsal sağlık kazandırılması, insanı sosyalleştirmesi, yaratıcık ve beceri yeteneğini geliştirmesi, çalışma başarısı ve iş verimine etkisi, insanı mutlu etmesi, toplumsal yönden ise; dayanışma ve bütünleşmeyi sağlamak ve demokratik toplum yaratılması gibi nedenlerden kaynaklanmaktadır.

Rekreasyonun amaçları arasında ise, agresifliği azaltmak, kişinin hayatını etki eden tüm olumsuzları önlemek okul, iş ve toplumda sağlıklı, verimli bireyler yetiştirmek bu olumlulukların paralelinde de kişileri yüksek standarda ulaştırmaktır (Baysu,2004).

Fiziksel Sağlık Kazandırır

İnsanın teknolojik imkanları kullanıp modern hayata geçmesi sedanter yaşantıya geçmesine neden olmuştur. Bu gelişmelerin günlük yaşantıda sağladığı kolaylıklar yoğun hareket temposu içinde yaptığı bir çok şeyi çok daha az hareketle ve daha kısa zamanda yapmasını sağlamıştır. (Erkan, 1975).

Günlük yaşantıda harcanan enerjinin azlığı bazı sağlık sorunlarını beraberinde getirmektedir. Bu sorunların başında dolaşım ve solunum yetersizlikleri, kalp damar hastalıklarının artması, şişmanlık, sindirim sisteminde meydana gelen değişiklikler sonucu oluşabilecek ülser yaraları, eklem hareket sınırlarının azalması sonucu kireçlenme, iç organlarda düzensizlik, kemik hastalıkları gibi rahatsızlıklar gelmektedir(Erkan, 1975).

Rekreatif etkinlikler genel sağlığı destekleyici ve iyileştirici bir misyona sahiptir. Sedanter yaşantıda olanlar için rekreasyon ve serbest zamanları değerlendirme tehlikeli bir süreç olarak algılanmaktadır. Bu anlayışın değiştirilmesi konusunda tüm yetkililere önemli görevler düşmektedir. Rekreatif etkinliklerin hastalığın önlemesi ve sağlığın korumasındaki rolü kanıtlanmıştır. Rekreatif etkinlikler bazı kronik ağrıları önleyici, kardiovasküler hastalıkları ki bunlar kanser olabilir, önlemede yardımcı olduğudur. Bu bağlamda rekreasyon ve serbest zaman aktiviteleri mental sağlığı pozitif yönde etkiler böylece anksiyeteyi ve stresi azaltır kişinin kendine saygısı artar (Baysu,2004).

Ulusal park ve rekreasyon kurumlarıyla ulusal kalp, akciğer ve kan enstitüleri işbirliği içinde birleşerek, kalp sağlığını korumada rekreasyon programlarıyla ilişkilendirerek önemli adımlar atılmıştır. Bu etkileşim sağlığı yükseltmede önemli sonuçlar doğuracağını rekreasyon servislerinin de toplum sağlığını geliştirdiği konusunda ne derecede önemli rolü olduğunu onaylamaktadır. Aktif rekreasyon fiziksel sağlığı pozitif yönde etkilerken Amerika da bu duruma karşın vakitsiz ölümlerin temelinde yatan en büyük neden pasif yaşamdır. Amerika Ulusal lm istatistik merkezinin sunduğu verilere göre ölümlerin % 23'lk gibi büyük kısım hareketsizlikten kaynaklanan kronik hastalıklardan meydana geldiğidir (Baysu,2004).

Ruh Sağlığı Kazandırır

İnsanın, aile, okul veya iş hayatında ki sorunları onun sinir sistemini bozarak, yorulmasına ve dayanma gücünün azalmasına neden olabilir. Bu durumlarda insanlar kendilerini değer işik bir ortam içerisine sokarak moral kazanmak isterler. Rekreatif faaliyetler kişiye özgürlük hissi tattırarak onun ruhsal zenginlik kazanmasına yardımcı olur.(Karakck 1999).

İnsanı Sosyalleştirir

Bireylerin duygusal yönelimi sonucu gerçekleştirilen rekreatif etkinlikler, sosyal ilişkiler kurmada ve geliştirmede önemli rol oynadığı bilinmektedir. Nitekim yeni arkadaşlıkların oluşması, grup içinde yer edinme, yerini algılayabilme ve diğer grup üyelerini tanıyabilme gibi çabalar, kişinin sosyal yaşantısını etkileyerek olgunlaşmasını ve toplum hayatına alişmasını sağlamaktadır (Hacıoğlu ve Diğ, 2003).

Rekreatif etkinliklerde bulunmak amacıyla bir araya gelen ve ortak heves ve heyecanların paylaşıldığı bir ortamdaki kişilerin, yalnızlık ve gruba iştirak, hata yapma korkusundan uzak, hoşgörü ve gelişmiş sosyal ilişkiler kurarak sosyal uyumlarını kolaylaştırdıkları görülmektedir. Bu durum, aile içinde söz konusudur. Daha fazla özellikler içeren ailesel bir rekreatif etkinlik de aile fertlerinin birbirlerine daha çok bağlanmalarını sağlayarak yaş ve çağ farklılıklarını ortadan kaldırmaktadır (Erkal, 1981).

Rekreasyon faaliyetleriyle kişi, sosyal statüsünü geliştirici veya tamamlayıcı bir nitelikte kazanabilmektedir. Fabrikada çalışan bir işçi boş zamanlarında herhangi bir spor veya sanat faaliyetlerine katılmakla belli fonksiyonlarını yerine getiriyorsa, bu onun toplumdaki statüsünü de yükselebileceği anlamına gelmektedir. İşçi statüsünü de bulunan bir kişinin boş zamanlarında yaptığı bu tür uğraşlarla elde ettiği tamamlayıcı statüler kişiyi sosyalleştirmektedir. Rekreatif etkinlikler insanların toplum içindeki dikey veya yatay oluşabilen sosyal tabakalar arasındaki geçişlerde önemli rol oynamaktadır (Erkal, 1981).

Kişisel Beceri Ve Yeteneğin Gelişmesini Sağlar

İnsanın çoğu kez hangi beceri ve yetenek düzeyinde olduğu anlaşılabilir. Bu durum kişinin isteyerek ve severek yaptığı bir işte ancak kendisini gösterebilir. (Karaküçük, 1999).

Yaratıcı Gücü Geliştirir

Rekreatif etkinlikler, insanın her yaş dönemindeki yaratıcılık gücünün ortaya çıkarılmasına ve bu gücün geliştirilmesine hizmet eder. Yaratıcı olmak, insan içinde saklı olan ve her insanda var olan bir yetenektir. Genellikle bu yeteneğin, çoğu insan farkında bile değildir. Yaratıcı özellikler ancak denemelerle gelişmektedir. İnsan bir işin kalitesine önem vermeden, başarılı veya başarısız olunacağı düşünülmeden yapmış olduğu rekreatif etkinliklerde birçok denemeler gerçekleştirir (Hacıoğlu ve Diğ, 2003).

Çocuğun çeşitli yaratıcı şekiller yapmasına, devamlı araştırmasına ve yeni şeyler geliştirmesine yardımcı olacak oyuncakları, iler ki yaşlarda da benzer şekillerde ve

kişiyeye uygun faaliyetlere dönüşürse, bütün yaratıcılığını ortaya koyabilecek, geliştirecektir. Bu tür imkanları yakalayabilen insanın, organize bir rekreasyon gurubu içinde ve iyi bir rekreasyon lideri nezaretinde bulunması, onun yaratıcılığını daha da ileri götürebilecek ortamı yaratır. Yaratıcı rekreatif etkinliklere bir resmi, bir besteyi, romanı, şiiri ya da bir çocuğun Logolu oyuncaklardan yaptığı otomobili örnek olarak gösterebiliriz. (Karaküçük, 1999).

Çalışma Başarısı Ve İş Verimini Arttırır

Hicler, (1966), Finney, (1979), Rossman, (1983), rekreasyonda uygun etkinlik seçimi yapmak, organize bir programa katılmak şartıyla iyi bir lider önderliğindeki kişinin iş verimini arttırmakta yada başarısına olumlu katkı sağlamaktadır (Karaküçük, 1999).

Finney, (1979) çalışma sahasında verim, kişinin tatminsizliğine, isteksizliğine, kuvvetten düşme hissine ve bütün bunların sonucu ortaya çıkan, can sıkıntısına bağlı olarak etkilenmektedir. İşte rekreatif etkinlikler kişiyeye bu eksik olan uyarıların verilmesiyle özellikle can sıkıntısının azalmasını sağlamaktadır. Böylece de, verimi yükseltmektedir. (Karaküçük, 1999).

Ekonomik Hareketi Geliştirir

Ekonomik işlevi olan bir üretim sağlayabilmektedir. Kişi ürettiği malda esas amaç olarak rekreatif bir faaliyeti güdüyorsa, bu malı paraya dönüştürse dahi (faaliyetlerini sürdürebilmek için gerekli parayı sağlamak amacıyla) bir rekreasyon faaliyetinde bulunmuyor demektir. [Tezcan, 1982.88]. Bu anlayışla, hiç de ihtiyacı olmadığı Kişi boş zamanlarını değerlendirirken, seçeceği etkinlik çeşidiyle halde üretici olarak faydalı olmayı amaçlayan bu kişi, işinden arta kalan boş zamanından, ekonomik katkı sağlayan üretici bir faaliyette bulunabilmektedir. Özellikle kırsal kesimde açılan halıcılık kursları, el sanatları öğrenmek, ayrıca ceza evlerinde mahkumlara yaptırılan kunduracılık, tamircilik, marangozluk hizmetleri gibi faaliyetler bu konuya örnek teşkil etmektedir. (Karaküçük, 1999).

Boş zamanları değerlendirmedeki işe devamsızlıkta azalma ve iş kalitesinde artmaya sebep olmaktadır. Geleneksel anlayışa göre; sosyal yabancılaşmayı azaltmakta, sosyal ekonomiyi birleştirmektedir ve tüm bu ekonomik yararlar bireysellikten çok toplumlara kolektif davranmaya yöneltmektedir. Boş zaman değerlendirmenin ve turizm

endüstrisine ekonomik anlamlılık vermektedir. Boş zamanları değerlendirmek zamanı harcamak yada zamandan vazgeçmek değildir (Baysu,2004).

İnsanı Mutlu Eder

Yaşam süresince insanın vermiş olduğu kendini gerçekleştirme savaşımındaki başarısına ve bu başarıyı paylaşabilecek kişilerin olmasına bağlı olarak mutlu olabildiği gerçeği birey açısından toplum yaşamında vazgeçilemez bir unsurdur. Bu tür etkinliklerle sosyal çevresi genişleyen yani başarılarını paylaşabileceği yeni dostluklar oluşturması ve en önemlisi var olan yeteneklerin farkına varabilmesi ve onların farklı alanlarda da kullanılabilirerek üretkenliğini arttırması hem kendini gerçekleştirme savaşımı hem de mutlu olma savaşımındaki en önemli kriterlerden biridir (Hacıoğlu ve Diğ, 2003).

Bucher, (1972) New York üniversitesinin her yaş grubundan binlerce kişi üzerinde yaptığı bir araştırma sonucuna göre; mutlu insanların mutluluk sebeplerini; işine ilgi duymak, hobilere ilgi duymak, diğer şeylere ilgi duymak, materyal şeylere ilgi duymak ve gruplarla sanat yoluyla ilişki kurarak onlara karşılıksız hizmet vermek şeklinde belirtmiştir. (Karaküçük, 1999).

Bu insan, rekreatif etkinliklere katılarak, günlük rutin yaşantısına renk katmakta ve yaşantısını zenginleştirmekte ve kişi mutluluğu yakalayabilmektedir. Ancak, kişinin mutluluğunu bir tek faaliyet çeşidi ile sağlayabilmesi çok zordur. İnsana gerek bir çok faaliyet çeşidi sunma imkanı vererek mutlu olma hazzı tattıran, gerekse insanı çalışma, eğlenme, dinlenme, ibadet etme, sevme gibi aktiviteler arasındaki ahenk ve bütünlüğü sağlayan rekreasyon, insanın mutluluğu yakalayabilmesinde en önemli araçlardan birisi olmaktadır. Nitekim iyi değerlendirilen boş zamanlar insanlara mutluluk getirebileceği gibi, değerlendirilemeyen boş zamanlar da insanlar için mutsuzluk kaynağı olabilmektedir (Karaküçük, 1999).

1.1.3. Toplumsal Yönden Rekreasyona Duyulan İhtiyacın Nedenleri

Günümüzde mutlu, sağlıklı ve çağdaş insan rekreasyonla uğraşan insandır. Bu insan rekreatif aktivitelere katılarak günlük rutin yaşantısına renk katmakta ve yaşantısını zenginleştirmektedir. Rekreatif faaliyetler insanların birbirini tanımalarına, dostluklar kurmalarına, ortak amaçlar etrafında çalışmalarına imkan hazırlar (Karaküçük,1999).

Toplumsal Dayanışmayı Ve Bütünleşmeyi Sağlar

Aynı konu üzerinde yapılan bir rekreatif faaliyet içinde toplumun her kesitinden insanlar bir arada bulunabilmektedir. Bugünkü toplumlarda değişik bir çok faktör insanları birbirinden ayırmaktadır. Irk, milliyet, din, mezhep, sosyal konum, eğitim, kültür ve ekonomik farklılıklar bu ayrım guruplarını oluşturmaktadır. Bu guruplar arasındaki çeşitli şiddet derecelerinde olan sürekli bir çatışma, toplumların rahatsız kaynaklarından birisidir.

Rekreatif etkinlikler farklı sosyo-ekonomik kökenli insanların birbirlerini tanımalarına, dostluk kurmalarına, ortak amaçlar etrafında çalışarak yardımlaşmalarına ortam hazırlaması nedeniyle toplumsal değerini yükselttiği çatışmaları azaldığı bilinmektedir (Baysu,2004).

Demokratif Toplumun Yaratılmasına İmkan Sağlar

İnsanların rekreatif etkinlik ortamında davranışlar doğal olarak kontrol edebildiği için iyi bir yurttaş olabilmenin öğrenilmesinin temelini oluşturmaktadır. Bu tür etkinliklere katılan bireyler etkinliğin kurallarına uyarak diğer bireylerin haklarına saygılı olmayı öğrenir ve bu şekilde de toplumsallaşmaya katkıda bulunmuş olur Toskay (1983).

Rekreatif aktivitelere katılan bir insanın, rutin hayatın terk edilmesi anlamına gelen kaçış ve beklentileri ifade eden yöneliş anlayışı paralelindeki şu temel motifler üzerinde guruplaştırabilen, ihtiyaçlara cevap aradığını vurgulamıştır. Bu motifler:

Fiziksel gücün yenilenmesi, bedeni sağlığın kazanılması anlamında fiziksel motifler.

Rutin hayattan uzaklaşma, oyalanma, doğaya yönelme, değişiklik ve macera arzusu anlamında psikolojik motifler.

Diğer insanlarla tanışma, eğlenme, sosyalleşme anlamında toplumsal motifler.

Yabancı insanlara, toplumlara, onların geleneklerine, dillerine ve sanata duyulan ilgi anlamında kültürel motifler.

Başka bir grupta ise Karaküçük; rekreatif etkinliklere katılımı etkileyen temel faktörleri şöyle sıralamaktadır:

- Günlük yaşantıdan (monotonluktan) kaçış: Alışkanlık ve sorumluluktan kurtulma, sosyal kurallardan ayrılma, doğaya yönelme, değişiklik, yeni şeyler yaşama.
- Kendini bulma: Bedensel, ruhsal, sosyal, psikolojik ve yaratıcılık bakımından aktif olma.
- İlişki arama: Sosyal soyutlanmayı aşma, eş arama.
- Dinlenme: Bedensel ve ruhsal dinlenme.
- Kültür
- Sağlığın elde edilmesi (Baysu,2004).

1.1.4. Boş Zaman Değerlendirme Etkinlikleri

Rekreatif etkinlikleri, insanların boş zamanlarında isteyerek ve gönüllü olarak katıldıkları veya izledikleri, para kazanma amacı taşıyan, haz verici etkinliklerdir ve turizm bilimi açısından bu etkinliklerin insanların zorunlu etkinlikleri dışındaki boş zamanlarında, gönüllü olarak katıldıkları ve doyum sağladıkları vurgulanmaktadır. Ayrıca, turistik, sportif, sosyal ve yaratıcı olarak değerlendirdiği boş zamanla ilgili etkinlikleri aşağıdaki gibi sıralanmaktadır:

- Havuz, plaj, göl, akarsu, deniz etkinlikleri,
- Buz pateni,
- Evde televizyon izleme, müzik dinleme, kitap okuma,
- Amatörce konser verme, tiyatro eserlerinin sahnelenmesinde görev alma,

- Yemekli toplantılara, kutlama partilerine katılma,
- Akraba, arkadaş ziyaretleri,
- yapma,günübirlik veya turistik gezilere katılma,
- Kaplıca, içmece vb. termal kaynaklara ve klimatizme uygun yörelere seyahat,
- Dağcılık(tırmanma, yürüyüş, avcılık, kar kayağı, motoru ve kızak gezintisi),
- Yaylacılık
- Basketbol, futbol, amerikan futbolu, hentbol, tenis, paraşütçülük, okçuluk, binicilik, savunma sporları,güreş, jimnastik, vb. sportif faaliyetlere katılma veya izleme,
- El sanatlarıyla uğraşma (dekoratif eşya, çiçek yapımı, çamur işleri, halı veya kilim dokumacılığı vb.),
- Bahçe işleri, koleksiyonculuk,
- Sergi, defile, festival düzenleme, izleme veya bu tür etkinliklerde rol alma,
- Sinema, tiyatro, ve konsere gitme,
- Çeşitli kurumların düzenledikleri kurslara (el sanatları, yabancı dil, bilgisayar, meslek edindirme kursları, sürücü kursları, vb kurslara gitme,
- Çeşitli klüplere, derneklere, vakıflara gönüllü hizmet verme,
- Çeşitli klüplerin etkinliklerine katılma,
- Kütüphanede araştırma yapma vb. (Hazar, 1999).

Boş zamanlarını değerlendirme etkinlikleri içeriklerine ve yapıldığı mekanlara göre çok çeşitlidir. Bu etkinliklerden hangisinin tercih edileceği kişinin yapısına, cinsiyetine, eğitimine, sahip olduğu olanaklara ve yeteneklerine bağlıdır (Öztürk, 1998).

Günümüzde hızla gelişen teknoloji, insan gücüne duyulan gereksinmeyi giderek azaltmış ve bunun sonucu olarak insanın doğal yapısına uymayan bir yaşam biçimi ile birlikte iş ve sosyal çevreden gelen baskılar, stresler, dolaşım ve solunum sistemi hastalıklarını, özellikle gelişmiş ülkelerde başta gelen ölüm nedenleri arsına sokan tehlikeye karşı dinamik, güncel yaşamın getirdiği streslerden uzak bir ortam yaratarak çözüm getirmekte ve kazandırdığı sağlıklı yaşam biçimleriyle de koruyucu tıbbi yardımcı olmaktadır. Sporun bu işlevi yanında kişilerin sosyal ve bireysel karakterler gelişimi üzerinde de olumlu etkileri açıktır. Bu nedenle gelişmiş ülkelerde spora büyük önem verilmekte ve erken yaşlardan başlayarak çocuklara spor ve beden eğitimi programları uygulanmaktadır. (Gökhan, 1979).

Modern toplumların en belirgin özelliği olan sosyal farklılaşma artan iş bölümü ile sosyal bütünleşme arasındaki uyumun sağlanmasında spor aktif bir ajandadır. Toplumun sosyal yapısı içinde uyma ve çalıştırma modellerinin yanı sıra, huzursuzlukların, sapma, (deviant) davranışlarının azalması ve bunların normlarla ahenleştirilmesi, gerginliklerin toplum yararına yönlendirilmesinde spor önemli faktörlerden biridir (Erkal, 1986).

Modern monoton günlük yaşamdaki tek düzelik aynı zamanda bireyin yaratıcılığını da sınırlamakta ve giderek kişinin kendine yabancılaşmasına yol açmaktadır. İşte kitle sporu, sağlık için spor, herkes için spor, boş zaman sporu gibi uygulamalar, insanın yeniden mutlu olması, kendini seven sağlıklı bir yaşama kavuşması amacıyla gündeme gelmiştir (Öztürk, 1998).

İnsanlar giderek, hekimlerin önerileriyle teknolojik gelişmelerin yol açtığı hareketsizlik sonucu ortaya çıkan sağlık sorunları karşısında spora aktif olarak katılmayı tercih etmektedirler. Sporcuların toplum içindeki statülerinin yükselmesi de ebeveynlerin çocuklarını öğrenimleri dışında spora katılmaya teşvik etmesine yol açmıştır (Öztürk, 1998).

1.2. Sakarya İlinin Sosyo-Ekonomik Ve Sosyo-Kültürel Özellileri

1.2.1. İlin Tarihi

Sakarya yöresinin bilinen tarihi M.Ö. 546 yılına kadar dayanmaktadır. Bu tarihlerde Hitit İmparatorluğu'nun egemenliği altında olan yöre, sonraki yıllarda çok değişik uygarlıkların beşiği olmuştur. Bu uygarlıklar sırasıyla Frigyalılar, Lidyalılar, Persler, Makedonlar, Bitinyalılar, Romalılar ve Roma İmparatorluğu'nun parçalanmasından sonra Osmanlı İmparatorluğu kuruluncaya kadar da Bizans egemenliği altında kalmıştır.

Sakarya 1326 yılında Kocaeli ile birlikte Osmanlılar tarafından alınmıştır. Bu tarihten itibaren Sakarya ırmağının doğusunda kalan bölge Kocaeli Sancağı haline getirilmiştir.

Osmanlı arşivlerinden 1573 yılına ait bir belgede bölgeden ada köyü olarak bahsedilmektedir.²⁶ Adapazarı burada kurulan pazarlar yardımı ile gelişmiş ve bugünkü durumunu almıştır. Her meslek sahibi buralarda belli yerlere pazarlar kurardı. Zamanla bu pazarlar devamlı kurulmaya başlanınca halk buralara yerleşmiştir. Bugünkü mahalle adları da hep bu pazarları adlarından gelir. Tığcılar, Semerciler, Hasırcılar, Tuzla, Çıracılar, Pabuççular mahalleleri bunlara örnek verilebilir.

İlimiz milli mücadele yıllarında sık sık kanlı çatışmalara sahne olmuştur. Nedeni ise: Anadolu'yu gözden çıkaran Damat Ferit hükümetlerinin, bu bölgeden başlayarak kendileri için bir güvenlik sınırı yaratabilme çabalarıydı. Sonunda, örgütlenmiş yerel güçler Kuvay-ı Milliye ile iş birliği yaparak bu çabaları boşa çıkarmayı başarmıştır. Nisan 1920'de Bolu-Düzce çevresinde patlak veren ayaklanmada isyancılar, olayı bastırmakla görevli Tümen Komutanı Yarbay Mahmut Bey'i şehit etmişler, askerinin önemli bir kısmını da esir almışlar ve Adapazarı'nı ele geçirmeye hazırlandıkları sırada Ali Fuat Cebesoy Paşa ile Binbaşı Nazım, Çolak İbrahim beyler ve Yarbay Arif Bey komutasındaki müfrezeler buraya gönderilmiştir. Bunlar, Hilafet Ordusu adıyla örgütlenmiş. Süleyman Şefik Paşa komutasındaki paralı askerlere karşı savaşıyorlardı. Bir süre sonra paralı askerlere Anzavur da katılacak, Çerkez Ethem ve kurmay binbaşı Saffet (Arıkan) bey ve Kuvay-ı Milliye cephesinde yer alacaktı. Padişah tarafıysa hilafet ordusu ile kuvay-ı milliye birlikleri arasında çetin savaşlar oldu. Şehir bunlar arasında birkaç kere el değiştirdi. Sonunda Ethem kuvvetleri, 23 Mayıs 1920'de Adapazarı'nı hilafet ordusunun elinden kurtarmıştı. Ama bu sefer 26 Mart 1921'de Yunan kuvvetleri

şehri ele geçirdi ve istila kuvveti o yılın 21 Haziran'ına kadar burada kaldı. Bölgede yürütülen kurtuluş mücadelesi sonunda 3 Mayıs 1921 tarihinde Kaynarca ilçesi, 21 Haziran 1921 tarihinde Adapazarı ve 22 Haziran 1921'de Sapanca ilçesi düşman işgalinden kurtarılmıştır. Kurtuluşundan sonra Kocaeli'ne bağlı bir ilçe olan Adapazarı, 1954 yılında Sakarya ili haline getirildi. (Avşar, 1994)

1.2.2. İlin Coğrafi Yapısı ve İklimi

İlin adı Sakarya nehrinden gelmektedir. Geçen yüzyılda Sakarya nehri Tavuklar köprüsü(Uzunköprü) civarında iki kola ayrılmış olarak akardı. Adapazarı da bu iki kol arasında kurulmuş olduğu için eskiden beri bu civar halkı arasında buraya doğrudan Ada denilmekteydi. Halen şehrin doğusunda Sakarya nehri, batısında Sapanca gölünün fazla sularını boşaltan Çarksuyu akmakta ve Adapazarı'nın yarım adalığı devam etmektedir.

Yeryüzü şekilleri bakımından ilin büyük bir bölümü ovalıktır. En önemli ovası Adapazarı'dır. Akova adıyla da anılan düzlük güneyden kuzeye doğru eyimli olup, hafif bir şekilde alçalır. Münferit tepeler ovanın çeşitli yerlerinde görülür. İlin güneyinde Erenler tepesi 75 m., Alibey tepesi 85 m. yükseklikindedir. Ovası çevreleyen dağların arasında en yükseklerine güneyde rastlanır. Karadağ-Keremali dağları adı verilen bu kütleler akarsular tarafından yer yer derin bir şekilde parçalanmışlardır. Yüksek kütle ile ova arasında basık tepeler meydana getiren bir saha vardır.

Keremali dağı üzerindeki dikmen tepesi 1720 m. İle kütlenin en yüksek noktasını teşkil eder. Adapazarı ovasını doğuda fazla yüksek olmayan Çamdağ sınırlamıştır. Keltepe 800 m. Çamdağ ise 880 m. yükseklikindedir.

Ovanın batı kenarı Kocaeli platosunun doğu ucu ile sınırlanmıştır. Adapazarı ovası ile Karadeniz arasında plato görünüşünde bir saha yer alır. Burada bulunan çukur alanların en genişisi Sögütlü ovasıdır. Buradaki dağların en önemlisi 357 m. yüksekliğindeki Oflak dağıdır. Sakarya ilinin kuzey kesiminde Karadeniz kıyısında kumsal bir kıyı ovası vardır.

İlin en önemli ve en büyük akarsuyu Sakarya nehridir. Irmak, Çifteler ilçe merkezinin 3 km. güneydoğusunda kaynaktan doğar. Uzunluğu 590 km. genişliği 60-70 m. kadardır. Pamukova'nın güneyinde il topraklarına girer. Güneybatı, Kuzeydoğu doğrultusunda

akar. Geyve suyu, Alaçam deresi, Mudurnu çayı Çark suyunu alarak Karasu ilçesi yakınlarında Karadeniz'e dökülür.

Akçay, Mahmudiye Yanık deresi, Kurtköy deresi, Mudurnu çayı, Çark suyu, küçük dereler ve akarsulardır.

Sakarya ilinin en önemli gölü "Sapanca"dır. Göl bir set gölü olup, yüzölçümü 40 km² dir. Dibi bataklıktır. En derin yeri 75 m. yi geçmez. Gölü besleyen en önemli sular; Karaçay, Kuruçay, Kurtköy deresi, Mahmudiye, İstanbul deresi, Karadere, Kaymakçı dersidir. İlin içme suyu gölden sağlanır. Bu göl yurdumuzun en güzel yüzeysel içmesuyu kaynağıdır.

Gölün gerek yeni Ankara-İstanbul karayolu, gerekse eski yol tarafında kalan kıyıları, manzarası, sükuneti, emniyet ve her türlü ihtiyacın kolayca karşılanmasına imkan vermesi bakımından piknik ve kamp için ideal yerlerdir.

Ayrıca gölü çevreleyen Saman dağlarının eteklerinde keklik, çulluk, tavşan ile kış aylarında domuz, geyik ve ayı avı yapılabilmektedir. Gölde her çeşit tatlısu balığı özellikle yayın, turna, sazan, tatlısu levreği ve kerevit avcılığı mümkündür. Bunun dışında Sakarya'nın diğer önemli gölleri şöyle sıralanabilir:

Taşkısık Gölü: Adapazarı'nın kuzeyinde Taşkısık ve Ekizce köyleri arasında olup,90 Ha. Büyüklüğündedir. Gölde tatlısu balıkları ve kerevit vardır.

Poyrazlar Gölü: Adapazarı'nın kuzeydoğusunda Poyrazlar köyü civarında olup, 60 Ha büyüklüğündedir.

Küçük Akgöl: Adapazarı'nın kuzeyinde ve Taşkısık gölü doğusunda olup 20 Ha. büyüklüğündedir.

Akgöl: Karasu-Adapazarı hududundadır. Alanı 190 Ha. dır

Acarlar Gölü: 1562 Ha. büyüklüğündedir. Karasu ve kaynarca topraklarında yer alır. 861 Ha. lık kısmı bataklıktır.

Adapazarı ovasını çevreleyen Çamdağı, Karadağ ve Keremali ovasında gür bir orman örtüsüne rastlanır. Ancak Aşağı Sakarya boylarına doğru bitki topluluğu gittikçe

fakirleşerek ormanların yerini makiler alır.Bu türü oluşturan ağaçlar ise kocayemiş, şimşir, akdiken, ardıç, orman gülü,böğürtlen ve kermez meşesidir.

Tahrip edilmesine rağmen hakiki orman özelliği gösteren bitki örtüsü Adapazarı ovasını çevreleyen dağlar üzerinde geniş ölçüde yayılmış bulunur. Hemen her yerde ormanı teşkil eden ağaç türleri arasında kayın başta olmak üzere gürgen, kavak, kestane, ıhlamur, çıra, akağaç, meşe ve çam sayılabilir.

İl iklim bakımından Marmara bölgesi ile Karadeniz bölgeleri arasında bir geçiş özelliği gösterir.Yazları sıcak ve bazen yağışlı, kışları ılık ve yağışlıdır.Kent merkezinde meteoroloji ölçümlerine göre en soğuk ay ortalaması 5,7C en sıcak ay ortalaması 22,8C'dir. Bugüne değin en düşük sıcaklık -14,5C ile 22 Ocak 1961'de, en yüksek sıcaklık ise 41,4C ile 11 Ağustos 1970'de ölçülmüştür.35 Yağışlar ise Marmara bölgesinin ortalamasının üstünde , Karadeniz bölgesi ortalamasının altında seyreder. Yıllık yağış ortalaması 798 mm. dir. Güneydeki dağlık kesimlerde bu miktar daha fazladır.Genelde en yağışlı mevsim kıştır. Fakat bazen en yağışlı mevsim sonbahar ve yaza doğru kayar (Avşar, 1994).

1.2.3. İlin Demografik Özellikleri

Sakarya'da nüfusun yoğun olduğu bölge Adapazarı ovasıdır.Kuruluşundan 19. yüzyılın başlarına kadar küçük bir yerleşim birimi olarak kalmıştır.Sakarya nehrinin doğusu ile Sapanca gölü ve Çark suyu arasında kalan verimli toprakların yerleşmeye çok elverişli olması sebebiyle devamlı göçlere maruz kalmış ve nüfus artışı bakımında büyük gelişmeler göstermiştir.

Nüfus artışına etki eden önemli göçleri şöyle sıralayabiliriz:

1876'da Osmanlı İmparatorluğu ile Çarlık Rusyası arasında yapılan savaşlar sonunda Kafkasya'dan gelen göçmenler.

1912 Balkan Harbin'den sonra balkanlardan gelen göçmenler.

1914-1918 Birinci Dünya Savaşı sırasında Rus baskısı neticesinde Doğu Karadeniz kıyılarından gelen göçmenler.

24 Temmuz 1923 Lozan Antlaşması ile Kuzey Yunanistan'dan mübadil olarak gelen göçmenler. (Bunlar bıraktıkları mala karşılık (Emval-i metruke) mal aldıkları için şehirlerden gelenler şehirlere, köylerden gelenler köylere yerleştirilmiş ve tam iskan edilmişlerdir).

1934-1950 yılları arasında Romanya ve Bulgaristan'dan gelen göçmenler. (Romanya'dan gelen göçmenler arasında bir miktar Pomak, Bulgaristan'dan gelenler arasında da bir çok kıpti gelmiş ve bunlar tefrik edilmeden yerleşme bölgelerine iskan edilmişlerdir).

1948-1951 yılları arasında Türk müslüman mülteciler adı ile 45 nüfuslu 24 aile Sakarya'da yerleştirilmiştir.

1950-1951 yıllarında Bulgaristan'dan gelen 42.000 göçmen aileden bir kısmı Sakarya'da yerleştirilmiştir. Bunu müteakip 1953 yılında Doğu Türkistan'dan gelen iki göçmen aileyi de sayabiliriz.

1954 yılından sonra Tito rejimi ile bağdaşmayıp Yugoslavya'da serbest göçmen sıfatı ile gelen ailelerden bir kısmı Sakarya'da yerleştirilmiştir.

Aşiret, göçebe ve yerli çingeneler. (Bunlar mevsim ve doğal şartlara göre devamlı iskan değişikliği içindedirler)

1950 yılından sonraki sanayileşme hareketleri, bölge nüfusunun artışıdaki diğer bir faktördür. İlde fabrika niteliğinde kamu ve özel sektöre ait 200 adet sanayi kuruluşunda 25 000 işçi çalışmaktadır. Bu sayı aileleri ile birlikte düşünüldüğünde sanayi sektöründe yoğun bir nüfus varlığını ortaya koymaktadır.

1943, 1956, 1967 ve 2000 yıllarında büyük depremlere rağmen nüfusta bir azalma olmamış. Bilakis toprağın verimi, tarımın tekniğe yönelişi ve sanayi kollarının artışı sebebiyle nüfus hızla artış göstermiştir (Avşar, 1994).

Tablo 16: Yıllara Göre Nüfus ve Yıllık Nüfus Artışı

Yıllar	Nüfus	Yıllık Nüfus Artışı %
1955	297.108	-
1960	361.992	39.51
1965	404.078	22.00
1970	459.052	25.51
1975	495.649	15.34
1980	548.747	20.35
1985	610.500	21.33
1990	683.061	22.46
1997	732.414	9.65
2000	756.168	-

Kaynak: Sakarya valiliği Web Sitesi, 2006

2000 yılındaki nüfus sayımında ilin nüfusu 756.168 olarak belirlenmiştir. Buna göre km² ye 148 kişi düşmektedir. Sakarya 1990 yılında Türkiye ortalamasının iki katı daha yoğun nüfuslanmıştır. Ayrıca nüfus artış oranı %23,9 ile Türkiye ortalamasının üstüne çıkmıştır. Nüfusun %40'ı kırsal alanda %60'ü kent merkezlerinde yaşamaktadır. Büyük kent niteliğindeki tek yerleşim alanı Adapazarı'dır. Adapazarı kentsel nüfusun %47'sini barındırır. Tablo 2'de görüldüğü gibi, merkez ilçede nüfus yoğunluğu 624'tür. Yoğunluk Sapanca'da 307, Akyazı'da 126, Karasu'da 115, Hendek'te 109, Ferizli'de 183, Kocaali'de 97'dir. En düşük ise 28 ile taralıdır (Avşar, 1994).

Tablo 17: Sakarya İlinin İlçelere Göre Şehir ve Köy Nüfusları ile Yıllık Artış Oranları

İlçeler	Toplam Nüfus	Şehir Nüfusu	% Oran	Köyler Nüfusu	% Oran	Yüzölçümü km ²	Nüfus Yoğunluğu
Merkez	340.825	283.752	83	57.073	17	546	624
Ferizli	24.383	12.379	51	12.004	49	133	183
Söğütü	14.316	7.858	55	6.458	45	94	152
Akyazı	77.536	23.192	30	54.344	70	617	126
Geyve	44.907	17.318	39	27.589	61	727	62
Hendek	63.703	28.537	45	35.166	55	585	109
Karapürçek	11.073	4.186	38	6.887	62	170	65
Karasu	54.630	24.672	45	29.958	55	477	115
Kaynarca	24.339	5.064	21	19.275	79	363	67
Kocaali	30.676	13.793	45	16.883	55	315	97
Pamukova	24.072	13.200	55	10.872	45	360	67
Sapanca	36.496	21.727	60	14.769	40	119	307
Taraklı	9.212	4.146	45	5.066	55	332	28
Toplam	756.168	459.824	60	296.344	40	4.838	156

Kaynak: Sakarya valiliği Web Sitesi, 2006

1.2.4. İlin Sosyo-Ekonomik Durumu

Sakarya ili, ekonomik kalkınmada etken olabilecek başta tarım, sanayi ve turizm gibi pek çok sektör açısından geniş potansiyele sahiptir.

Gelişen sanayiye rağmen tarım, bugün il ekonomisinin temelini meydana getirmektedir. İlin Türkiye'nin en önemli tarım merkezlerinden biri olarak gelişmesinde toprakların verimliliği ve modern tarım tekniğinin uygulanması önemli etkenlerdir. Ayrıca Sakarya nehrinin yüzyıllardır taşıdığı alüvyonların ve sulama imkanlarının önemi büyüktür.

Sakarya ilinin yüzölçümü 481.700 hektar olup bunun 236.265 hektarı tarımsal amaçla kullanılmaktadır.

İl sınırları içinde hemen her çeşit ürün yetişmektedir. Adapazarı'nda mısır, buğday, şeker pancarı, patates ve kabak başta olmak üzere çeşitli ürünler; Akyazı'da mısır,

buğday, şeker pancarı ve patates: Karasu'da fındık, mısır ve buğday; Kaynarca'da buğday, ayçiçeği ve keten; Sapanca'da elma, şeftali, armut, kiraz ve mısır yetiştirilmektedir.

İl bazında tahıl ürünlerinde birinci sırayı mısır almaktadır. 1988 yılında 52.000 hektarlık alandan 446.000 ton ürün elde edilmiştir. İkinci sırayı ise aynı yıl 45.000 hektarlık alandan 144.000 ton ürün ile buğday alır. Önemli toprak ürünleri arasında bulunan patatesten 1988'de 84.000 ton ürün elde edilmiştir. Yine aynı yıl şeker pancarından 298.000 ton ürün elde edilmiştir. Meyvecilikte birinci sırada fındık gelir. 1988'de 68.000 ton fındık üretilmiştir. İkinci sıradaki elma ise aynı yıl 46.000 ton üretilmiştir.

Ekonomiye etki eden bir diğer sektör de ormancılıktır. Adapazarı, Geyve, Hendek, Akyazı, Karasu ve Sapanca'da iyi ormanlar bulunur. Bu ormanlarda her cins ağaç mevcuttur. Bunlardan kereste, odun, demiryolu traversi ve kömür elde edilir, Mobilya ve sandalye fabrikalarında işlenir. Vagon fabrikası da bir kısım keresteyi işler. Önemli orman ağaçları kayın, çam ve köknardır.

Hayvancılık açısından özellikle sığırcılık, dana besiciliği ve süt üretimi gelişmektedir. Karadeniz kıyısında, göllerde ve akarsularda balıkçılık yapılmaktadır. Sakarya nehrinin ağzında küçük ölçüde havyar üretimi de yapılmaktadır.

Önemli bir yer altı kaynağı yoktur. Akyazı ilçesindeki Kuzuluk madensuyu ve kaplıcası ile Çökek ılıcası ünlüdür. İldeki bir kaç büyük olmak üzere pek çok sayıda küçük endüstri kuruluşları vardır. Büyük kuruluşların başlıcaları; Adapazarı'ndaki Devlet Demir Yollarına bağlı vagon fabrikaları, lastik fabrikası, zirai donatım fabrikası, şeker fabrikası ve Karasu'daki fındık kırma fabrikasıdır. Bunların yanında fabrika niteliğinde kamu ve özel sektöre ait irili ufaklı toplam 200 adet sanayi kuruluşu mevcuttur. Ekonomik kalkınmada önemli yer tutan bu fabrikalarda toplam 25.000'i aşkın kişi çalışmaktadır.

Doğa güzelliği, kumsalları, plajları ve mevcut turistik tesisleri ile görülmeye değer bir il olan Sakarya, bu bölgede yaşayanlara ve özellikle İstanbul ve Ankara gibi büyük kentlerden gelerek hafta sonlarını değerlendirmeye çalışan turistler açısından elverişli bir yerdir. Bu bakımdan az da olsa turizm bir diğer sektördür.

Başlıca turistik bölgeler arasında; Sapanca gölü, Kuzuluk kaplıca ve banyoları, Karasu plajları ve Kirpiyan-Karagöl yaylaları sayılabilir (Avşar, 1994).

1.2.5. İlin Sosyo-Kültürel Yapı Özellikleri

İlin sosyal yapısı diğer bölgelere göre farklılık gösterir. Şöyle ki nüfusun çeşitli etkenlerle Sakarya'da toplanışı, burayı değişik Türk boylarının buluşma yeri haline getirmiştir. Halkın büyük bir kısmını, Türkiye'nin bugünkü sınırları dışında kalan ülkelerden gelip anavatana yerleşen Türk asıllı vatandaşlar oluşturmaktadırlar. Halk arasında Manav diye adlandırılanlar buranın yerli halkıdır.

Çeşitli bölgelerden gelip Sakarya'da yerleşen bu yurttaşlarımız geldikleri yerin kültürlerini buraya taşımışlardır. Kendi geleneklerini ve folklorik özelliklerini aynen korumaktadırlar. Yöre halkı hangi bölgeden gelmiş olursa olsun birbirleri ile son derece iyi ilişki içindedirler.

Genel olarak halkı çok dindar ve geleneklere bağlıdır. Kafkasya'dan gelen Çerkezler ve Abazalar daha kapalı bir toplum özelliği gösterirler. Kendi toplulukları dışında genellikle kız alıp vermezler.

Bölgenin halk oyunları da diğer folklorik özellikler gibi çeşitlilik gösterir. Çünkü her grup kendi müzik ve oyunlarını yaşatmaya çalışmaktadır. Karadeniz'den gelenler horon, Kafkasya'dan gelenler Kafkas oyunları, Trakya'dan gelenler karşılama, Ege'den gelenler zeybek ve Doğu'dan gelenler bar oynarlar.

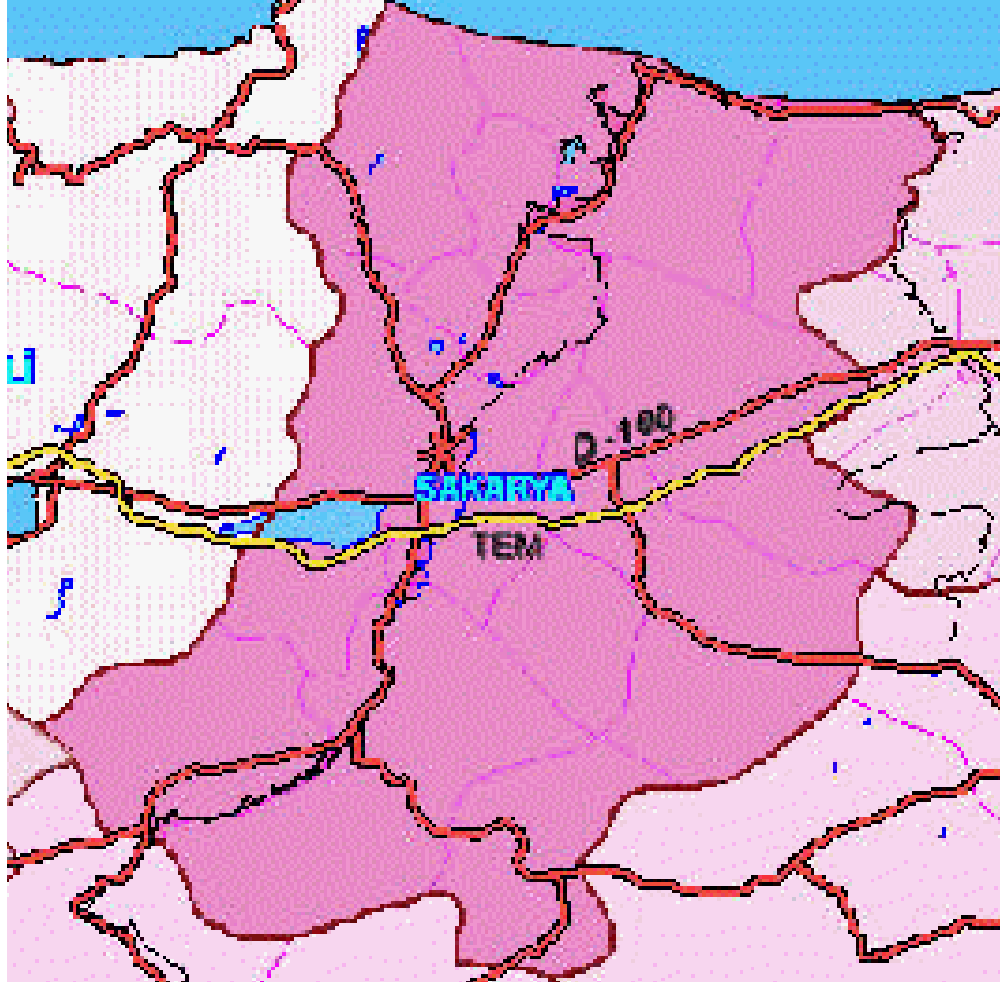
Divan, bağlama, tambura, cura, kaval, kemençe, çerkez mızıkası, darbuka tef, kaşık, zil ve davul gibi müzik aletleri eşliğinde söylenen yöre türkülerinden bazıları şunlardır: "Evlerine Varamadım Gazelden, Elmayı Top Top Yapalım, Tütün Ektim, Genç Osman, Botin Bağım". Sakarya okur-yazarlık oranı çok yüksek bir ilimizdir. 1955 sayımında %48 olan oran 1990 sayımında %84.8'dir.

Sakarya okullaşma oranı bakımından da Türkiye'nin en iyi illerinden biridir. İlde okulsuz köy bulunmamaktadır. 12 ilçenin herbirinde lise veya meslek liseleri bulunmaktadır. Örneğin Geyve'de 5 lise ve meslek lisesi bulunmaktadır. Ayrıca bazı bucaklarda da lise bulunmaktadır.

İlde İstanbul Teknik Üniversitesi'ne bağlı Sakarya Mühendislik Fakültesi vardır. Bu fakültede, Endüstri Mühendisliği, İnşaat Mühendisliği, Makina Mühendisliği, Metalurji Mühendisliği, Elektrik-Elektronik Mühendisliği bölümleri vardır.

Sakarya Meslek Yüksek Okulu'nda da Motor, İnşaat, Makina, Resim-Konstrüksiyon,Döküm, Demiryolu Araçları, Tarım Alet ve Makinaları, Otomotiv, İşletmecilik, Muhasebe, Turizm ve Otelcilik bölümleri vardır. Ayrıca 1992 yılında Sakarya Üniversitesi kurulmuştur (Avşar, 1994).

Şekil 1 : Sakarya İl Haritası

Kaynak: Sakarya Valiliği Web Sitesi, 2006

1.3. Müzik Kavramı Ve Tanımı

Müzik, duygu, düşünce, izlenim ve tasarımları ve başka gerçeklerin de katkısıyla belli durum, olgu ve olayları, belli bir amaç ve yöntemle, belirli bir güzellik anlayışına göre birleştirilerek, biçimlendirilmiş seslerle işleyip, anlatan estetik bir bütündür. Herkesin anlayabildiği ve anlayabileceği yegâne dildir”.

Müziğin insanın duygusal ve düşünsel hayatı üzerine olağanüstü tesiri, pek çok düşünürce tanrısal bir etki olarak nitelendirilmiştir.

“Yunan alfabesinde m-o-u-s-a harfleriyle yazılan ve “mûsa” diye okunan “peri” anlamındaki kelimenin sonuna gelen -ike veya -ika takısı, o kelimeye “konuşulan dil” anlamını kazandırır: elenika (Yunanca), turkika (Türkçe), italika (İtalyanca) örneklerinde olduğu gibi. Mûsa’ ya eklenen -ike takısı, peri kelimesine de “perilerin konuştuğu dil” anlamını verir (Yunancası ‘ta mûsiké). Mûsikîye daha sonraları toplumumuzda -İslâmî terimle- “meleklerin dili” denmiştir” (Çevikoğlu, 2006).

Bu durum, müziğe eski çağlardan itibaren, batıda da doğuda da tanrısal özellikler atfedildiğini gösterir. Bu örnekler çoğaltılabilir.

Müzik hem bir sanat, hem de bir bilimdir. Duygusal olarak algılanışının yanı sıra akıl ile de kavranabilir. Bu özelliği ile bireyin ve toplumun duyuş ve biliş açısından durumunu belirlediği gibi, gelişim ve değişimini de sağlayan bir organik yapıdır.

Müzik; sesle iletişimin estetik boyutudur. İletişime katılan bir ahenk ve güzelliştir. J.J. Rousseau’ya göre müzik sesleri, kulağa hoş gelecek şekilde tertip etmektir. İmam Gazali’ ye göre ise müzik; tabii olan ve insanı hevasata götürmeyen, aksine ilahi birliğe davet eden ulvi seslerdir. Aslı Yunanca olan müzik kelimesi dünyanın her yerinde aynı anlamı taşımaktadır. Türkiye’ de yaygın bir deyişte musikidir. Musiki Latince “Musica” kelimesinden gelmiştir. Musica’da Eski Yunanca’ da “Mousike” yahut “Mousa” dan alınmıştır ki birçok araştırmacı bu kelimenin Etimoloji’ sinin “ Muse-Melek” anlamına geldiğini savunurlar. Mitolojiye göre Yunanlıların en büyük tanrısı Zeus’ un kızları sayılan dokuz peri kızına Mousa (Müz) adı verildi. Eski Yunanlılar bu peri kızlarının tüm dünyanın güzelliklerini ve ahengini düzenlemekte görevli bulduklarına inanırlardı. Bugün hemen hemen tüm dillerde var olan Müzik veya Musiki kelimesinin Müz sözünden üremiş bulunduğu kabul edilmektedir. (Zorlu, 2005)

İnsanlık tarihi kadar uzun bir geçmişe sahip olan ve zamanla değişik boyutlar kazanan müziğin, insanlar üzerinde çok çeşitli tesirleri vardır. Hiçbir sağlıklı insan, bütün seslere karşı aynı tepkiyi göstermez. Bazı sesleri duymaktan mutlu olabileceği gibi bazı sesleri de duymak istemez. Karga sesi ile bülbül sesine, araç gürültüsü ile su sesine karşı aynı duyguları taşımaz. Ancak, bütün insanların hoşlanacağı sesin tam olarak tanımlanmasını yapmak da mümkün değildir. Herkes için tek tip “hoş seda” belirlenemez. Her insan, farklı farklı seslerden hoşlanabileceği gibi, benzer seslerin bir grup insanda aynı etkiyi göstermesi de mümkündür. Ancak müziği salt bir enstrümandan, hançeresinden armoni kurallarına göre çıkarılan bir ses ya da bestelenmiş bir duygu ve düşüncenin anlatımı veya bir heyecanın notalarla dile gelişi biçiminde kabullenmek, onun çok derin olan anlamını daraltmak olur. Oysa doğanın içinde var oluşunu düşünmek ona gerçek yerini ve payını verir.

Seslerin insan üzerindeki etkisi, ilk çağlardan bu yana bilinen bir gerçektir. Bu konuda ilk sistemli fikri ileri sürenlerin, yaklaşık iki bin beş yüz yıl önce Yunanlı filozof Pythagoras ve Çinli filozof Konfüçyüs olduğunu biliyoruz. Bu filozoflar seslerin insan duyguları ilk sistemli fikri ileri sürenlerin, yaklaşık iki bin beş yüz yıl önce Yunanlı filozof Pythagoras ve Çinli filozof Konfüçyüs olduğunu biliyoruz. Bu filozoflar seslerin insan duyguları üzerindeki etkisinden bahsederek daha sonra uzun yıllar tartışılacak teorilere temel oluşturulacak fikirler ileri sürmüşlerdir. Yine eski Yunan filozofu Eflatun, ideal devletinde, insanın ruhunun müzikle dinlendirilmesi gerektiğini belirtmiştir.

Günümüzde iletişim aracı olmanın ötesinde eğlendirici, sakinleştirici ve dinlendirici boyutları daha çok ön plana çıkan müzik, hem bir meslek, hem ticari bir sektör haline gelmiştir. Müzik ve insan ruhu üzerinde düşünmeye başlayan bir kimse felsefe yapmaya kadar gidebilir (Evin, 2005).

1.3.1. İnsan Yaşamında Müziğin Yeri

İlk insanların müzik hayatına ilişkin yeterli bilgilere sahip değiliz. Bilim adamları, ilk insanların nasıl bir müzik hayatı olduğunu öğrenebilmek için, bugünkü ilkel toplumları inceliyorlar. Doğumda, ölümden, çocuk oyunlarında, din ve büyü törenlerinde,

eğlencede, danslarda ve hayatın her alanında müzik olduğunu gözlemliyorlar. Bu tür araştırmalara dayanılarak deniliyor ki: Tarihsel gelişimin ilk basamaklarında da olsa, insan hayatında müzik vardır (Topgöl, 2005).

İnsana, bütün sanatlardan daha büyük bir kolaylık ve etkileme gücüyle ulaşan müziği “seslerle düşünme, sesler aracılığı ile yaşamı duyumsama ve geliştirme yolunda insan gerçeğinin, bütün ilişkileri içinde, araştırılması ve aktarılması sanatı” olarak tanımlayabiliriz. Bu arayışta en çarpıcı amaç, müziğin doğuşundan bu yana, insanı korumaktır. Bu koruma işlevi bugün artık somut olarak görülen ve hemen kavranabilen bir özellik değildir. Müziğin bu yönü, başka araştırmaların konusu olmalıdır.

Müzik, matematiksel bir mantık, disiplin, zamanı kullanma, susma, diyalog kurma, hareket etme ve ilişkiler sanatıdır da... İnsan düşüncesinin ürünü olduğu kadar duygusal bir deşarj yolu da olan müzik, yaratıldığı ortamla, çağın dünya görüşü ile, kısaca insan yaşamıyla ve toplumla, bütün öteki sanatlar gibi sıkıca bağlıdır. Bu nedenle de ne bir fantezi ne de bir eğlence ürünü ya da aracı sayılmamalıdır. Müzik yoluyla bir yandan günlük yaşamın üstüne çıkıp güç kazanırken bir yandan da birlikte yaşamının bütün kurallarını öğreniriz.

Yalnızca sınırlı bir bölümünü sesler ve gürültüler halinde kavrayabildiğimiz titreşimler, doğanın en belirgin kanıtıdır. Normal yapıda her insan, işitme ve müzikle ilgili yetilerden kendi payına düşeni almış olarak doğar. Müziği, varlığına, aldığı eğitime, ırkına, yaşadığı çağa göre üretir.

Müzik malzemesi, insan doğmadan milyonlarca yıl önce hazırды. Çünkü doğa, sonsuz bir “sesli malzeme”dir. Gök gürültüsü, yer kayması, yer sarsıntısı, suyun akışı ve çalkantısı, havanın dar boğazlardaki hareketi gibi olaylar, doğadaki sayısız sesler ve titreşimlerden bir bölümünü oluşturur (Selanik,1996).

İlk çağ uygarlıklarını yaratan insanların hayatında da, müziğin önemli bir yeri olduğunu görüyoruz. Eski Mısır, Çin, Hint, Sümer, Hitit, Grek, Roma vb. uygarlıklardan kalma pek çok bilgi ve belge var. İnsanlar, kullandıkları çalgıların resimlerini, taş üzerine kabartmalarını yapmışlar; müzikle ilgili düşünceler üretmişler, yazılar yazmışlar. Bu tür belgeler, o çağın insan hayatında müziğin önemini gösteren kanıtlardır.

Orta çağ, Rönesans ve yakın çağlara ilişkin bilgilerimiz daha çok. Bu çağlarda müzik gittikçe artan bir hızla gelişiyor. Müzik yazısı bulunuyor, çok seslilik doğuyor, notalar basılıp yayılıyor; çalgılar geliştiriliyor; çeşitli müzik türlerinde yeni yeni müzikler besteleniyor, müzik eğitimi yaygınlaştırılıyor ve bütün bunların sonucu olarak da müzik, daha geniş kitlelerin hayatına katılmaya başlıyor (Sun, 1998).

Müzik, insanın, yaşamının her döneminde iç içe olduğu bir olgudur. İşitme yeteneği kazanıldığı andan itibaren yaşama giren müzik, ana kucağında, beşikte, evde, sokakta, okulda, taşıt araçlarında, radyo-televizyonlarda, sinemalarda, tiyatrolarda, konser salonlarında, tören ve toplantılarda insanın yanı başında yer alır, onu kucaklar, sarar, etkiler. Fark edilmese bile yaşamın vazgeçilmez bir parçası, doğal bir unsurdur.

Müziğin insan yaşamındaki yeri ve önemini en çarpıcı biçimde ifade eden Ulu Önder Atatürk olmuştur. Atatürk, 14 Ekim 1925’de İzmir Kız İlköğretmen Okulu’nda öğrencilerle görüşürken, “Hayatta mûsikî lâzım mıdır?” şeklindeki bir soruya şöyle cevap vermiştir:

“Hayatta mûsikî lâzım değildir, çünkü hayat mûsikîdir. Mûsikî ile ilgisi olmayan yaratıklar insan değildir. Eğer söz konusu olan insan hayatı ise müzik, kesinlikle vardır. Mûsikî, hayatın neş’esi, rûhu, sevinci ve her şeyidir” (Çevikoğlu, 2006).

Kapalı ilkel toplumların incelemesi yoluyla ilk insanların müzik eğilimleri ve üretimleri hakkında yaklaşık bilgiler edinilebilmektedir. Bu, geçmişin örtüsünü kaldırmanın bir yoludur ve oldukça güvenilir bir yöntemdir. İlk insanlar gök gürültüsünde doğa üstü güçlerin simgesini, fırtınanın uğultusunda kötü ruhların sesini, denizin sakin görüntüsünde ya da patlamasında tanrıların iyiliğini ya da öfkesini buluyorlardı.

Giderek müzik, ninni ya da matem şarkısında olsun veya büyüyle karışmış bir törende olsun ilkel insanın bütün gereksinimlerine cevap verecek biçimde ve her alanda varlığına sıkıca girdi.

Yine günümüze ulaşmış kapalı toplumların yaşamını inceleyerek ilk insanın hançeresinden kuş seslerine benzer tiz sesler, vahşi hayvan homurtuları gibi pes sesler çıkardığı ve bunları doğa karşısında güçlü olmak için kullandığı varsayılmaktadır. Güç kazanılmış bir avın çevresindeki kutlama törenlerinin, savaşa hazırlanma, ava çıkma törenlerinin dansla ilişkisi açıktır (Selanik,1996).

“Müzik, ilkel veya çağdaş insan için, sevinçli ve kederli anlarında, cinsiyeti, sosyo-ekonomik statüsü ne olursa olsun, onsuz olunamayan bir ruh ve enerji kaynağıdır. Günlük yaşantının her kesiminde, millî, mânevî, ailevî ve sosyo-kültürel bütün faaliyetlere renk ve canlılık getiren biricik güç kaynağı olan müzik, misafire ikramda bile en makbul olanıdır. Yemek-içmek gibi tabii ihtiyaçlar bir yana bırakılacak olursa, beşerî münasebetlerin idâmesinde, millî-mânevî duygu ve gururun terennümünde de kollektif ruhları galeyana getiren yegâne vasıtaadır. Şu halde müziğin herhangi bir fantezi nev’inden olmayıp, bilhassa kâinattaki ilâhî nizâmın bir cüz’ü; insan idrâkinin erişemeyeceği daha pek çok yönlerinin bulunduğu kabul edilmelidir. Nihayet şunu diyebiliriz; müzik gönüller ötesi bir gönüle seslenir. Fâruk Nâfiz’in dediği gibi; “Gövdeler, varsa, gönüllerden alır cevherini”.

Prof. Dr. Uçan da insanın yaşamının her döneminde müzikle iç içe olduğuna dikkat çekmektedir.

“İnsan, daha doğmadan (annesi yoluyla) dolaylı olarak müzikten etkilenir; doğumdan sonraki bebeklik döneminde ninni vb. müziklerle uyur; erken çocukluk yıllarında saymacalar, tekerlemeler ve müzikli oyunlarla oynar; geç çocukluk ve gençlik dönemlerinde çeşitli müziklerle daha yoğun ve zengin ilişkiler içine girer; yetişkinlik yıllarında çok çeşitli, çok yönlü ve kapsamlı bir müzik ortamı içinde yaşar; yaşlılık yıllarında da müzikle olan yoğun, kapsamlı ve derin ilişkilerini sürdürür” (Çevikoğlu, 2006).

İnsandaki ritm duygusunu, “bir vuruş, bir gürültü ya da bağırsın tekrarından ve simetrisinden doğan haz” biçiminde tanımlayabiliriz. Doğadan aldığımız en kesin mesaj ritmdir kuşkusuz. Simetri, tekrar, düzenli tekrar, yankı... Görünüşteki dağınıklığa karşın her şey tamamen ölçülüdür; Gece ve gündüz, mevsimler, üreme, filizleme çiçek açma, solma, yaşam ve ölüm mekanizması... hepsi kesin bir disipline boğun eğer. Bu, doğal olduğu kadar anlaşılmas uyum içindeki insanoğlu, kendi organizmasının da ritmlerle çevrili ve onlarla yönetildiğini, varlığının dayandığı her şeyde yaşamın ölçüsünün vurduğunu çabuk kavramıştır.

İlk insan, ayakları, elleri ve gırtlığı ile yarattığı ölçülü iskeleti giderek çeşitli seslerle doldurdu. Zamanla basınçlı hava sütununun tınısını buldu, onu bir tüp içinde titreştirmeye başladı. Delik bir öküz boynuzu, içi oyuk bir kamış ya da kemikten

uyumlu sesler çıktı. Zengin üfleme çalgıları böyle doğdu. Kır flütü bu grubun atası sayılır. Yüzyıllar boyunca yapısı, malzemesi ve mekanizması gelişti, mükemmelleşti. Avcılıkta kullanılan gerilmiş yayın çıkardığı ses, yeni bir çalgı ailesinin, telli çalgılar ailesinin, telli çalgılardan oluşan; en ilkelinden en gelişmişine kadar çalgı topluluklarının dengesini yaratan; klasik, romantik ve modern orkestraların temeli klasik üçlü tamamlanmıştı.

Bundan sonra müzisyenler sesin ve tınının sırlarını çözmeye uğraştılar. Telin titreşimlerini büyüten rezonans sandığını buldular. Teli turnakla çekerek, kazıyarak, vurarak, okşayarak değişik etkiler elde ettiler. Daha sonra uzun bir gelişim çizgisi içinde rebab, crowth, rebec, rote, gigue, viole, luth, lyre, theorb, harb, cithare, psalterion ve daha bir çok çalgı doğdu.

Titreşimler yaşamın kanıtlarıdır. Bir başka deyişle yaşam, titreşimlerde görünür. Çünkü doğa ritmdir ve ritm sesleri kucaklar. Akustik kanunlarına göre iki tür titreşim vardır: Sesler ve gürültüler. Bu ayırım, titreşim salınımlarının düzenli ya da düzensiz oluşuna bağlıdır. Geleneksel anlayışa bağlı kalsaydık müziği birinci gruba sokmak gerekirdi. Ancak çağdaş orkestraların gürültü üreten pek çok çalgısını göz önüne alırsak, bu sınırı çizmenin pek de kolay olmadığını anlarız. Davul, çelik üçgen, simballer, tam-tan, kastanyetler ve daha bir çok vurma çalgı... Sadece gonglardan oluşan bir malezya gamelanındaki etkilerin müzikal olmadığını kim iddia edebilir? Ancak fizik, bu sesleri farklı değerlendirecektir. Matematik ve fizik açısından tam bilimle müzik arasındaki ilişki izafidir. Kuşkusuz konumuz müzik sistemlerinin eleştirisi değil, bu sistemlerin ürünlerinin doğdukları ortamda incelenmesi, doğuş nedenleri, etkileri, geleceğe uzantıları ve insan yaşamındaki işlevleridir (Selanik,1996).

Günümüzde ise, gelişmeler çok daha hızlı. Her türlü çalgının yanı sıra, radyo-televizyon-teyp-bilgisayar-org gibi elektronik araçlar sayesinde müzik, evlerimize kadar giriyor; günümüzün her dakikasında hayatımıza katılıyor.

Sonuç olarak, bilim adamlarının araştırmalarına ve yayınlarına dayanarak diyebiliriz ki; yeryüzünde insanın var olduğu ilk çağlardan beri, insan hayatında müzik de vardır. Müzik, insanın eğlence hayatında-dinsel hayatında-eğitim hayatında-sanatsal hayatında daima önemli bir yer tutmuş; çağlar boyunca insan hayatının bütünleyicisi olmuştur (Turna, 2005).

1.3.2. Ülkemizdeki Müzik Çeşitleri Ve Geçmişten Günümüze Gelişimi

Ülkemizdeki müzikler altı ana başlık altında toplanabilir:

- Türk müziği
- Uluslar arası müzik
- Eğitim müziği
- Askeri müzik
- Dini müzik
- Özgün müzik

Hangi türlerin hangi çeşitlere bağlandığı sınıflandırması şu şekilde yapılabilir:

1. Türk müziği

Geleneksel Türk Halk Müziği

Geleneksel Türk Sanat Müziği

Türk Pop

a) Türk rock

b) Protest pop

Arabesk Müzik

a) Pop arabesk

b) Dini arabesk

c) Protest arabesk

d) Piyasa arabesk

e) Taverna arabesk

2. Uluslar arası müzik

Caz müzik

Pop müzik

Sanat müziği

3. Eğitim müziği

4. Askeri müzik

Bando müziği

Mehter müziği

5. Dini müzik

Cami ve tekke müziği

Tasavvuf müziği

6. Özgün müzik (Yurga, 2002).

1950 Öncesi Ülkemizde Müzik

Genel olarak ele alındığında bu döneme “ taş plak” dönemi denilebilir. Plastik sanayi henüz gelişmemiştir bu nedenle taş plaklar kullanılmaktadır. Pikabın atası olarak bilinen gramofon en gözde alettir. 1950 öncesinde GTSM (Geleneksel Türk Sanat Müziği)’de; Müzeyyen Senar, Safiye Ayla, Zeki Müren, Hamiyet Yüceses, Fahri Kayahan, Suzan Yakar, Necmi Rıza Ahıskan gibi sanatçılar dinlenilmekteydi.

GTHM(Geleneksel Türk Halk Müziği)’de ise; Hasan Mutlucan, Nida Tüfekçi, Neriman Altındağ Tüfekçi gibi sanatçılar dinlenilmekteydi.

1950 öncesi GTSM ve GTHM’ nin zirvedeki yıllarıdır. Gerçek anlamda sanatçıların yetiştiği, ortaya çıktığı ve saygı gördüğü yıllardır. 30’lu yıllardan başlayarak, gazetelerden yapılan reklam taramalarından Amerika, İngiltere, Mısır, ve Hindistan’ın müzikal filmlerinin çok ilgi gördüğünü anlıyoruz. Eğlence yerlerinin sürekli olarak gazetelere “operet ve revü sahnelemesi” reklamları vermeleri , o yıllarda eğlenceye verilen önemin boyutlarını da göstermektedir. 40’lı yıllar tango ile ilk tanışma yıllarıdır.

60'lı yıllarda altın yıllarını yaşamıştır. 70'li yıllardan sonra gençlerin ilgisiz kalması nedeniyle bir anlamda tarihe gömülmeye başlamıştır (Yurga, 2002).

50'li yıllar

Bu döneme “göç devri” başlangıcı demek en doğrusudur. Bu yıllarda yavaştan yavaştan büyük şehirlere göler başlamıştır. En büyük göçü İstanbul almıştır. 1955'te Almanya ile yapılan anlaşmalar sonucunda, 2. dünya savaşından çıkmış ve iş gücüne ihtiyacı olan Almanya' ya 1961'de işçi göçü başlamıştır.50'li ve 60'lı yıllar Türk müziğinin altın yıllarıdır. Genelde ozanların hakim olduğu yıllardır. Bu yıllar aynı zamanda batıdaki pop müziklerin Türk gençliğini yavaş yavaş etkisi altına aldığı yıllardır (Yurga, 2002).

60 ve 70'li yıllar

Bu yıllar dünyada, yaklaşık 20 yıl sürecek olan ve gençler arasında “savaşma seviş” sloganının atıldığı **hippi** akımının gözde olduğu yıllardır. Mini eteklerin, dövmelerin, apartman topuklu çizme ve ayakkabıların, erkeklerde uzun saçların, uzun sakal ve bıyıkların, küpelerin, İspanyol paçalı pantolonların moda olduğu yıllardır. Almanya göçüyle başlayan batı göçü, müzikte de gözümüzü batıya çevirmiştir. Artık Avrupa'nın Türkiye üzerinde yoğun baskılarının hissedildiği bir dönemdir. 1965'te Hürriyet gazetesinin batı müziğinin teklerini kullanmayı şart koştuğu ve Türk müziğine yön vermeyi amaçlayan “altın mikrofon” isimli yarışmayı düzenledi. Yarışma birçok ilde yapıldı. Cem Karaca, Selçuk Alagöz, Edip Akbayram gibi isimleri ve Haramiler, Mavi ışıklar gibi gurupları ünlendirdi. 70'li yıllarda pop müzik çalışmaları hızla artmıştır ve birçok pop orkestrası kurulmuştur. Yurt dışından birçok yabancı çalgıcı getirilmiştir. Bu yıllarda o kadar çok pop orkestrası kurulmuştur ki, bide buna Orhan Gencebay'ın “başa gelen çekilir” adlı ilk arabesk plağı katılır. Bu ilk arabesk çalışmadır. Bir yanda hipliklik, bir yanda arabesk olan Türkiye, Avrupalı olma kimliğininide aramaya başlamıştır. Bu dönemde GTSM ve GTHM'i ilgisini kaybetmeye başlamıştır. Sanatçılar seslerini sadece TRT'de duyurabiliyorlardı.

70'li yıllar kaset devrinin başlangıcıdır. Sanat müziğinde yeni sanatçılar ortaya çıkmıştır. Bunlardan bir kaç; Adnan Şenses, Ahmet Özhan, Muazzez Abacı'dır. Bu yıllarda TRT radyolarında birden Ünlene İbrahim Talises, daha sonra arabeskin önemli temsilcilerinden olmuştur. 1975'te Erovizyon Şarkı yarışmasına, Semiha Yankı'nın

söylediği; “seninle bir dakika” isimli şarkıyla katıldık. 70’li yıllar Ülkemizin müzikte, 80’li ve 90’lı yıllara göre daha verimli yılları olduğu söylenebilir (Yurga, 2002).

80’li yıllar

Bu yıllar askeri darbeye başlamıştır. Her şeyde olduğu gibi müzikte de yasaklı yıllardır. Türk Ordusu yine yönetime el koymak zorunda kalmıştır. Bülent Ersoy Cinsiyetini değiştirdiği için, Cem Karaca da Bülent Ecevit’in fotoğrafıyla sahneye çıktığı için yasaklı sanatçılar oldular ve ülkeyi terk ettiler. Bu yönetimde sadece kişiler değil şarkılar da yasaklardan nasibini almıştır.

Türkiye’de sanatta kesintiye uğramıştı. Sokağa çıkma yasakları ile birlikte, tiyatro ve sinemalar öncelikle etkilenmiş, halk siyah-beyaz TRT televizyonuna teslim olmuştu. Müziğimizde ise, 70’li yılların hızı yok olmuştu. Arabesk müzik yeni türleriyle yayılmasını olağanca gücüyle sürdürüyordu. Örneğin; 1980’e kadar piyasada daha çok taksi, minibüs ve kamyon şoförlerince dinlenen Piyasa Arabeski, Taverna arabeski olarak varlıklı insanların da beğenisini kazanmaya, otomobil ve evlerden eksik olmamaya başlamıştır. Piyasa Arabeski ile Taverna Arabeski arasında ne fark var? Diye bir soru akla gelebilir. Arabesk müziğin çıkış amacıyla, Taverna Arabeski’nin dinlenildiği yerler göz önüne alınacak olursa, aralarında uçurumlar bulunan, farklı gelir dağılımındaki insanların dinledikleri, hatta dinlerken kendilerini kaybettikleri görülür. Nasıl mı? Piyasa Arabeskinin dinleyen kederden, üzüntüden kendini kaybeder, Taverna Arabeskinin dinleyen ise, pahalı eğlence yerlerinde zevkten içerken, dans ederken kendini kaybeder. Kısacası Taverna Arabeskinde insan zevkten bayılır, Piyasa Arabeskinde ise kahrından.

1980’e gelinceye değin o zamanki adıyla teyp (kaset çalar) lerin bulunduğu evler sayılıydı. Ancak Almanya ve Fransa’da işçi olarak çalışanların yakın akrabalarında bulunan ve nimetten sayılan bir aletti. 80’lerin ikinci yarısında parlamentonun görev başına gelmesi, yeni partilerin kurulması ve yeni anlayışların teknoloji ile kaynaşması sonucunda, ithal yolların açıldığı, serbest ekonomiye geçildiği, tam otomatik telefonla iletişim sistemlerinin güçlendiği, siyah-beyaz televizyonların tarihe karışarak renkli televizyonların yaygınlaştığı, bir aile için otomobilin lüks olmaktan çıkıp ulaşımda önemli bir gereklilik olduğu, TRT’ nin dışında radyo ve televizyon kanallarının da olabileceği, çok amaçlılık, çok yönlülük ve en önemlisi çok seslilik ilkelerinin artık

çağımızın ilkeleri olduğu görülmüştür. Türkiye'nin müzik potansiyelini karşılayabilmek amacıyla büyük kaset stüdyoları kuruldu. Günü birlik ortaya çıkıp sonra tarihe karışan şarkıcılar art arda gelmeye başlamıştır. Çok satan kasetlerin kopyaları üretildi. Bu kopyalama günümüzde cd kopyalama olarak (korsan cd) gündemdeki yerini korumaktadır (Yurga, 2002).

1990'lı yıllar

1990 yılı Irak lideri Saddam Hüseyin'in Kuveyt'e girmesi ve dünyaya kafa tutmasıyla başladı. Savaş heyecanı Avrupa ve Amerika'yı sarınca sanat olaylarına ilgi, özellikle yayın kanallarında azalmaya başladı. Bu yıllar artık cd devridir. İsim ve ses güzelliğinin, diksiyonun, aranmadığı yıllardır da denilebilir. Popüler dergilerde 60'lı, 70'li ve 80'li yıllarda görülen nota yayımları atık yoktur. Notanın değeri de artık ortadan kalkmıştır.

Uluslar arası sanat müziği eğitimi almış sanatçıların caz müzik yapmaya başladığını görürüz. Onları caza yönelten, büyük bir olasılıkla cazın popülerliğidir. Amaç daha geniş bir dinleyici kitlesine ulaşmaktır. Bu yıllarda pop tarzı söyleme ve çalma, tüm müzik türlerini etkisi altına almıştır. Üstelik adına nostalji denilen bir akımda beğeni görmeye başlamıştır. 20, 30, hatta 40 yıl önceki şarkılar tekrar ele alınarak, azıcık tartım, azıcık sound, azıcık söyleme farklılıklarıyla değişime uğratarak seslendirmek moda oldu. Buna tekrar ele alma, karıştırma, birleştirme anlamına gelen Remix denilmektedir. Bu yıllarla birlikte adı Bar olan içkili eğlence yerleri, bu yıllarda Diskotek veya kısaca Disko olarak bilinmektedir. Orkestralar bu yerlerde canlı müzik yapmaktadır (Yurga, 2002).

2000'li yıllar

Bu yıllar, sanat festivallerinin çoğaldığı, ülke genelinde ilçelerde bile festivallerin yapıldığı yıllardır. Ancak zaman, zaman ülkemizin içine girdiği ekonomik krizler festivalleri de olumsuz yönde etkilemiştir.

2000'li yıllarda Caz müziğinin ve Uluslar arası Sanat Müziğinin Türkiye'de popülerleşmeye başladığı görülür. Afyon, Denizli, Nevşehir gibi, büyük şehirlerin dışındaki diğer illerde de caz festivalleri olması bunu bir göstergesidir. Bu yıllarla birlikte artık Türkiye'de sanatın sırtının yere gelmeyeceği görülmektedir. 2000'li

yıllarda Türk popu tekrar hareketlendi. Artık yeni ve farklı biçimlerdeki şarkılar söylenmekteydi (Yurga, 2002).

1.3.3. Günlük Hayatımızda Sanat ve Müzik

İnsanın, ekmeğe-yemeğe-suya-havaya ihtiyacı vardır. Bunlar, bedensel gelişimimize, sağlıklı bir hayat sürmemize yardımcı olurlar. İnsanın, müzik-edebiyat-şiir-sinema-resim gibi güzel sanat ürünlerine de ihtiyacı vardır. Güzel Sanat ürünleri, ruhsal gelişmemize, sağlıklı bir kişilik kazanmamıza katkıda bulunurlar.

Bu açıdan bakılırsa, müziğin de, insan için ruhsal bir ihtiyaç olduğu kolayca anlaşılır. İnsan, müzik ihtiyacını, çeşitli müzik etkinlikleriyle karşılar. Müzik ihtiyacımızı karşılamak için şarkı söyleriz, çalgı çalarız, müzik dinleriz, müzik yaratırız, müzik eşliğinde dans ederiz, oynarız, müzik üzerine yazılmış yazıları okuruz, müzikle ilgili konularda konuşuruz, yazı yazarız.

Bu tür etkinliklerle müzik, insana ruhsal doyum sağlar. İnsanın ruhsal gelişimine, sağlıklı bir kişilik kazanmasına yardımcı olur. Bir dünürün söylediği gibi “Müzik ruhun besinidir.” Müziğe ömür boyu ihtiyacımız vardır, müzikle iç içe yaşarız.(SUN, 1998)

Günlük yaşantımız içinde evde, okulda, iş yerinde her an dinleyici, izleyici, üretici olarak sanatla iç içeyiz. Sinemaya, tiyatroya, operaya, baleye, dinletilere, sergilere, festivallere gideriz. Çeşitli sanat etkinliklerine katılırız. Sanat etkinliklerini izlemek, bu etkinliklere katılmak bizi dinlendirir; duygularımızı ve sanatçı yönümüzü geliştirir. Bu yolla sanat alanında kültürümüz gelişir.

Sanat dallarından biri olan müziğin günlük yaşamımızda önemli yeri vardır. Evde, okulda, iş yerinde, yolculukta müzik dinleriz (Gülenç, 2005).

1.3.4. Müzik Sanatının Diğer Sanatlarla ilişkisi

Sanatçılar; duygu, düşünce ve güzellikleri değişik şekillerde ifade ederler. Bu değişik şekillerde ifade biçimi çeşitli sanat dallarının oluşmasına neden olmuştur. Bu sanat dallarını gruplayarak inceleyelim:

Görsel (plastik) sanatlar: Resim, heykel, mimari, karikatür, fotoğraf gibi sanat dalları bu grup içindedir.

İşitsel (fonetik) sanatlar: Müzik, şiir, edebiyat gibi sanat dalları bu gruptadır.

Sahne sanatları (dramatik sanatlar): Tiyatro, bale, opera, pandomima, sinama gibi sanat dallarını kapsar.

Müzik, birbiri ile etkileşim halinde olan bu sanatlarla iç içedir. Örneğin; görsel sanatlardan olan resim, heykel, karikatür sergileri genellikle müzik eşliğinde sunulur. İşitsel sanat dallarından olan sözlü müzik eserleri şiirlerin bestelenmesiyle oluşturulur. Şiir dinletileri şiire uygun fon müziği eşliğinde sunulur. Sahne sanatlarından olan tiyatro ve sinemada korku, hüznün, neşe gibi duygular anlatılırken müzikten yararlanılır. Opera ve bale müziksiz düşünülemez. Balerinler müzik eşliğinde dans ederler. Operada ise müzik, şiir ve tiyatro üçü bir aradadır (Gülenç, 2005).

1.3.5. Müzik-Rekreasyon İlişkisi Ve Boş Zaman Etkinlikleri İçinde Müzikli Etkinlik Çeşitleri

İnsan varlığı, bedensel ve ruhsal yapısıyla bir bütündür. İnsanın bedensel yapısı besinlerle gelişir; ruhsal yapısı kültür- sanat ürünleriyle zenginleşir. Bu gelişme ve zenginleşme sırasında insan, içinde yaşadığı coğrafyadan, toplumsal ve kültürel çevreden etkilenir; onları etkiler. Birey olarak insanın kişiliği, bu karşılıklı etkileşme ortamında gelişir.

İnsan kişiliğinin gelişimini etkileyen öğelerden birisi de müziktir.

Biz, ömür boyu müzikle iç içe yaşarız. Müzik dinleriz, şarkı söyleriz, çalgı çalarız, müzik eşliğinde dans ederiz-oyunlarız. Ayrıca, müzik yaratırız, müzik üzerine düşünürüz, konuşuruz, yazarız. Bu tür etkinliklerin her biri, bizim müzikle ilişkimizin bir yönünü oluşturur. İnsan ve müzik ilişkisi, bu tür etkinliklerle gerçekleşir.

Müzik, bizi ruhsal açıdan zenginleştirir; kişiliğimizin olumlu yönde gelişmesine katkıda bulunur (Doğan, 2005).

Rekreasyonun ana teması kişinin mutluluğu, fiziksel ve ruhsal gelişimi olduğundan müziğinde yerini unutmamak gerekir. İş yerlerinde, seyahatlerde, bazı rahatsızlıkları rehabilitasyon çalışmalarında doğru müzik dinlendiğinden kişiye ruhsal bir rahatlık vermekle beraber, olaylara daha soğukkanlı yaklaşmasına da yardımcı olmaktadır. Ayrıca dinlenen müzikler insanların kişilik özelliklerini de etkilediğinden doğru

müzikler dinlendiğinde kişiye rahatlık ve huzur vermektedir. Müzik; ritmi, melodisi ve sözleriyle, kişiyi bir süre sonra karamsar, mutlu, heyecanlı, enerjik, umursamaz, huzurlu gibi farklı ruhsal durumlara sokabilecek bir özelliğe sahip olduğundan ve saydığımız tüm bu nedenlerden dolayı müzik ile rekreasyonun ayrılmaz bir birlikteliği vardır.

Bir çobanın kavalını üfleyerek vaktini değerlendirmesi ve mutlu olması, insanın neşelendiğinde, zaman zaman ıslık çalıp neşesini etrafa bir melodi ile hissettirmesi, hemen hemen tüm sosyal aktivitelerde ve gezilerde yoğun olarak müzik kullanılması sizce de rekreasyonla müziğin ilişkisini ispatlamıyor mu?

Müzik, geçmişte ve günümüzde bir çok milletler tarafından, müziğin hasıl olduğu özellikler nedeni ile sadece bir eğlence unsuru olarak görülmemiş, müzik terapi amaçlı da kullanmışlardır (Kozan, 2005).

İnsan, müzik ihtiyacını, çeşitli müzik etkinlikleriyle karşılar. Müzik ihtiyacımızı karşılamak için şarkı söyleriz, çalgı çalarız, müzik dinleriz, müzik yaratırız, müzik eşliğinde dans ederiz, oynarız, müzik üzerine yazılmış yazıları okuruz, müzikle ilgili konularda konuşuruz, yazı yazarız. Müzik dinleriz, şarkı söyleriz, çalgı çalarız, müzik eşliğinde dans ederiz-oynarız. Müzik günlük hayatımıza bu yollarla girer:

Televizyon izlerken müzik dinleriz; müzik izlencelerinde, reklamlarda, filmlerde, oyunlarda müzik vardır.

Radyoyu çoğu kez müzik dinlemek için açarız. Radyo izlencelerinin çoğu müziğe ayrılmıştır; radyo oyunlarında müzik vardır.

Sinemada film izlerken, aynı zamanda müzikte dinleriz. Hatta bazı filmler müzikleriyle de tanınırlar.

Teyp ve kasetleri müzik dinlemek için kullanırız.

Üzüntü-sevinç-coşku gibi çeşitli duygularımızı müzikle anlatırız.

Her zaman şarkı söyleriz; müzik dersinde, evde, arkadaş toplantılarında, her yerde.

Kimimiz flüt çalar, kimimiz bağlama; kimileride gitar-org-keman-piyano-davul çalar.

Düğünlerde, şenliklerde, her zaman müzik vardır; müzik eşliğinde dans ederiz; halay çeker, horon-zeybek-bar-çifte telli oynarız. Müzik eşliğinde yürür, jimnastik yaparız.

Her insan, müzik dinler, Şarkı söyler, alrı çalar, müzik eşliğinde hareketler yapar; bu yollardan müziği günlük hayatına katmıŐ olur.

Bizde, hayatımıza müziği, bu yollardan katarız. Müzik, günlük hayatımızın btnleyicisidir (Sun, 1998).

Enstrüman alma: Çeşitli Müzik eğitim kurumlarında dersler alınır, genelde kurslara katılım yoluyla öğrenilir. Ülkemizde yaygın olarak Bağlama, Gitar, Org, Keman, Ney ve Ritim enstrümanları kursları vardır.

Koro, Solo alıŐmalar: Müzik yapmak amacıyla oluŐturulan insan sesi topluluklarına **koro** denir. Müzik esrinin bir kişi tarafından alınmasına, söylenmesine de **solo** denir. Korolar, elemanlarının yaŐlarına ve cinsiyetlerine göre gruplandırılır. Bu gruplar Şunlardır:

ocuk koroları

Gençlik koroları

YetiŐkin koroları

Kadın koroları

Erkek koroları

Karma korolar (Gülenç, 2005).

1.3.6. Ülkemizdeki Başlıca Müzik Kurum Ve Kuruluşları

Çevremizde çeşitli müzik kurum ve kuruluşları vardır. Bu kurum ve kuruluşlar; konservatuarlar, güzel sanatlar liseleri gibi müzik eğitimi veren okullar, musiki cemiyetleri, senfoni orkestraları, korolar, belediye bandoları ve askeri bandolardır. Ayrıca zel müzik dershaneleri ve derneklerde de müzik eğitimi alınabilmektedir. Bu kurum ve kuruluŐlarda müzik çalışmaları, müzik etkinlikleri yapılır, sanatçılar yetiŐtirilir.

Çevremizde müzikle uğraşan yerel müzik sanatçıları ve halk ozanları vardır. Bu sanatçılar düğünlerde, yöresel eğlencelerde davul, zurna, ney, tulum, bağlama, kemençe,

sipsi gibi algılar çalarlar. Yöresel türküler ve şarkılar söylerler. Çevremizde orkestra, bando, koro elemanları ve ses sanatçıları olabilir.

Çevremizde bulunan müzik kurum ve kuruluşları sürekli müzik etkinliklerinde bulunurlar. Bandolar, orkestralar, korolar ulusal bayramlarda, kurtuluş günlerinde, özel eğlence günlerinde, festivallerde, kutlama ve anma günlerinde konserler verirler (Yurtoğlu, 2005).

1.3.7. Sakarya’da, Müzikli Etkinlikler Alanında Hizmet Veren Kurum Ve Kuruluşlar

1.3.7.1. Sakarya Musiki Derneği

Sakarya musiki derneği; Türk musikisini tanıtmak, yaşatmak, yaymak, sevdirmek ve öğretmek amacı ile 1983 yılında Sakarya’ da kurulmuştur. Sakarya musiki derneği yönetim kurulu bir başkan ve altı üyeden oluşmaktadır. Derneğin başkanlığını 65 yaşındaki, Şemsettin Keklik yürütmektedir.

Yaklaşık yirmi üç yıldan beri çalışmalarını sürdüren Sakarya musiki derneği, şuan Sakarya donatımda bulunan prefabriklerde etkin bir şekilde çalışmalarına devam etmektedir. Dernek çatısı altında nota, usul, solfej ve repertuar kursları yanı sıra Ud, Keman, Ney ve Ritim Saz kursları da verilmektedir. Derslerin her biri ayrı, ayrı hocalar eşliğinde kendi dersliğinde ve haftada iki gün yapılmaktadır. alışmalara katılım ücretsizdir. Fakat, dernek aidatı olarak her ay, kişi başına 5 ytl alınmaktadır. alışmalara her yaştan ve çok çeşitli meslek guruplarından katılım olmakla birlikte, ortalama altmış kişi çalışmalara devam etmektedir. Katılımcılar arasında bayanlar erkeklere oranla biraz daha ağırlıktadır.

Sakarya musiki derneği bütün bu çalışmaların sonucunda, tamamı kendi derneği çatısı altında çalışanlardan oluşan solo, koro bir ekip ve bir de saz ekibi kurmuştur. Musiki derneği oluşturduğu bu ekiple yılda en az iki konser ve iki de, müzikli ve yemekli gece tertiplemektedir.

Sakarya musiki derneği başkanı Şemsettin Keklik; Sakarya’da müzikli etkinliklerin sevildiğini ve çalışmalara gösterilen ilgiden memnun olduğunu belirtirken, musikinin

icra edileceği salonların ve mekanların yetersiz kaldığını, en az beş yüz kişilik konser salonuna ihtiyaç olduğunu vurguladı (Kişisel Görüşme, 2006).

1.3.7.2. Sivaslılar Kültür, Yardımlaşma Ve Dayanışma Derneği

Sivaslılar kültür, yardımlaşma ve dayanışma derneği; Sakarya'da yaşıyan Sivaslıların birlik ve beraberliğini sağlayarak, Anadolu'nun öz kültürü olan Sivas kültürünü Sakarya'da yaşatmak, gelecek kuşaklara aktarmak ve diğer yöre kültürleriyle kaynaştırmak amacıyla, 1996'da çalışmalarına başlamıştır. Derneğin başkanlığında Ö. Faruk Fertelli bulunmaktadır.

Dernek çatısı altında bir çok etkinlik gerçekleştirilmektedir. Dernekte gerçekleştirilen müzikli etkinlikler; Halk oyunları, Bağlama kursu ve Türküler ve yöresel yemekler eşliğinde sıra geceleridir. Dernekteki müzikli etkinliklere Sakarya Devlet Konservatuvarı öğrencileri de katkıda bulunmaktadır. Dernek çatısı altında ayrıca, her yıl dayanışma geceleri ve geziler de düzenlenmektedir. Bu etkinliklerin programının içeriğinde de müzikli etkinliklere de yer verilmektedir.

Sivaslılar kültür, yardımlaşma ve dayanışma derneğinde gerçekleştirilen müzikli etkinliklere, 10 ile 50 yaş arası katılım ağırlıkta olmakla birlikte, bayan ve erkek katılım sayıları hemen, hemen eşit ağırlıkta gerçekleşmektedir. Gerçekleştirilen müzikli etkinliklere katılım ücretlidir. Ücretler olabildiğince düşük tutulmaya çalışılmaktadır.

Sivaslılar kültür, yardımlaşma ve dayanışma derneği başkanı Ö. Faruk Fertelli; Sakarya'da bir çok türkü evi, canlı müzik yapan cafe ve benzeri yerlerin çoğalmasının, son birkaç yılda müzikli etkinliklere olan ilgiyi arttırdığını ve bundan çok memnun olduğunu belirtmektedir (Kişisel Görüşme, 2006).

1.3.7.3. Sakarya Gençlik Ve Spor İl Müdürlüğü Sakarya Gençlik Evi Ve Gençlik Merkezi

Sakarya Gençlik Evi Ve Gençlik Merkezi, Sakarya Gençlik ve Spor İl Müdürlüğüne bağlı olarak, gençlerle bilgi paylaşmak, onları sosyal etkinliklere teşvik etmek ve bu alanda gençlere hizmet vermek amacı ile 2001'den bu yana, birçok sosyal ve kültürel alanda etkinlik düzenlemekte ve çalışmalar gerçekleştirmektedir.

Kurum çatısı altında; İngilizce kursu, Tiyatro çalışmaları, Bilgisayar kursu, Tenis, Basketbol, Satranç çalışmaları ve dersleri gerçekleştirilmektedir.

Kurum çatısı altında, müzikli etkinlikler ile ilgili ise; Bağlama kursu, Gitar kursu, Keman kursu ve Halk oyunları çalışmaları sürdürülmektedir. Bu çalışmalara katılım ücretlidir. Kurum çatısı altında gerçekleştirilen müzikli etkinliklere ortalama 50 kursiyer devam etmektedir. Müzikli etkinliklere katılım genelde öğrenci ağırlıklı olup, cinsiyete göre bayanların katılımı daha ağırlıktadır. Yaşlara göre katılım ise, genelde 12 ile 24 yaş arası ağırlıktadır.

Kurumda gerçekleştirilen her enstrüman dersi, ayrı, ayrı kendi dersliklerinde ve o branşta eğitimli, hocalar eşliğinde yapılmaktadır. Bütün enstrüman dersleri, haftada iki gün ve ikişer saat olarak yapılmaktadır. Yani her enstrüman dersi için, haftada 4 saat, ayda 16 saat ders verilmektedir.

Sakarya Gençlik Ve Spor İl Müdürlüğü Sakarya Gençlik Evi Ve Gençlik Merkezi çatısı altında gerçekleştirilen tüm etkinlikler, on kişi eğitim kadrosuyla sürdürülmektedir. Kurum çalışanları ve eğitimciler, Müzikli etkinliklere katılımı ve gösterilen ilgiyi yeterli bulmaktadırlar (Kişisel Görüşme, 2006).

1.3.7.4. Sakarya Folklor Araştırma Ve Tanıtma Derneği (FOLKART)

Sakarya folklor araştırma ve tanıtma derneği, Sakarya'da halk kültürü ile ilgili çalışmalar yapmak, derleme, arşivleme ve uygulama oluşturmak amacı ile, 1997 yılında Yaşar Şahin tarafından öncülüğü yapılarak kurulmuş olup, kurucu başkanlığı Hüsnü Gürsel başkanlığında; Süleyman Gürsoy, Saniye Arslan, Müslim Şengül ve Hasan Kurtul'den oluşan yönetim kurulu ile faaliyetlere başlamıştır.

Sakarya folklor araştırma ve tanıtma derneğinde Halk oyunları ağırlıkta olmak üzere, Bağlama kursu, Gitar kursu, Türk Halk Müziği (THM) koro çalışmaları ve Tiyatro çalışmaları gerçekleştirilen etkinliklerdir.

Sakarya folklor araştırma ve tanıtma derneği çatısı altında gerçekleştirilen diğer etkinlikler ise;

Halk oyunları alanında, yerel ve uluslar arası düzeyde yarışmalar düzenlenmektedir. Bu yıl, Uluslar arası Halk oyunları festivaline 15-21 Mayıs'ta katılacaklardır.

Sanat ödülleri: Sakarya’da yılın sanatçıları ve kültür-sanata katkılarda bulunanlara her yıl düzenli olarak, içinde Sakarya folklor araştırma ve tanıtma derneğinin etkinliklerinin de sahnelendiği bir gece düzenlenerek ödülleri verilmektedir.

Ulusal ve Uluslar arası festivallere katılmaktadırlar.

Sakarya folklor araştırma ve tanıtma derneğinde müzikli etkinlikler alanında 1998’den bu yana her yıl, Temel Bağlama öğrenimi ve Temel Gitar öğrenimi üzerine kurslar açılmaktadır. Ayrıca, Halk oyunlarında kullanılan ritim eğitimi derside verilmektedir. Bu etkinliklere her yaşta katılım olmakla birlikte, özellikle 15-50 yaş arası katılım olup, bayan ve erkek sayıları hemen, hemen bir birine eşittir. Bu kursları başarıyla tamamlayan kursiyerlere, Bağlama ve Gitar eğitimini başarıyla tamamladığına dair, Sakarya folklor araştırma ve tanıtma derneği tarafından belge verilmektedir. Ortalama, her yıl 40-50 kursiyer belge almaktadır.

Sakarya folklor araştırma ve tanıtma derneği Başkan yrd. Yaşar Şahin; Sakarya’da müzikli etkinlikler alanında etkinlik yapan kurum, kuruluş ve kişilere yeterli ilgi ve desteğin olmadığını belirtmektedir. Yaşar Şahin; “Eğitim politikalarının eksikliğinden yansıyan ve aile bireylerinin duyarsızlıkları sonucu , bireyler müziğe ve müzik çalışmalarına zaman ayırtamamakta ve imkan bulamamaktadırlar. Eğitim çağındaki gençlerin mutlaka, müzik, sanat, edebiyat, dallarına yönlendirilmesi gerekmektedir. Yerel yönetimlerin, kamu kurum ve kuruluşlarının ve sivil toplum örgütlerinin kuruluş amaçlarının yanı sıra mutlaka, kültür-sanat aktivitelerine yer vermeleri gerekir” şeklindeki düşüncelerini dile getirmektedir (Kişisel Görüşme, 2006).

1.3.7.5. Sakarya Müzisyenler Derneği (SAMÜD)

Sakarya Müzisyenler Derneği 2002 Şubat ayında, 2 konteynır ve 1 prefabrik bina ile hizmete başlamıştır. Sakarya Müzisyenler Derneği, Sakarya’da müzikle uğraşan (amatör, profesyonel) kişileri bir araya getirmek, mesleki bilgi artırımını, eğitimi, müzik kültürünü ve sanatçıların kalitesini yükseltmek, konserler düzenlemek, enstrüman ve müzik eğitimi vermek, insanları bir araya toplayıp çeşitli etkinlikler düzenlemek ve eğlenmek amacıyla kurulmuştur.

60 metrekarelik prefabrik ruhsatlı lokal haline dönüştürülmüştür. Burda her gece etkinlik düzenlenmektedir. Şuan 300 üyesi bulunan Sakarya Müzisyenler Derneğinde,

tüzük gereği müzik severler ve sanat severler üye olabilmektedir. 5 kişilik yönetim kurulunda; Başkan Sefer Beyenal, Başkan Yardımcısı Halil Çelebi, Sekreter Huriye Soy, Sayman Nagihan Yalçinkaya Ali Sait Aydınlar görev yapmaktadır.

Sakarya Müzisyenler Derneği çatısı altında, Sakarya'nın en iyi müzik gurupları çalışmakta ve bunun karşılığında hiçbir ücret talep edilmemektedir. Zaman, zaman müzik yarışmaları yapılmaktadır. Bu yıl 19 Mayıs'ta yılın müzisyenleri yarışması yapılacaktır. Tüm bayramlarda, Belediyelerle veya başka kuruluşlarla şehir meydanlarında etkinlikler düzenlenmektedir. Lokal, kendini sergilemek isteyen herkese gerek Müzik, gerek Dans, gerekse Halk Oyunları etkinliklerinde her türlü materyal yardımıyla açıktır.

Sakarya Müzisyenler Derneği Başkanı Sefer Beyenal, Sakarya'da müziğin ve müzik kültürünün gelişmesi için; "Gerekli imkanlar sağlanarak, ilkokul ve liseli öğrenciler teşvik edilip, desteklenmeli ve üniversiteli müzisyenler, konservatuar öğrencileri ile bilgi alış verişinde bulunmalıdırlar" demektedir ve şöyle devam etmektedir; "Sakarya'da bizim düşündüğümüz türde kültürel etkinlikler, üst makamlar tarafından fazla desteklenmemektedir" (Kişisel Görüşme, 2006).

1.3.7.6. Çakırlar Müzik Merkezi

Kişilerin enstrümana olan taleplerine karşılık vermek ve her türlü enstrümana rahatça ulaşabilmeleri adına 2003 Ekim ayında açılan Çakırlar Müzik Merkezi, müzik aletleri satışı amacıyla açılmış olup, zamanla enstrüman dersleri de vermeye başlanmıştır.

Çakırlar Müzik Merkezinde Müzik eğitimi almaya ve enstrüman öğrenmeye genelde her meslek kesiminden ilgi duyulmaktadır fakat, öğrenciler daha ağırlıktadır. Ortalama 30 öğrenci kurslara devam etmektedir. Çakırlar Müzik Merkezinde genel olarak genç kesim, diğer yaş guruplarına oranla daha çok Gitara yönelmekte. Bayanlar erkeklere oranla daha çok müzik etkinliklerine katılmaktadır. Küçük yaşta (8 – 13) çocukların tercihi ise genelde klavye, org olmaktadır.

Çakırlar Müzik Merkezi kurucusu ve Eğitimci Hocası, Emekli Müzik öğretmeni, Hüseyin Çakırlar; "Sakarya adına sanata olan ilginin artması, toplumda psikolojik ve sosyal açıdan daha uyumlu ve kültürlü insanlar yetişmesi adına olumlu bir gelişme olacak" ını söylemektedir (Kişisel Görüşme, 2006).

1.3.7.7. Melodi Müzik Evi

Melodi Müzik Evi yaklaşık üç aydır çalışmalarına devam ediyor fakat, resmi açılışını 22.04.2006 tarihinde yapmıştır. Kurumun amaçları, Sakarya’da müziğe duyarlı gençler yetiştirmek, insanların müzik kültürlerini geliştirmek, gençleri kötü alışkanlıklardan kurtarıp müzikle uğraşmalarını sağlamak, depresyon sonrası psikolojisi bozulan her yaşta insanların müzikli etkinliklerle ruh sağlıklarına katkıda bulunmak ve Sakarya’da güçlü bir müzik kültürü oluşturmaktır. Kurum çatısı altında Bağlama, Gitar, Piyano, Dans, Nota ve Solfej, Halk müziği nazariyatı ve Konservatuara hazırlık dersleri verilmektedir. Bunun yanı sıra kurumda, sıra geceleri de düzenlenmektedir.

Kurumda eğitim veren ve yönetimi oluşturan altı kişi görev yapmaktadır. Kurumun halkla ilişkiler ve reklam tanıtım işlerinde Erdinç Şen, dersane görevlisi Gülten Yılmaz, Dans dersleri hocası Serdar Soydaş, Gitar dersleri hocası Mustafa Balta, Piyano dersleri hocası Seda Beyenal ve Bağlama dersleri, Nota ve Solfej dersleri, Halk müziği nazariyatı, konservatuara hazırlık derslerinde dersane kurucusu Tülay Karataş Şen görev almaktadır. Kurum yetkilileri, dersane daha yeni açılmış olduğundan dolayı ileriki aşamalarda konserler, geziler ve dans gösterileri etkinliklerini de gerçekleştirmeyi düşünüyorlar. Kurum çalışmalarına genelde her yaş gurubunda katılım olmakla beraber, genelde bayanlar ve öğrenciler daha ağırlıktadır.

Kurumun kurucusu ve Hocası Tülay Karataş Şen, Sakarya’daki müzikli etkinliklerin şuan yeterli olmadığını vurgulayarak şöyle devam ediyor; “Depremden yeni çıkmış bir şehir olarak bakarsak daha güzel çalışmaların ve etkinliklerin olacağını tahmin ediyorum. Sorunlar olsa da bunların zamanla halledileceğini düşünüyorum” (Kişisel Görüşme, 2006).

1.3.7.8. Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuarı

Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuarı 1997 yılında kurulmuştur.

2000-2001 öğretim yılında "Temel Bilimler Bölümü" ne Özel Yetenek Sınavı ile 15 öğrenci olarak öğretime başlamıştır.

2000-2001 Öğretim yılında "Türk Müziği Bölümü" ve "Türk Halk Oyunları Bölümü"nin açılması için çalışmalar yapılmış, 2001 yılı Şubat ayında Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı bünyesinde "Türk Müziği Bölümü" ile "Türk Halk Oyunları Bölümü" kurulmuştur.

Konservatuvar bünyesindeki Temel Bilimler Bölümü'ne 15, Türk Müziği Bölümü'ne 15 ve Türk Halk Oyunları Bölümü'ne 15 olmak üzere her yıl Özel Yetenek Sınavı ile toplam 45 öğrenci alınmaktadır.

Bütün bölümlerde piyano zorunlu derstir. Öğrenciler piyanonun yanı sıra bir Batı veya Türk sazını zorunlu ders olarak alırlar.

Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı'ndan mezun olanlar lisansüstü öğrenim görüp, akademik kariyer yapabilirler. Ayrıca radyolara ve Devlet korolarına sanatçı olarak girebilir; müzik endüstrisi sahasında kompozitör, saz sanatçısı, ses sanatçısı, müzik ve halk oyunları öğretmeni olabilirler.

Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Yönetimi: Müdür; Yrd.Doç. Dr. Türker Eroğlu, Müdür Yardımcısı; Öğr.Gör. Birsal Haşçelik ve Müdür Yardımcısı; Öğr.Gör. Yavuz Köktan tarafından sürdürülmektedir (Sakarya Üniversitesi, 2006).

Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Temel Bilimler Bölümü:

"Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Temel Bilimler Bölümü" ders planı ve içeriği itibarıyla "Temel Müzik Bilimleri Bölümü" olarak da adlandırılabilir. Bölümde Batı müziğinin temel bilimleri esas alınmakta; öğretim programlarında Batı müziği ağırlıklı olarak işlenirken, Türk müziğine de önemli ölçüde yer verilmektedir. Temel Bilimler Bölümü'nde; Batı müziği konusunda yetişmiş, Türk müziği konularına da hakim, bir Batı veya Türk sazını çalabilen, müzik bilimi ve sanatının inceliklerine vakıf, bilim uzmanlığına aday bir mezun tipolojiksi hedeflenmiştir.

Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Temel Bilimler Bölümü Öğretim elemanları; Yrd. Doç. SY. Hatice Selen ERGÖZ, Yrd. Doç. Dr. Fatma Adile BAŞER, Öğr. Gör. Sertan DEMİR, Öğr. Gör. Yavuz KÖKTAN, Öğr. Gör. Emel DEMİRGİN, Öğr. Gör. Erol EROĞLU,

Öğr. Gör. Burçın AKTÜKÜN, Öğr. Gör. Bilge Elif KENDİK, Öğr. Gör. Başak ZENGİN, Öğr. Gör. Cengiz ATLAN' dan oluşmaktadır (Sakarya Üniversitesi, 2006).

Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Türk Müziği Bölümü:

Türk Müziği Bölümü; ders plânı ve içeriği itibarıyla "Türk Müziği"nin temel konularını esas alan; Türk ve Batı müziği konularında yetişmiş, "Türk Müziği"nin her dalını en iyi bir biçimde icrâ ederken, aynı zamanda bir Türk sazını da çalabilen, müzik bilimi ve özellikle de sanatı açısından "Türk Müziği" ve "Türk Kültürü" konularına vakıf, bilim ve sanat uzmanlığına aday bir mezun tipolojiksi hedeflenmiştir.

Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Türk Müziği Bölümü Öğretim elemanları; Öğr. Gör. Birsal HASÇELİK, Öğr. Gör. Hamdi İTİL, Öğr. Gör. Kürşat TÜRKAY, Öğr. Gör. Ezel KILIÇ, Öğr. Gör. Kazım GÜRKAN, Öğr. Gör. Metin GÜLSÜN, Öğr. Gör. Tuncay KARDAŞ, Arş. Gör. Ferdi KOÇ' dan oluşmaktadır (Sakarya Üniversitesi, 2006).

Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Türk Halk Oyunları Bölümü:

Türk Halk Oyunları Bölümü; ders plânı ve içeriği itibarıyla Türk Halk Bilimi, Türk Müziği ve Dans Bilimi (Koreoloji) temeli üzerine kurulmuştur. Bu bölümde Türk Halk Bilimi ve Türk Müziği konularında yetişmiş, "Batı Müziği", "Koreoloji", v.b. gibi alanlara hakim; Türk halk oyunlarının her türünü icrâ ederken, aynı zamanda bir Türk sazını çalabilen, müzik bilimi, sanatı ve özellikle de sahne sanatlarından oyun, dans ve halk oyunlarının inceliklerine vakıf, "Türk Kültürü" konularında yetişmiş, bilim uzmanlığına aday bir mezun tipolojiksi hedeflenmiştir.

Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Türk Halk Oyunları Bölümü Öğretim elemanları; Yrd. Doç. Dr. Türker EROĞLU, Öğr. Gör. Deniz DEDEMOĞLU, Öğr. Gör. Yiğit Hakan ÜNLÜ, Öğr. Gör. Yavuz KÖKTAN, Öğr. Gör. Ahmet ALINCA, Öğr. Gör. Kerem Cenk YILMAZ, Okt. Kürşat GÜLBELAYAZ, Arş. Gör. Hatice Çiğdem KILIÇ, Arş. Gör. Serdar UĞURLU' dan oluşmaktadır (Sakarya Üniversitesi, 2006).

BÖLÜM 2: MATERYAL VE METOTLAR

2.1. Araştırma Gurubu

Bu araştırmanın verileri, Sakarya ili Adapazarı Büyük Şehir Belediyesine bağlı, Sakarya Mahallesi Muhtarlığı sınırları içersinde ikamet eden 8200 kişinin %10'nuna tesadüfî örnekleme anket uygulanarak elde edilmiştir. Araştırmamızın evrenini Sakarya Mahallesi halkı oluşturmaktadır.

2.2. Ölçme Aracı

Bu araştırmanın verilerini toplanmak amacıyla kendi geliştirdiğimiz anket, 15 sorudan oluşmaktadır. Anket sorularının belirlenmesinde öncelikle, bilgi bankası oluşturulduktan sonra bu alanda geliştirilen ölçekler incelenmiştir. Bu aşamadan sonra araştırma için gerekli olan bilgiler, yöneltilen sorularla tespit edilmeye çalışılmıştır. Ankete 10 kapalı ve 3 açık uçlu soru bulunmaktadır. Açık uçlu sorular tercih edilen etkinlik türleri için gerekli belirlenenlerin dışında yöneltilen farklı etkinliklerin belirlenmesi amacıyla sorulmuştur. Ayrıca ankette 7. ve 13. sorularda şıkların öncelik sırasına göre 1.2.3 şeklinde puandırılması istenmiştir. Bu puanlama sistemi, araştırmamız için yardımcı bilgi oluşturmak amacıyla istenmiştir.

Anketin doldurulması sırasında tüm adayların sorulan sorulara samimi ve doğru bilgileri yansıtacak cevaplar verdikleri kabul edilmiştir.

2.3. Verilerin Analizi

Elde edilen veriler SPSS 10,0 paket programına aktarılmış Frequency ve Crosstabs testleriyle analiz edilmiştir.

BÖLÜM 3: BULGULAR

3.1. Demografik Bilgiler

Tablo 1: Araştırmaya Katılan Kişilerin Cinsiyet Değişkenine İlişkin Bulgular

Cinsiyet	N	%
Bay	525	64
Bayan	295	36
Toplam	800	100

Tablo 1’de, Araştırmaya Katılan Kişilerin Cinsiyet Değişkenine ilişkin bulgulara bakıldığında; Bay 525 kişi (%64), bayan 295 kişi(%36) olduğu bulunmuştur.

Tablo 2: Araştırmaya Katılan Kişilerin Yaş Dağılımlarına İlişkin Bulgular

Yaş	N	%
7-14	101	12,3
15-19	154	18,8
20-25	160	19,5
26-30	104	12,7
31-40	154	18,8
41-50	99	12,1
50 ve Üzeri	48	5,9
Toplam	820	100

Tablo 2’de, Araştırmaya Katılan Kişilerin Yaş Dağılımlarına ilişkin bulgulara bakıldığında; 7-14 yaş 101 kişi (%12,3), 15-19 yaş 154 kişi (%18,8), 20-25 yaş 160 kişi (%19,5), 26-30 yaş 104 kişi (%12,7), 31-40 yaş 154 kişi (%18,8), 41-50 yaş 99 kişi (%12,1), 50 ve Üzeri 48 kişi (%5,9) olarak dağılım gösterdiği bulunmuştur.

Tablo 3: Araştırmaya Katılan Kişilerin Medeni Durumlarına İlişkin Bulgular

Medeni Durumu	N	%
Bekar	495	60,4
Evli	272	33,2
Diğer	53	6,5
Toplam	820	100

Tablo 3’de, Araştırmaya Katılan Kişilerin Medeni Durumlarına ilişkin bulgulara bakıldığında; Bekar 495 kişi (%60,4), Evli 272 kişi (%33,2), Diğer 53 kişi (%6,5) olarak dağılım gösterdiği bulunmuştur.

Tablo 4: Araştırmaya Katılan Kişilerin Eğitim Durumlarına İlişkin Bulgular

Eğitim Durumu	N	%
İlköğretim	250	30,5
Ortaöğretim	358	43,7
Ön lisans	93	11,3
Lisans	103	12,6
Yüksek lisans veya Doktora	16	2,0
Toplam	820	100

Tablo 4’de, Araştırmaya Katılan Kişilerin Eğitim Durumlarına ilişkin bulgulara bakıldığında; İlköğretim 250 kişi (%30,5), Ortaöğretim 358 kişi (%43,7), Ön lisans 93 kişi (%11,3), Lisans 103 kişi (%12,6), Yüksek lisans veya Doktora 16 kişi (%2,0) olarak dağılım gösterdiği bulunmuştur.

Tablo 5: Araştırmaya Katılan Kişilerin Mesleki Bilgilerine İlişkin Bulgular

Mesleğiniz Nedir?	N	%
Unvanlı Memur	45	5,5
Unvansız/Düz Memur	36	4,4
Vasıfsız İşçi	116	14,1
Vasıflı İşçi	42	5,1
Esnaf/Zanaatkar	25	3,0
Esnaf/Ticaret Erbabı	63	7,7
Serbest Meslek	9	1,1
Marjinal Sektör	41	5,0
Öğrenci	247	30,1
Çalışmayan	148	18,1
Emekli	48	5,9
Toplam	820	100

Tablo 5’de, Araştırmaya Katılan Kişilerin Mesleki Bilgilerine ilişkin bulgulara bakıldığında; Unvanlı Memur 45 kişi (%5,5), Unvansız/Düz Memur 36 kişi (%4,4),

Vasıfsız İşçi 116 kişi (%14,1), Vasıflı İşçi 42 kişi (%5,1), Esnaf/Zanaatkar 25 kişi (%3,0), Esnaf/Ticaret Erbabı 63 kişi (%7,7), Serbest Meslek 9 kişi (%1,1), Marjinal Sektör 41 kişi (%5,0), Öğrenci 247 kişi (%30,1), Çalışmayan 148 kişi (%18,1), Emekli 48 kişi (%48) olarak dağılım gösterdiği bulunmuştur.

Tablo 6: Araştırmaya Katılan Kişilerin Ailelerinin Aylık Gelir Dağılımlarına İlişkin Bulgular

Aylık Gelir	N	%
500 Ytl ve Altı	185	22,6
500-750	219	26,7
750-1000	133	16,2
1000-1500	140	17,1
1500 ve Üzeri	143	17,4
Toplam	820	100

Tablo 6’da, Araştırmaya Katılan Kişilerin Ailelerinin Aylık Gelir Dağılımlarına ilişkin bulgulara bakıldığında; 500 YTL ve Altı, 185 kişi (%22,6), 500-750, 219 kişi (%26,7), 750-1000, 133 kişi (%16,2), 1000-1500, 140 kişi (%17,1), 1500 ve Üzeri, 143 kişi (%17,4), olarak dağılım gösterdiği bulunmuştur.

3.2 Boş Zamana İlişkin Bilgiler

Tablo 7: Araştırmaya Katılan Kişilerin Genelde Boş Zaman değerlendirme alışkanlıklarına ilişkin görüşleri “1. Öncelik”

Genelde Boş Zamanlarınızı Nasıl Değerlendirirsiniz?	N	%
Evde Dinlenerek Geçiririm	345	42,1
Sosyal ve Kültürel Aktivitelere Katılım	131	16,0
Sporla İlgilenirim	186	22,7
Müzikle İlgilenirim	57	7,0
Resim ve El Sanatları	53	6,5
Alış-Veriş Yaparım	44	5,4
Diğer	4	0,5
Toplam	820	100

Tablo 7’de, Araştırmaya Katılan Kişilerin “Genelde Boş Zamanlarınızı Nasıl Değerlendirirsiniz?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgulara bakıldığında; Evde Dinlenerek Geçiririm 345 kişi (%42,1), Sosyal ve Kültürel Aktivitelere Katılım 131 kişi (%16,0), Sporla İlgilenirim 186 kişi (%22,7), Müzikle İlgilenirim 57 kişi (%7,0), Resim ve El Sanatları ile İlgilenirim 53 kişi (%6,5), Alış-Veriş Yaparım 44 kişi (%5,4), Diğer 4 kişi (%0,5) olarak dağılım gösterdiği bulunmuştur.

Tablo 7.1: Araştırmaya Katılan Kişilerin Genelde Boş Zaman değerlendirme alışkanlıklarına ilişkin görüşleri “2. Öncelik”

Genelde Boş Zamanlarınızı Nasıl Değerlendirirsiniz?	N	%
Evde Dinlenerek Geçiririm	82	10,0
Sosyal ve Kültürel Aktivitelere Katılım	214	26,1
Sporla İlgilenirim	258	31,5
Müzikle İlgilenirim	102	12,4
Resim ve El Sanatları	94	11,5
Alış-Veriş Yaparım	62	7,6
Diğer	8	1,0
Toplam	820	100

Tablo 7,1’de, Araştırmaya Katılan Kişilerin “Genelde Boş Zamanlarınızı Nasıl Değerlendirirsiniz?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgulara bakıldığında; Evde Dinlenerek Geçiririm 82 kişi (%10,0), Sosyal ve Kültürel Aktivitelere Katılım 214 kişi (%26,1), Sporla İlgilenirim 258 kişi (%31,5), Müzikle İlgilenirim 102 kişi (%12,4), Resim ve El Sanatları ile İlgilenirim 94 kişi (%11,5), Alış-Veriş Yaparım 62 kişi (%7,6), Diğer 8 kişi (%1,0) olarak dağılım gösterdiği bulunmuştur.

Tablo 7.2: Araştırmaya Katılan Kişilerin Genelde Boş Zaman değerlendirme alışkanlıklarına ilişkin görüşleri “3. Öncelik”

Genelde Boş Zamanlarınızı Nasıl Değerlendirirsiniz?	N	%
Evde Dinlenerek Geçiririm	57	7,0
Sosyal ve Kültürel Aktivitelere Katılım	135	16,5
Sporla İlgilenirim	97	11,8
Müzikle İlgilenirim	200	24,4
Resim ve El Sanatları	148	18,0
Alış-Veriş Yaparım	91	11,1
Diğer	92	11,2
Toplam	820	100

Tablo 7,2’de, Araştırmaya Katılan Kişilerin “Genelde Boş Zamanlarınızı Nasıl Değerlendirirsiniz?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgulara bakıldığında; Evde Dinlenerek Geçiririm 57 kişi (%7,0), Sosyal ve Kültürel Aktivitelere Katılım 135 kişi (%16,5), Sporla İlgilenirim 97 kişi (%11,8), Müzikle İlgilenirim 200 kişi (%24,4), Resim ve El Sanatları ile İlgilenirim 148 kişi (%18,0), Alış-Veriş Yaparım 91 kişi (%11,1), Diğer 92 kişi (%11,2) olarak dağılım gösterdiği bulunmuştur.

Tablo 7.3: Araştırmaya Katılan Kişilerin Genelde Boş Zaman değerlendirme alışkanlıklarına ilişkin görüşleri “Puanlama”

Genelde Boş Zamanlarımızı Nasıl Değerlendirirsiniz?	N				İlgilenen Toplam Kişi Sayısı
	1. öncelik 3*x	2. öncelik 2*x	3. öncelik 1*x	Toplam puan	
Evde Dinlenerek Geçiririm	345	82	57	1256	484
	1035	164	57		
Sosyal ve Kültürel Aktivitelere Katılım	131	214	135	956	480
	393	428	135		
Sporla İlgilenirim	186	258	97	1171	541
	558	516	97		
Müzikle İlgilenirim	57	102	200	575	359
	171	204	200		
Resim ve El Sanatları	53	94	148	495	295
	159	188	148		
Alış-Veriş Yaparım	44	62	91	347	197
	132	124	91		
Diğer	4	8	92	120	104
	12	16	92		
Toplam	820	820	820		

Tablo 7.3’de, araştırmanın evrenini oluşturan kişilerin Serbest Zaman Değerlendirme durumu: çoktan seçmeli yapmış olduğumuz sorularımıza daha iyi analiz edebilmek için öncelik sırasına göre 3,2,1 ile çarparak, çıkan sonuçları topladık ve her şık için toplam bir puan elde etmiş olduk. Burada bir şıkkın alabileceği maksimum puan 2460 tır. Buna göre; Evde Dinlenerek Geçiririm; Tercih eden: 484 kişi, (1256 puan), Sporla İlgilenirim; Tercih eden: 541 kişi, (1171 puan), Sosyal ve Kültürel Aktivitelere Katılım; Tercih eden: 480 kişi, (956 puan), Müzikle İlgilenirim; Tercih eden: 359 kişi, (575 puan), Resim ve El Sanatları; Tercih eden: 295 kişi, (495 puan), Alış-Veriş Yaparım; Tercih eden: 197 kişi, (347 puan), Diğer; Tercih eden: 104 kişi, (120 puan) dağılım göstermiştir.

Tablo 8: Araştırmaya Katılan Kişilerin Haftalık Ortalama Serbest Zaman Sürelerine ilişkin Görüşleri

Haftalık Ortalama Serbest Zaman Süreniz?	N	%
20 Saat ve Altı	82	10,0
20-40	159	19,4
40-60	269	32,8
60-80	186	22,7
80-100	72	8,8
100 ve Üzeri	52	6,3
Toplam	820	100

Tablo 8’de, Araştırmaya Katılan Kişilerin “Haftalık Ortalama Serbest Zaman Süreniz?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgulara bakıldığında; 20 Saat ve Altı 82 kişi (%10,0), 20-40 saat 159 kişi (%19,4), 40-60 saat 269 kişi (%32,8), 60-80 saat 186 kişi (%22,7), 80-100 saat 72 kişi (%8,8), 100 ve Üzeri saat 52 kişi (%6,3) olarak dağılım gösterdiği bulunmuştur.

Tablo 9: Araştırmaya Katılan Kişilerin “Sizce Müzik Dinlemek Bir Serbest Zaman Etkinliği midir?” Sorusuna ilişkin görüşleri

Sizce Müzik Dinlemek Bir Serbest Zaman Etkinliği midir?	N	%
Evet	492	60,0
Hayır	177	21,6
Fikrim yok	151	18,4
Toplam	820	100

Tablo 9’da, Araştırmaya Katılan Kişilerin “Sizce Müzik Dinlemek Bir Serbest Zaman Etkinliği midir?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgulara bakıldığında Evet 492 kişi (%60,0), Hayır 177 kişi (%21,6), Fikrim Yok 151 kişi (%18,4) olarak dağılım gösterdiği bulunmuştur.

Tablo 10: Araştırmaya Katılan Kişilerin “Herhangi Bir Müzik Aleti Çalıyor musunuz?” Sorusuna ilişkin görüşleri

Herhangi Bir Müzik Aleti Çalıyor musunuz?	N	%
Evet Çalıyorum	133	16,2
Hayır Çalmıyorum	574	70,0
Daha Önce İlgilendim	113	13,8
Toplam	820	100

Tablo 10’da, Araştırmaya Katılan Kişilerin “Herhangi Bir Müzik Aleti Çalıyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgulara bakıldığında; Evet Çalıyorum 133 kişi (%16,2), Hayır Çalmıyorum 574 kişi (%70,0), Daha Önce İlgilendim 113 kişi (%13,8) olarak dağılım gösterdiği bulunmuştur.

Tablo 11: Araştırmaya Katılan Kişilerin “Halk Oyunları, Dans veya Koro-Solo Gibi Etkinliklere Katılıyor musunuz?” Sorusuna ilişkin görüşleri

Halk Oyunları, Dans veya Koro-Solo Gibi Etkinliklere Katılıyor musunuz?	N	%
Evet Katılıyorum	58	7,1
Hayır Katılmıyorum	636	77,6
Daha Önce İlgilendim	126	15,4
Toplam	820	100

Tablo 11’de, Araştırmaya Katılan Kişilerin “Halk Oyunları, Dans veya Koro-Solo Gibi Etkinliklere Katılıyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgulara bakıldığında Evet Katılıyorum 58 kişi (%7,1), Hayır Katılmıyorum 636 kişi (%77,6), Daha Önce İlgilendim 126 kişi (%15,4) olarak dağılım gösterdiği bulunmuştur.

Tablo 12: Araştırmaya Katılan Kişilerin “Haftalık Ortalama Kaç Saatinizi Müzik Dinlemeye ve Müzikli Etkinliklere Ayırıyorsunuz?” Sorusuna ilişkin görüşleri

Haftalık Ortalama Kaç Saatinizi Müzik Dinlemeye ve Müzikli Etkinliklere Ayırıyorsunuz?	N	%
10 Saat ve Altı	236	28,8
10-20	335	40,9
20-30	209	25,5
30-40	28	3,4
40-50	8	1,0
50 ve Üzeri	4	0,5
Toplam	820	100

Tablo 12’de, Araştırmaya Katılan Kişilerin “Haftalık Ortalama Kaç Saatinizi Müzik Dinlemeye ve Müzikli Etkinliklere Ayırıyorsunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgulara bakıldığında; 10 Saat ve Altı 236 kişi (%28,8), 10-20 saat 335 kişi (%40,9), 20-30 saat 209 kişi (%25,5), 30-40 saat 28 kişi (%3,4), 40-50 saat 8 kişi (%1,0), 50 ve Üzeri saat 4 kişi (%0,5), olarak dağılım gösterdiği bulunmuştur.

Tablo 13: Araştırmaya Katılan Kişilerin “Genelde Ne Zaman Müzik Dinlersiniz?” sorusuna ilişkin görüşleri “1. Öncelik”

Genelde Ne Zaman Müzik Dinlersiniz?	N	%
Müzik Dinlemem	28	3,4
Evde Dinlenirken	391	47,7
Evde Çalışırken	107	13,0
İşyerinde Dinlenirken	32	3,9
İşyerinde Çalışırken	89	10,9
Yürürken yada Arabadayken	116	14,1
Cafe yada Benzeri Yerlerde	53	6,5
Diğer	4	0,5
Toplam	820	100

Tablo 13’de, Araştırmaya Katılan Kişilerin “Genelde Ne Zaman Müzik Dinlersiniz?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgulara bakıldığında; Müzik Dinlemem 28 kişi (%3,4), Evde Dinlenirken 391 kişi (%47,7), Evde Çalışırken 107 kişi (%13,0), İşyerinde Dinlenirken 32 kişi (%3,9), İşyerinde Çalışırken 89 kişi (%10,9), Yürürken yada Arabadayken 116 kişi (%14,1), Cafe yada Benzeri Yerlerde 53 kişi (%6,5), Diğer 4 kişi (%0,5) olarak dağılım gösterdiği bulunmuştur.

Tablo 13.1: Araştırmaya Katılan Kişilerin “Genelde Ne Zaman Müzik Dinlersiniz?” sorusuna ilişkin görüşleri “2. Öncelik”

Genelde Ne Zaman Müzik Dinlersiniz?	N	%
Müzik Dinlemem	24	2,9
Evde Dinlenirken	209	25,5
Evde Çalışırken	197	24,0
İşyerinde Dinlenirken	62	7,6
İşyerinde Çalışırken	110	13,4
Yürürken yada Arabadayken	166	20,2
Cafe yada Benzeri Yerlerde	40	4,9
Diğer	12	1,5
Toplam	820	100

Tablo 13.1’de, Araştırmaya Katılan Kişilerin “Genelde Ne Zaman Müzik Dinlersiniz?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgulara bakıldığında; Müzik Dinlemem 24 kişi (%2,9), Evde Dinlenirken 209 kişi (%25,5), Evde Çalışırken 197 kişi (%24,0), İşyerinde Dinlenirken 62 kişi (%7,6), İşyerinde Çalışırken 110 kişi (%13,4), Yürürken yada Arabadayken 166 kişi (%20,2), Cafe yada Benzeri Yerlerde 40 kişi (%4,9), Diğer 12 kişi (%1,5) olarak dağılım gösterdiği bulunmuştur.

Tablo 13.2: Araştırmaya Katılan Kişilerin “Genelde Ne Zaman Müzik Dinlersiniz?” sorusuna ilişkin görüşleri “3. Öncelik”

Genelde Ne Zaman Müzik Dinlersiniz?	N	%
Müzik Dinlemem	34	4,1
Evde Dinlenirken	142	17,3
Evde Çalışırken	120	14,6
İşyerinde Dinlenirken	20	2,4
İşyerinde Çalışırken	81	9,9
Yürürken yada Arabadayken	193	23,5
Cafe yada Benzeri Yerlerde	134	16,3
Diğer	96	11,7
Toplam	820	100

Tablo 13.2’de, Araştırmaya Katılan Kişilerin “Genelde Ne Zaman Müzik Dinlersiniz?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgulara bakıldığında; Müzik Dinlemem 34 kişi (%4,1), Evde Dinlenirken 142 kişi (%17,3), Evde Çalışırken 120 kişi (%14,6), İşyerinde Dinlenirken 20 kişi (%2,4), İşyerinde Çalışırken 81 kişi (%9,9), Yürürken yada Arabadayken 193 kişi (%23,5), Cafe yada Benzeri Yerlerde 134 kişi (%16,3), Diğer 96 kişi (%11,7) olarak dağılım gösterdiği bulunmuştur.

Tablo 13.3: Araştırmaya Katılan Kişilerin “Genelde Ne Zaman Müzik Dinlersiniz?” sorusuna ilişkin görüşleri “puanlama”

Genelde Ne Zaman Müzik Dinlersiniz?	N				Toplam Kişi Sayısı
	1. öncelik 3*x	2. öncelik 2*x	3. öncelik 1*x	Toplam puan	
Müzik Dinlemem	28	24	34	166	86
	84	48	34		
Evde Dinlenirken	391	209	142	1733	742
	1173	418	142		
Evde Çalışırken	107	197	120	835	424
	321	394	120		
İşyerinde Dinlenirken	32	62	20	240	114
	96	124	20		
İşyerinde Çalışırken	89	110	81	568	280
	267	220	81		
Yürürken ya da Arabadayken	116	166	193	873	475
	348	332	193		
Cafe yada Benzeri Yerlerde	53	40	134	373	227
	159	80	134		
Diğer	4	12	96	132	112
	12	24	96		
Toplam	820	820	820		

Tablo 13.3’de, araştırmanın evrenini oluşturan kişilerin, Genelde Ne zaman, nerde müzik dinledikleri durumu: çoktan seçmeli yapmış olduğumuz sorularımıza daha iyi analiz edebilmek için öncelik sırasına göre 3,2,1 ile çarpılarak, çıkan sonuçları topladık ve her şık için toplam bir puan elde etmiş olduk. Burada bir şıkkın alabileceği maksimum puan 2460 tır. Buna göre; Müzik Dinlemem; Tercih eden: 86 kişi, (166 puan), Evde Dinlenirken; Tercih eden: 742 kişi, (1733 puan), Evde Çalışırken; Tercih eden: 424 kişi, (835 puan), İşyerinde Dinlenirken; Tercih eden: 114 kişi, (240 puan),

İşyerinde Çalışırken; Tercih eden: 280 kişi, (568 puan), Yürürken ya da Arabadayken; Tercih eden: 475 kişi, (873 puan), Cafe yada Benzeri Yerlerde; Tercih eden: 227 kişi, (373 puan), Diğer; Tercih eden: 112 kişi, (132 puan) şeklinde dağılım göstermiştir.

Tablo 14: Araştırmaya Katılan Kişilerin “Serbest Zamanlarını Değerlendirirken Müzikli Etkinlikleri Tercih Etmenizdeki En Önemli Neden Nedir”

Serbest Zamanlarınızı Değerlendirirken Müzikli Etkinlikleri Tercih Etmenizdeki En Önemli Neden Nedir?	N	%
Hiçbir Nedeni Yok	44	5,4
Beni Dinlendiriyor ve Sosyal Hayatın Getirdiği Stresten Uzaklaştırıyor	299	36,5
İyi Vakit Geçiriyorum	306	37,3
İş ve Okul Performansımı Arttırıyor	73	8,9
Kişiler Arası İletişimimde Beni Olumlu Yönde Etkiliyor ve Sosyalleştiriyor	62	7,6
Hayata Karşı Motivasyonumu ve Konsantrasyonumu Arttırıyor	36	4,4
Toplam	820	100

Tablo 14’de, Araştırmaya Katılan Kişilerin “Serbest Zamanlarınızı Değerlendirirken Müzikli Etkinlikleri Tercih Etmenizdeki En Önemli Neden Nedir?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgulara bakıldığında; Hiçbir Nedeni Yok 44 kişi (%5,4), Beni Dinlendiriyor ve Sosyal Hayatın Getirdiği Stresten Uzaklaştırıyor 299 kişi (%36,5), İyi Vakit Geçiriyorum 306 kişi (%37,3), İş ve Okul Performansımı Arttırıyor 73 kişi

(%8,9), Kişiler Arası İletişimimde Beni Olumlu Yönde Etkiliyor ve Sosyalleştiriyor 62 kişi (%7,6), Hayata Karşı Motivasyonumu ve Konsantrasyonumu Arttırıyor 36 kişi (%4,4) olarak dağılım gösterdiği bulunmuştur.

Tablo 15: Araştırmaya Katılan Kişilerin “Çevrenizde Gerçekleştirilen Müzikli Etkinlikleri Yeterli Buluyor musunuz?” Sorusuna İlişkin görüşleri

Çevrenizde Gerçekleştirilen Müzikli Etkinlikleri Yeterli Buluyor musunuz?	N	%
Evet Yeterli Buluyorum	306	37,3
Hayır Yeterli Değil	376	45,9
Fikrim yok	138	16,8
Toplam	820	100

Tablo 15’de, Araştırmaya Katılan Kişilerin “Çevrenizde Gerçekleştirilen Müzikli Etkinlikleri Yeterli Buluyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgulara bakıldığında Evet Yeterli Buluyorum 306 kişi (%37,3), Hayır Yeterli Değil 376 kişi (%45,9), Fikrim yok 138 kişi (%16,8) olarak dağılım gösterdiği bulunmuştur.

BÖLÜM 4: TARTIŞMA VE YORUMLAR

Araştırmanın evrenini oluşturan kişilerin cinsiyet durumu; Bay 525 kişi (%64), bayan 295 kişi(%36) olarak dağılım gösterdiği bulunmuştur. Araştırmamıza %64' lük gibi bir oranla erkekler daha fazla katılım göstermiştir.

Serbest zamanlarında sporla ilgilenenlerin %75,8 ini erkekler oluştururken, %24,2 ini ise bayanlar oluşturmaktadır. Serbest zamanlarında müzikli etkinliklerle ilgilenenlerin %63, 2 i erkeklerde oluşurken, %36,8' ini ise bayanlar oluşturmaktadır.

Erkeklerin bayanlara oranla serbest zamanlarını daha aktif değerlendirdikleri söylenebilir. Bayanlar çoğunlukla serbest zamanlarını evde dinlenerek ya da el uğraşları ile ilgilenerek değerlendirmektedirler.

Önal 2007'de, Ev hanımlarının serbest zamanlarını değerlendirme alışkanlıkları üzerine yapmış olduğu araştırmada bayanların %32,7'sinin arkadaşları ile spor yaptığını belirtmiş, %3,2'sinin el uğraşları ile ilgilendiğini belirtmiştir. Bu sonuç araştırmamızın sonucunu desteklememektedir (Önal, 2007).

Araştırmanın evrenini oluşturan kişilerin yaş durumu; 7-14 yaş 101 kişi (%12,3), 15-19 yaş 154 kişi (%18,8), 20-25 yaş 160 kişi (%19,5), 26-30 yaş 104 kişi (%12,7), 31-40 yaş 154 kişi (%18,8), 41-50 yaş 99 kişi (%12,1), 50 ve Üzeri 48 kişi (%5,9) olarak dağılım gösterdiği bulunmuştur. Araştırmamıza en fazla, %58,6'lık gibi bir oranla 25 yaş ve altı yaş grubu katılım göstermiştir.

Serbest zamanlarında müzikli etkinliklerle ilgilenenlerin, %75,8 ini 25 yaş ve altı oluşturmaktadır. Diğer bir değişle öğrencilerin katılımı belirgin şekilde ortaya çıkmaktadır.

Sun, 1998'de yayınlamış olduğu temel müzik eğitimi kitabında, genelde okul çağında olan çocukların ve gençlerin müzik, halk oyunları ve solo koro çalışmalarına katıldığını belirtmiştir. Bunun asıl nedeninin de okulda verilen müzik dersleri, müzikli çalışmalar ve yarışmalar olduğu belirtmiştir. Bu sonuç araştırmamızda çıkan sonucu desteklemektedir.

Araştırmanın evrenini oluşturan kişilerin medeni durumu; Bekar 495 kişi (%60,4), Evli 272 kişi (%33,2), Diğer 53 kişi (%6,5) olarak dağılım gösterdiği bulunmuştur. Araştırmamıza en fazla, %60,4'lük gibi bir oranla bekar kişilerin katılım göstermiştir.

Serbest zamanlarında müzikli etkinliklerle ilgilenenlerin medeni durumları, %70,2'si bekar, %29,8'i ise evli şeklinde dağılım göstermiştir. Serbest zamanlarında sporla ilgilenenlerin medeni durumları, %75,8'i bekar, %19,9'u ise evli şekilde dağılım göstermiştir. Aynı şekilde aktif olarak diğer etkinliklere, bekar olan kişilerin daha çok katılım gösterdiği görülmektedir.

Evli olan bireyler için, yaşamını idame ettirmede iş bulma, çalışma ve aile sorumluluğu gibi faktörlerin öne çıkması, yaşam mücadelesinin ön planda olmasına ve serbest zamanın ve değerlendirilmesinin de azalmasına neden olabileceği beklenen bir durumdur. Ekonomik koşullar ve serbest zaman eğitiminin eksikliği göz önüne alınırsa evli bireylerin bekarken yaptıkları alışkanlıklarından evlenince vazgeçtikleri ve yaşam koşullarının değiştiği sonucuna varabiliriz.

Araştırmanın evrenini oluşturan kişilerin Eğitim durumu; İlköğretim 250 kişi (%30,5), Ortaöğretim 358 kişi (%43,7), Ön lisans 93 kişi (%11,3), Lisans 103 kişi (%12,6), Yüksek lisans veya Doktora 16 kişi (%2,0) olarak dağılım gösterdiği bulunmuştur. Araştırmamıza en fazla, %74,2'lik gibi bir oranla ilköğretim ve orta öğretim grubu katılım göstermiştir.

Serbest zamanlarında müzikli etkinliklerle ilgilenenlerin eğitim seviyeleri, %22,8 i ilköğretim, %14,0 'ı Ortaöğretim, %21,1'i Ön lisans, %28,1'i Lisans, %14,0'ı Yüksek Lisans ve Doktora şeklinde dağılım göstermiştir.

Araştırmamıza katılanların %30,1'ini öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmamıza katılanların %50,5'ini 25 yaş altı olduğu da göz önüne alınırsa hem genç nüfusun hem de öğrencilerin müzikli etkinliklere ve genel Serbest Zaman Değerlendirme etkinliklerine daha aktif katıldıkları sonucuna varabiliriz.

BÜKÜSOGLU ve BAYTURAN'nın 2005' de, Serbest Zaman Etkinliklerinin gençlerin kişilik, sosyal ve eğitsel gelişimleri üzerindeki etkileri üzerine yapmış olduğu çalışmada, Serbest Zaman Etkinliklerine en fazla katılım gösterenlerin, 19-21 yas

diliminde yer alan ve genelde öğrenci olan gençlerin oluşturduğunu belirtmiştir. Bu sonuç varmış olduğumuz sonucu desteklemektedir (Büküsoğlu ve Bayturan, 2005).

Araştırmanın evrenini oluşturan kişilerin mesleki durumu; Unvanlı Memur 45 kişi (%5,5), Unvansız/Düz Memur 36 kişi (%4,4), Vasıfsız İşçi 116 kişi (%14,1), Vasıflı İşçi 42 kişi (%5,1), Esnaf/Zanaatkar 25 kişi (%3,0), Esnaf/Ticaret Erbabı 63 kişi (%7,7), Serbest Meslek 9 kişi (%1,1), Marjinal Sektör 41 kişi (%5,0), Öğrenci 247 kişi (%30,1), Çalışmayan 148 kişi (%18,1), Emekli 48 kişi (%48) olarak dağılım gösterdiği bulunmuştur. Araştırmamıza en fazla, %30,1'lik gibi bir oranla öğrenci olan bireyler katılım göstermiştir.

Araştırmanın evrenini oluşturan kişilerin aylık gelir durumu; 500 YTL ve Altı, 185 kişi (%22,6), 500-750, 219 kişi (%26,7), 750-1000, 133 kişi (%16,2), 1000-1500, 140 kişi (%17,1), 1500 ve Üzeri, 143 kişi (%17,4), olarak dağılım gösterdiği bulunmuştur. Araştırmamıza en fazla, %49,3'lik gibi bir oranla 750 YTL ve altı aylık geliri olan bireyler katılım göstermiştir.

Maslow' un ihtiyaçlar hiyerarşisinde insanların ilk ihtiyacı fizyolojik ihtiyaçlar(uyuma, yeme, içme v.b.) dır. İkinci sırada ise güvenlik ihtiyaçları yer almaktadır. Ülkemizde 2007 yılına ait açlık ve yoksulluk sınırı rakamlarına baktığımızda, dört kişilik dengeli ve sağlıklı beslenmesi için gerekli olan asgari gıda harcaması yani açlık sınırı, 631 YTL 24 YKR' tur. Yine dört kişilik bir ailenin gıda harcamalarının yanı sıra ulaşım, kira, giyim, yakacak ve kültür gibi ihtiyaçları için gerekli olan ve yoksulluk sınırı olarak nitelendirilen tutar 2056 YTL 15 YKR' tur. Bu rakamlara baktığımızda katılımcıların serbest zamanlarını genelde pasif bir şekilde değerlendirmesinin gelir ile yakında bir ilişkisi olduğunu söylememiz mümkündür. Çünkü zorunlu ve güvenlik ihtiyaçlarını karşılamayan bireyler sosyal etkinlikte aktif olarak bulunamazlar.

Araştırmanın evrenini oluşturan kişilerin Haftalık Ortalama Serbest Zaman Süresi durumu: 20 Saat ve Altı 82 kişi (%10,0), 20-40 saat 159 kişi (%19,4), 40-60 saat 269 kişi (%32,8), 60-80 saat 186 kişi (%22,7), 80-100 saat 72 kişi (%8,8), 100 ve Üzeri saat 52 kişi (%6,3) olarak dağılım göstermektedir. Yaptığımız araştırma sonucunda insanların meslekleri ile serbest zaman süreleri arasında önemli bir ilişki olduğu bulunmuştur.

Ortalama yıllık boş zaman sürerimizi Rasim Kale şu formüle ortaya koymaktadır; Bir yıl 365 gündür. Bir gün 24 saattir. Bir günde insan 8 saat çalışmaktadır. Yılda bir insanın çalıştığı toplam saat: $365 \times 8 = 2920$ saat yapmaktadır. Geriye bir yılda 6840 saat bir zaman kalmaktadır. Bununda yarısının uykuya ayrılması gerektiğini düşünürsek; iş ve uyku dışı zaman toplamı yine 2920 saat yapmaktadır.(Kale, 2002)

Kale'nin bu formülü sonucunda ortaya çıkan 2920 saatlik yıllık ortalama boş zaman süresini, 52 haftaya böldüğümüzde ortalama, çalışan bir insanın haftalık 56 saatlik bir boş zaman süresi ortaya çıkmaktadır. Bu bilgiler göz önüne alındığında, katılımcıların belirttikleri haftalık serbest zaman süreleri anlamlı bir dağılım gösterdiği görülmektedir.

Emeklilerin %75'i, 100 saat ve üzeri, Çalışmayanların %61,5'i, 60-80 saat, Öğrencilerin %40,5'i, 40-60 saat ile en çok serbest zaman süreleri ile ilk üç sırayı alırken, Esnaf/Ticaret erbabı %60,3'ü, 20 saat altı, Serbest meslek %55,6'sı 20-40 saat, Marjinal Sektör %41,5'i 20-40 saat ile en az serbest zaman sürelerine sahip oldukları sonucuna varılmıştır.

Meslek ve gelirin, serbest zaman süresi ve değerlendirme şeklini direk etkilediğini söyleyebiliriz. Esnaf, Zanaatkârlar, Ticaret erbapları, ve marjinal sektördekilerin haftalık ortalama serbest zaman süreleri 20 saatin altıda iken, unvanlı memurların ve vasıflı işçilerin haftalık ortalama serbest zaman süreleri 20 ile 40 saat arasındadır. Ayrıca Emekli, Çalışmayan-Ev Hanımı ve öğrencilerin haftalık ortalama serbest zaman süreleri ise 60 ile 100 saat arasındadır.

ESDER Genel Başkanı Mahmut Çelikus, küçük esnafların(bakkal, market) haftanın 7 günü çalışmak zorunda olduğunu ve bir günlük mesai saatinin ortalama 15 saat civarında olduğunu belirtmiştir. Araştırmamızda esnafların haftalık ortalama serbest zaman süresi 20 saatin altındadır. Bu sonuç araştırmamızın sonucunu desteklemektedir.

Bu serbest zamanlarını en aktif şekilde değerlendirenler ise öğrenciler, unvanlı memurlar ve vasıflı işçilerdir. Emekliler, çalışmayanlar ve marjinal sektörde çalışanlar genel olarak pasif olarak zamanlarını geçirmektedirler.

Araştırmanın evrenini oluşturan kişilerin Serbest Zaman Değerlendirme durumu: çoktan seçmeli yapmış olduğumuz sorularımıza daha iyi analiz edebilmek için öncelik sırasına göre 3,2,1 ile çarparak, çıkan sonuçları topladık ve her şık için toplam bir puan elde

etmiş olduk. Burada bir şıkkın alabileceği maksimum puan 2460 tır. Buna göre; Evde Dinlenerek Geçiririm; Tercih eden: 484 kişi, (1256 puan), Sporla İlgilenirim; Tercih eden: 541 kişi, (1171 puan), Sosyal ve Kültürel Aktivitelere Katılımım; Tercih eden: 480 kişi, (956 puan), Müzikle İlgilenirim; Tercih eden: 359 kişi, (575 puan), Resim ve El Sanatları; Tercih eden: 295 kişi, (495 puan), Alış-Veriş Yaparım; Tercih eden: 197 kişi, (347 puan), Diğer; Tercih eden: 104 kişi, (120 puan) dağılım göstermiştir. Burada sporla ilgilenenlerin puanı ikinci sırada yer almasına rağmen, serbest zamanlarında sporla ilgilenen kişi sayısı, 541 kişi (%66) ile en fazla tercih edilen etkinliktir.

Koç 1993'deki araştırmasında üniversite öğrencilerinin %41'inin serbest zamanlarını değerlendirmede sporu tercih ettiklerini belirtmiştir. Bu sonuç araştırmamız da varmış olduğumuz sonucu destekler niteliktedir. (Baysu, 2004)

Gazi Üniversitesinde yapılan ve 12-24 yaş gençlerin sosyo-ekonomik sorunlarının konu alındığı araştırmada; gençlerin %52.72 nin sporla ilgilendiği belirtilmiştir. Buda araştırma sonucumuzu destekler niteliktedir (Ünver, Bulut, Dadaş, 1986).

Balcı 2003'de yapmış olduğu araştırmada, gelişmiş ülkelerde serbest zamanların değerlendirilmesinde çeşitli kültürel ve mesleki faaliyetlerin ön planda olduğu, az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde ise serbest zaman değerlendirilmesinde spor faaliyetlerinin ilk sırada yer aldığını belirtmiştir. Ülkemizin gelişmekte olan bir ülke olduğunu göz önüne alırsak bu sonuç araştırmamızda elde edilen sonuçları destekler niteliktedir.

Ayrıca serbest zaman değerlendirme alışkanlıkları arasında 1. Önceliklere bakıldığında; Evde Dinlenerek Geçiririm 345 kişi (%42,1), Sporla İlgilenirim 186 kişi (%22,7), Sosyal ve Kültürel Aktivitelere Katılımım 131 kişi (%16,0), en çok tercih edilen etkinlikler arasında ilk üç sırayı alırken, Müzikle İlgilenirim 57 kişi (%7,0), tercih edilme oranı ile dördüncü sırada yer almıştır. Serbest zaman değerlendirme alışkanlıkları arasında, müzikli etkinlikler için 2. ve 3.Önceliklere bakıldığında; 2. Öncelikte, Müzikle İlgilenirim 102 kişi (%12,4) ile üçüncü sırada, 3. Öncelikte ise, Müzikle İlgilenirim 200 kişi (%24,4) ile tercih edilme önceliğinde ilk sırada yer almıştır. 1. Öncelikte ilk sırada alan Evde Dinlenerek Geçiririm 345 kişi (%42,1) sonucu serbest zamanın daha çok pasif şekilde değerlendirildiği sonucunu ortaya koymaktadır.

Karaküçük 1999'da yapmış olduğu çalışmasında öğretmenlerin %67,5 oranında pasif ve %38,4 oranında ise aktif etkinliklere katıldıkları sonucuna varmıştır. Buna göre öğretmenler toplumun birçok kemsinde olduğu gibi boş zamanlarını pasif etkinliklerle değerlendirme yoluna gitmişlerdir. Bu sonuç araştırmamızı destekler niteliktedir.

Daha öncede belirttiğimiz gibi Serbest zamanlarında müzikli etkinliklerle ilgilenenlerin medeni durumları, %70,2'si bekar, %29,8'i ise evli şeklinde dağılım göstermiştir. Serbest zamanlarında sporla ilgilenenlerin medeni durumları, %75,8'i bekar, %19,9'u ise evli şeklinde dağılım göstermiştir. Müzikli etkinliklerle ilgilenenler 1. 2. ve 3. Önceliklerin ortalamalarına bakıldığında 4. Sırada yer almaktadır. 820 kişiden 359' u (%43,8) üç tercihi içinde müzikli etkinliklerle ilgilendiğini belirtmiştir. Bunlarda 57 kişi(%7) 1. Öncelik olarak serbest zamanlarında müzikli etkinliklerde ilgilendiğini belirtmişlerdir. Bu sonuçlar göstermektedir ki müzikli etkinlikler serbest zaman etkinlikleri içinde önemli bir yere sahiptir.

Balcı' nın 2003'de yapmış olduğu araştırmada, öğrencilerin boş zamanlarını değerlendirmek için yaptığı 5 etkinlik sıralamasında birinci sırada sinemaya gitmek, ikinci sırada müzik dinlemek, daha sonrada internet kullanarak zamanlarını değerlendirmeyi tercih ettiklerini belirtmiştir. Müzik dinlemenin ikinci sırada yer alması varmış olduğumuz sonucu destekler niteliktedir.

Araştırmanın evrenini oluşturan kişilerin Müzik dinlemek bir Serbest Zaman etkinliğimidir? durumu: Evet 492 kişi (%60,0), Hayır 177 kişi (%21,6), Fikrim Yok 151 kişi (%18,4) şeklinde dağılım göstermiştir. Bu sonuçlara bakarak müzik dinlemenin bir serbest zaman etkinliği olduğu sonucuna varabiliriz.

Araştırmanın evrenini oluşturan kişilerin, Herhangi Bir Müzik Aleti Çalma durumu; Evet Çalıyorum 133 kişi (%16,2), Hayır Çalmıyorum 574 kişi (%70,0), Daha Önce İlgilendim 113 kişi (%13,8) şeklinde dağılım gösterdiği bulunmuştur. Katılımcıların, %16,2' i müzik aleti çalmakta, %13,8' i ise daha önceden ilgilendiğini belirtmektedir. Katılımcıların %70' i ise müzik aleti çalmamaktadır. Fakat %70'lik orana rağmen %30'luk oran, serbest zaman içinde müziğe ayrılan zaman açısından gerçekten çok büyük bir öneme sahiptir.

Baysu'nun 2004'de Sakarya üniversitesi öğrencilerinin serbest zaman değerlendirme alışkanlıkları üzerine yapmış olduğu araştırmada, katılımcıların %10'unun serbest zamanlarında bir müzik aleti çaldığı belirtilmiştir. Bu sonuç araştırmamızda elde ettiğimiz sonucu destekler niteliktedir.

Ayrıca, serbest zamanlarını; evde dinlenerek geçirenlerin %24,1'i, sosyal ve kültürel aktivitelere katılanların %13,8'i, sporla ilgilenenlerin %11,6'sı, müzikli etkinliklerle ilgilenenlerin %43,8'i, resim ve el sanatlarıyla ilgilenenlerin %3,8'i, alış-veriş yapanların % 3,0'ı, Serbest zamanların da bir müzik aleti çalmaktadırlar. Burada en dikkat çeken sonuç serbest zamanlarını farklı etkinliklerle değerlendiren kişilerin de bir müzik aleti çaldığı sonucudur.

Araştırmanın evrenini oluşturan kişilerin, Halk Oyunları, Dans veya Koro-Solo Gibi Etkinliklere Katılma durumu; Evet Katılıyorum 58 kişi (%7,1), Hayır Katılmıyorum 636 kişi (%77,6), Daha Önce İlgilendim 126 kişi (%15,4) şeklinde dağılım gösterdiği bulunmuştur. Ortalama olarak %22'lik bir katılımcının bu tür etkinliklere katıldığı yada önceden ilgilendiği görülmektedir. bu sonuç da Müzikli etkinliklerin serbest zaman içindeki önemini ortaya koyan bir sonuçtur.

Ayrıca, serbest zamanlarını; evde dinlenerek geçirenlerin %15,5'i, sosyal ve kültürel aktivitelere katılanların %22,4'ü, sporla ilgilenenlerin %14,5'i, müzikli etkinliklerle ilgilenenlerin %20,0'ı, resim ve el sanatlarıyla ilgilenenlerin %13,8'i, alış-veriş yapanların % 13,8'i, Serbest zamanlarında Halk Oyunları, Dans veya Koro-Solo Gibi Etkinliklere Katılmaktadır. Müzik aleti çalanlar ile ilgili vardığımız sonucu burada da tekrarlayabiliriz. Serbest zamanlarının önemli bir kısmını farklı etkinliklere ayıran kişilerin de Halk Oyunları, Dans veya Koro-Solo gibi etkiliklere katılım gösterdiği sonucuna varıyoruz.

Araştırmanın evrenini oluşturan kişilerin, Haftalık Ortalama Müzik Dinlemeye ve Müzikli Etkinliklere Ayrılan zaman durumu; 10 Saat ve Altı 236 kişi (%28,8), 10-20 saat 335 kişi (%40,9), 20-30 saat 209 kişi (%25,5) şeklinde dağılım göstermiştir. Bu sonuçlara bakıldığında insanların günlük ortalama 2,5 saatini müzik dinlemeye ve müzikli etkinliklere ayırdığı sonucuna varabiliriz. Bu etkinliğin sadece boş zamanda yapılmadığını da unutmamak gereklidir. Örneğin bir iş yerinde insanlar hem çalışıp hem de müzik dinleyebilir. Bu evde çalışan biri içinde geçerlidir. Bu etkinliğin yarısının

serbest zamanda yapıldığını düşünelim, İnsanların günlük ortalama 6 saat serbest zamanı olduğunu düşünürsek, o zaman insanlar günlük 1 saat 15 dk. Yani; 6 da 1'lik Serbest zamanını müzik dinlemeye ve müzikli etkinliklere ayırdığı sonucuna varırız.

Araştırmanın evrenini oluşturan kişilerin, Genelde Ne zaman, nerde müzik dinledikleri durumu: çoktan seçmeli yapmış olduğumuz sorularımıza daha iyi analiz edebilmek için öncelik sırasına göre 3,2,1 ile çarparak, çıkan sonuçları topladık ve her şık için toplam bir puan elde etmiş olduk. Burada bir şıkkın alabileceği maksimum puan 2460 tır. Buna göre; Müzik Dinlemem; Tercih eden: 86 kişi, (166 puan), Evde Dinlenirken; Tercih eden: 742 kişi, (1733 puan), Evde Çalışırken; Tercih eden: 424 kişi, (835 puan), İşyerinde Dinlenirken; Tercih eden: 114 kişi, (240 puan), İşyerinde Çalışırken; Tercih eden: 280 kişi, (568 puan), Yürürken ya da Arabadayken; Tercih eden: 475 kişi, (873 puan), Cafe yada Benzeri Yerlerde; Tercih eden: 227 kişi, (373 puan), Diğer; Tercih eden: 112 kişi, (132 puan) şeklinde dağılım göstermiştir. Burada en önemli sonuç insanların (742 kişi) %90,5 inin üç tercihi içinde evde dinlenirken müzik dinlemeyi tercih ettiğini belirtmesidir. Birincil tercihler içinde en çok tercih edilen müzik dinleme alışkanlığı, Evde Dinlenirken 391 kişi (%47,7), Yürürken ya da Arabadayken 116 kişi (%14,1) şeklide dağılım göstermiştir.

Ayrıca bu tabloya baktığımızda katılımcıların önemli bir kısmının da; evde çalışırken, iş yerinde çalışırken, yolda yürürken ya da arabadayken, cafe ya da benzeri yerlerde müzik dinleme alışkanlığı olduğunu görüyoruz. Bu sonuç müziğin, ister serbest zaman, ister iş zamanı olsun, insan hayatında önemli yer tuttuğunun göstergesidir.

Araştırmanın evrenini oluşturan kişilerin, serbest zamanlarını değerlendirirken müzikli etkinlikleri tercih etme nedenlerine bakıldığında, Hiçbir Nedeni Yok 44 kişi (%5,4), Beni Dinlendiriyor ve Sosyal Hayatın Getirdiği Stresten Uzaklaştırıyor 299 kişi (%36,5), İyi Vakit Geçiriyorum 306 kişi (%37,3), İş ve Okul Performansımı Arttırıyor 73 kişi (%8,9), Kişiler Arası İletişimimde Beni Olumlu Yönde Etkiliyor ve Sosyalleştiriyor 62 kişi (%7,6), Hayata Karşı Motivasyonumu ve Konsantrasyonumu Arttırıyor 36 kişi (%4,4) şeklinde dağılım gösterdiği bulunmuştur. Katılımcıların, %37,3' ü iyi vakit geçirdiği için, %36,5'i ise, dinlendiği ve sosyal hayatın getirdiği stresten uzaklaştığı için müzikli etkinlikleri tercih ettiğini belirtmiştir.

Karaküçük; rekreatif faaliyetlerin iletişime ve insanın ruhsal ve psikolojik sağlığına olumlu etkileri olduğunu vurgulamaktadır. Buda araştırmamızı destekler bir nitelik taşımaktadır (Karaküçük, 2001).

Araştırmanın evreninin oluşturan kişilerin, çevrelerinde gerçekleştirilen müzikli etkinlikleri yeterli bulup, bulmadığı sonuçlarına bakıldığında, Evet Yeterli Buluyorum 306 kişi (%37,3), Hayır Yeterli Değil 376 kişi (%45,9), Fikrim yok 138 kişi (%16,8) şeklinde dağılım gösterdiği bulunmuştur. Bu sonuçlara baktığımızda yetersiz bulanlar ile yeterli bulanlar bir birine yakın şekilde dağılım gösterdiği görülmektedir. Fakat farklı bir istatistik yapınca, genel olarak serbest zamanlarında müzikli etkinliklere zaman ayıran kişiler müzikli etkinlikleri yetersiz bulurken, serbest zamanlarında müzikli etkinliklere zaman ayırmayan kişiler ise, müzikli etkinlikleri yeterli bulunduğunu belirtmiştir. Müzikli etkinliklere zaman ayıran ve çevrelerinde gerçekleştirilen müzikli etkinlikleri yetersiz bulan kişileri göz önünde bulundurur ve referans almış olursak, gerçekleştirilen etkinliklerin yetersiz olduğu sonucuna varabiliriz.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Müzikli etkinliklerin serbest zaman etkinlikleri içindeki yerini incelemek amacıyla yapmış olduğumuz bu çalışmada önemli görülen sonuçları şöyledir;

İnsanların büyük bir kısmının öncelikli tercihi, serbest zamanlarını evde dinlenerek, televizyon karşısında ya da internet başında geçirmektir. Buda serbest zamanın daha çok pasif şekilde değerlendirildiği sonucunu ortaya koymaktadır. Ayrıca yapmış olduğumuz puanlamada sporla ilgilenenlerin puanı ikinci sırada yer almasına rağmen, üç tercihin toplamı dikkate alındığında, serbest zamanlarında spor en fazla tercih edilen etkinliktir. Müzikli etkinlikleri tercih etme oranları ise 4. Sırada yer almaktadır.

Araştırmamızda en önemli sonuçlardan biriside insanların büyük kısmının müzik dinlemenin bir serbest zaman faaliyeti olduğunu belirtmeleri ve genelde evde dinlenirken ya da çalışırken müzik dinlemeleridir.

İnsanların günlük ortalama 6 saat serbest zamanı olduğu ve günlük ortalama 1 saat 15 dk. Yani; 6 da 1'lik Serbest zamanını müzik dinlemeye ve müzikli etkinliklere ayırdığı sonucuna varılmıştır. En çok dikkat çeken sonuçlardan biride, serbest zamanlarını farklı etkinliklerle değerlendiren kişilerin de bir müzik aleti çaldığı, Halk Oyunları, Dans veya Koro-Solo gibi etkiliklere katıldığı sonucudur.

İnsanların önemli bir kısmının da; evde dinlenirken ve çalışırken, iş yerinde çalışırken, yolda yürürken ya da arabadayken, cafe ya da benzeri yerlerde müzik dinleme alışkanlığı olduğunu görülmüştür. Bu sonuç müziğin, ister serbest zaman, ister iş zamanı olsun, insan hayatında önemli yer tuttuğunun göstergesidir.

Araştırmamıza en fazla, 25 yaş ve altı yaş grubu katılım göstermiştir. Serbest zamanlarında müzikli etkinliklerle ilgilenenlerin, %75,8 ini 25 yaş ve altı oluşturmaktadır. Diğer bir değişle öğrencilerin katılımı belirgin şekilde ortaya çıkmaktadır.

Bekâr olan kişilerin Serbest zaman etkinliklerine daha çok aktif olarak katılım gösterdiği sonunca varılmıştır.

Hem genç nüfusun hem de öğrencilerin müzikli etkinliklere ve genel Serbest Zaman Değerlendirme etkinliklerine daha aktif katıldıkları sonucu bulunmuştur.

İnsanların, dinlendiği ve sosyal hayatın getirdiği stresten uzaklaştığı için ve iyi vakit geçirdiği için müzikli etkinlikleri tercih ettiği sonucuna varılmıştır.

Katılımcıların çevrelerinde gerçekleştirilen müzikli etkinlikleri yeterli bulmadığı sonucuna varılmıştır.

Sonuç olarak, elde edilen tüm veriler ışığında, müzikli etkinliklerin gerek insan hayatında, gerekse serbest zaman etkinlikleri içinde önemli bir yere sahip olduğu tespit edilmiştir.

Bu araştırmanın sonuçlarına dayanarak;

- Müzik eğitimi veren dershanelerin kalitelilerinin artması ve teşviki açısından, konservatuar mezunlarının müzik dershanesi açabilmeleri için kolaylık sağlanmalıdır.
- Belediyeler, Müzikli faaliyetler için Derneklere gerekli materyal ve mekânlardan yararlanma imkânı sunmalıdır.
- İlköğretim ve Liselerde, çocuklara küçük yaştan itibaren boş zamanlarında, müzikli etkinliklerle etkin şekilde ilgilenme alışkanlığı kazandırılmalıdır.
- Serbest zamanları değerlendirme adına, sağlam bir müzik kültürü oluşturmak ve boş zamanlarında müzikle ilgilenen kişilere, daha etkin hizmet verebilmek adına Belediyeler, Dernekler, Müzik Merkezleri birlikte ortak çalışmalar gerçekleştirmeli.
- Gerçekleştirilen konserler her dinleyici kesimine hitap etmelidir. Ücretsiz ve halka açık olan konserlerin yanı sıra, açık alan konserlerinin daha sık düzenlenmesi yararlı olacaktır.
- Geniş konser salonları ve konser alanlarına ihtiyaç duyulmaktadır. Belediyelerin yeniden yapılanma projesi içinde bu ihtiyacı da göz önünde bulundurması gereklidir.
- Gerçekleştirilen müzikli etkinliklerin reklam ve tanıtımlarına kolaylık sağlanmalıdır.
- Her yaş ve meslek gurubundaki insanların müzikli etkinlikler konusunda kendisini ve becerisini ifade edebileceği sosyal ortamlar sağlanmalı, gerekirse herkese

açık, bir sahne sunulmalı bu; insanları müzikli etkinliklere teşvik etmek için çok önemli bir uygulama olabilir.

KAYNAKLAR

- “AFA’ da Musiki Ziyafeti” (2005), *Adapazarı Gazetesi*, 10 Nisan.
- ARSLAN, O. , (2004), “SAMÜD Konseri, FOLKART Ödül Töreni, Sivashılar Sıra Gecesinde Bütünleşti, Coşkun Sabah Rüzgarı”, *Calipso Aylık Aktüel Ve Yaşam Dergisi*, Yıl 2, Sayı 19, Şubat, s. 18-19-35-36-37-38-39.
- ARSLAN, O. , (2004), “Mevla’na Haftası Kutlandı”, *Calipso Aylık Aktüel ve Yaşam Dergisi*, Yıl 2, Sayı 18, Ocak, s. 38.
- AVŞAR, B. , (1994), *Kitle Sporunun Teşviki Açısından Tesis Politikaları Sakarya İli Uygulaması*, Basılmış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, s. 30-32-33-39.
- BALTAŞ, A. , (1996) “*Stres Ve Başa Çıka Yolları*”, 15. Baskı, Remzi Kitapevi, İstanbul, s. 273.
- BALCI, V. , (2003), “Ankara'daki Üniversite Öğrencilerinin Boş Zaman Etkinliklerine Katılımlarının Araştırılması” *.Milli Eğitim Dergisi*, Sayı: 158, Ankara.
- BAKIR, M. , (1993), “Rekreasyon” *Marmara Üniversitesi Beden Eğitimi Ve Spor Yüksek Okulu Dergisi*, İstanbul. S. 3-4.
- BAYSU, N. , (2004), *Sakarya Üniversitesinde Öğrenim Gören Öğrencilerin Serbest Zaman Değerlendirme Tercihlerinin İncelenmesi*, Basılmış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, s. 21-22-23-24-25-26-27-28.
- BÜKÜSOĞLU, N. ve BAYTURAN, A. , (2005), “Serbest Zaman Etkinliklerinin Gençlerin Pisiko-Sosyal Durumlarına İlişkin Algısı Üzerindeki Rolü”, *Ege Tıp Dergisi*, Yıl 3, Sayı 44, s. 173-177.
- CANDAN, L. , (2006), “Kastamonulular Doyasıya Eğlendi”, *Adapazarı Gazetesi*, 18 Şubat.
- CANDAN, L. , (2001), “Gururlandık”, *Adapazarı Gazetesi*, 13 Temmuz.

- ÇELİK, A. , (2002), “Atatürk Lisesinin beğenilen Gecesi”, *Sakarya Yenigün Gazetesi*, 22 Haziran.
- ÇEVİKOĞLU, T. , “İlk Öğretim Kurumları Müzik Dersi Programı'nda Geleneksel Türk Sanat Müziği Müfredatı Üzerine bir Çalışma; Müzik ve Müzik Eğitimi”, http://www.turkmusikisi.net/arastirmalar/muzik_egitimi/24.02.2006.
- DOĞAN, M. , (2005), *İş Verimliliğinde Müziğin Etkisinin İncelenmesi*, Basılmış Bitirme Çalışması, Kocaeli Üniversitesi Beden Eğitimi Spor Yüksek Okulu, s. 34-38.
- EREN, E. , (1993), *Yönetim ve Organizasyon*, Bita Yayınları, İstanbul, S.78.
- ERKAL, M. , (1981), “Sosyolojik Açıdan Spor”, *M.E.G.S.B.* , Yayın No: 30, Ankara, S. 78.
- ERKAL, M. , (1986), *Sosyolojik Açıdan Spor*, Filiz Kitapevi, İstanbul, S. 120-123-131-134.
- ERKAN, N. , (1975), “Boş Zamanları Değerlendirme Rekreasyon”, Çoğaltma Ders Notları, Ankara, S. 16
- ESDER, Mahmut Ç., “ Esnafların Soruları Üzerine Şöyleşi” <http://www.milligazete.com.tr/index.php?action=show&type=report&topicid=267/04.04.2008>.
- EVİN, H. , (2005), *7-10 Yaş Çocuklarda Müziğin Önemi*, Basılmış Bitirme Çalışması, Kocaeli Üniversitesi Beden Eğitimi Spor Yüksek Okulu, s. 42-43-44.
- GÖKHAN, N. O., P., (1979), “Sportif Yetenek Araştırma Metodu Türkiye Uygulaması”, *T.S.V.* , İstanbul, S. 2.
- GÜLENC, F. , (2005), *İlköğretim Müzik 7*, Gizem Yayıncılık, Ankara, S. 22,26.
- HACIOĞLU, N., G. Ayhan, D. Yakup, (2003), *Boş Zaman Ve Rekreasyon Yönetimi*, Detay Yayıncılık, Ankara, S. 27,28,29.
- HAZAR, A , (1999), *Turizm İşletmelerinde Animasyon*, Detay Yayınları, S. 15-16-18-19.

- KALE, R. , (2002), *Yaşam Boyu Spor*, Nobel yayınları, Ankara, S. 12,19.
- KARAKÜÇÜK, S. , (1999), *Rekreasyon*, 2. Baskı, Şeren Ofset, Ankara, S. 50.
- KARAKÜÇÜK, S. , (1999), *Rekreasyon*, 3. Baskı, Bağırhan Yayımevi, Ankara, S. 94-99-101-116-118-120.
- KARAKÜÇÜK, S. , (2001), *Rekreasyon Boş Zamanları Değerlendirme*, Gazi Kitabevi, Ankara. S. 71.
- KILBAŞ, Ş. , (2001), *Rekreasyon*, Anaca Yayınları, Adana, S. 14-15-18-19-35-149-150-152-153.
- KOMİTE, H. , (2005), “İyi ki, YÖÇDER Var”, *Sakarya Haber Kokteyl*, Yıl 13, Sayı 160, Haziran, S. 8-9.
- KOZAN, M. , (2005), *Kocaeli Bölgesindeki Lise Öğretmenlerinin Müzik Dinleme Alışkanlıklarının İş Performansına Etkisinin İncelenmesi*, Basılmış Bitirme Çalışması, Kocaeli Üniversitesi Beden Eğitimi Spor Yüksek Okulu, s. 22,29,43.
- KÖKNEL, Ö. , (1993), *İnsanı Anlamak*, 4. Baskı, Altın Kitaplar Yayınevi, İstanbul. S. 12-349.
- ÖZTÜRK, F. , (1998), *Toplumsal Boyutlarıyla Spor*, Bağırhan Yayınevi, Ankara, S. 91.
- “Liseli gençler Coşturdu” (1992), *Adapazarı Gazetesi*, 2 Mayıs.
- “Muhteşem FOLKART Gecesi” (2003), *Yeni Sakarya Gazetesi*, 27 Ocak.
- “Muhteşem Konser” (2006), *Sakarya Yenigün Gazetesi*, 25 Mart.
- ÖNAL, A. , (2007), *Ev Hanımlarının Rekreasyon Faaliyetlerine Katılımlarının ve Beklentilerinin Tespiti*, Basılmış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, s. 88,89.
- SAKARYA Üniversitesi Web Sitesi (2006), “Devlet Konservatuvarı Genel Bilgiler; Yönetim, Bölümler, Öğretim Elemanları”, <http://www.dk.sakarya.edu.tr/genelbilgiler.php>, 22.03.2006.

- SAKARYA Valiliği Web Sitesi (2006), “Sakarya İlinin Coğrafi Konumu, Jeolojik Yapısı ve Nüfus Özellikleri”, <http://www.sakarya.gov.tr/yeni/konum.htm>, 02.04.2006.
- SELANİK, C. , (1996), *Müzik Sanatının Tarihsel Serüveni*, Doruk Yayıncılık, Ankara, s.33-34-54.
- “Sivashılar Kültür ve Dayanışma Derneği Üyeleri Serdivan’da buluştu” (2003), *Adapazarı Gazetesi*, 27 Nisan.
- “Sivashılardan Muhteşem Gece” (2003), *Yeni Sakarya Gazetesi*, 27 Nisan.
- SUN, M. , (1998), *Temel Müzik Eğitimi*, Yurt Renkleri Yayınevi, Ankara, s.6-8-9-10.
- TEZCAN, M. , (1982). “Sosyolojik Açıdan Boş Zamanların Değerlendirilmesi”,*Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları*, No:16, Ankara, S. 10-28-30-43.
- TEZCAN, M. , (1994), *Boş Zamanların Değerlendirilmesi sosyolojisi*, Atilla Kitapevi, Ankara, S. 8.
- TOPGÜL, A. , (2005), *Müzik Eşliğinde Yapılan Animasyon Çalışmalarının Etkilerinin İncelenmesi*, Basılmış Bitirme Çalışması, Kocaeli Üniversitesi Beden Eğitimi Spor Yüksek Okulu, s.34-37-47.
- TOSKAY, T. , (1983), *Turizm, Turizm Olayına Genel Yaklaşım*, Der Yayınları, No: 26, İstanbul, S. 32-115.
- TUFAN, C. , (2005), “FOLKART” Dan Muhteşem Festival”, *Gözlem Aylık Aktüel ve Yaşam Dergisi*, Yıl 1, Sayı 2, Haziran, s. 16-17.
- TURNA, B. , (2005), *İlkokul Çağındaki Çocukların Gelişiminde Rekreatif Etkinlik Olarak Müziğin Yeri Ve Önemi*, Basılmış Bitirme Çalışması, Kocaeli Üniversitesi Beden Eğitimi Spor Yüksek Okulu, s. 42-53-54.
- ULU, E. , (2006), “Sakarya Musiki Derneği’nden Bilecik’te Muhteşem Konser”, *Sakarya Yenigün*, 11 Mart.
- ÜNVER, Ö. , BULUT, I. , DADAŞ, C. , (1986), *12-24 Yaş Gençlerin Sosyo-Ekonomik Sorunları*, Gazi Üniversitesi Basın-Yayın Matbaası, Ankara, S. 73-79.

YURGA, C. , (2002), *20. Yüzyılda Türkiye’de Popüler Müzikler*, Pagem A Yayınları, Ankara, s. 23-24-27-28-30-38-45.

YURTOĞLU, Ö. , (2005), *İlköğretim Müzik Ders Kitabı 4*, Düzgün Yayıncılık, Ankara, s. 11-21-22-32-34-45.

ZORLU, K. , (2005), *Kocaeli Büyükşehir Konservatuarı Öğrencilerinin Serbest Tercihlerinin İncelenmesi*, Basılmış Bitirme Çalışması, Kocaeli Üniversitesi Beden Eğitimi Spor Yüksek Okulu, 21-23-26-27.

EKLER

Ek 1: Sakarya'da Gerçekleştirilen Müzikli Etkinliklerle İlgili Gazete ve Dergilerde Çıkmış Haberler

Ek 1.1: Sivashlar Sıra Gecesinde Bütünleşti

ARSLAN, Osman (2004)

Ek 1.2: Sakarya Musiki Derneğinden Muhteşem Konser

2005 AFA'da musiki ziyafeti

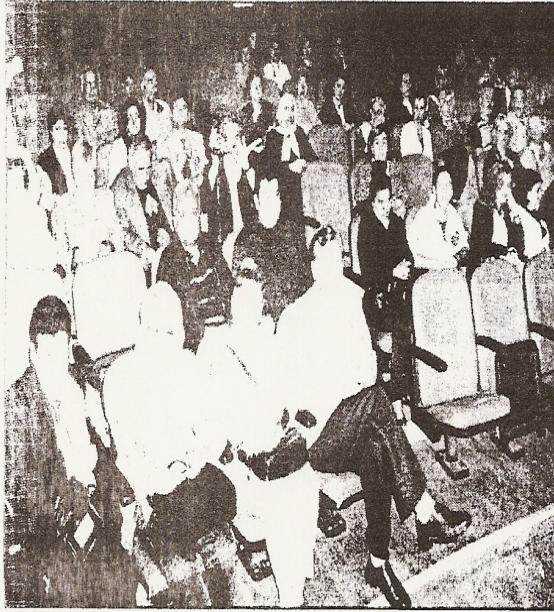
Sakarya Musiki Derneği tarafından AFA Kültür Merkezi'nde verilen Türk Sanat Müziği Konseri büyük ilgi gördü. Keklik, "Musikinin unutulmaması için elimizden gelenin en iyisini yapmaya çalışıyoruz" dedi

SAKARYA Musiki Derneği üyeleri tarafından Ahmet Faik Abasıyanık (AFA) Kültür Merkezi'nde verilen Türk Sanat Müziği konserine sanatseverler büyük ilgi gösterdi. Dernek Başkanı Şemsettin Keklik, asıl amaçlarının musikiyi sevdirmek olduğunu belirterek, "Musikinin unutulmaması için dernek olarak elimizden gelenin en iyisini yapmaya çalışıyoruz. Bu konserle de sanatseverlerin kulaklarının pasının biraz olsun silinmesini istiyoruz" dedi.

MUHEŞEM ESERLER

Akyazı Belediye Başkan Yardımcısı ve FOLKART Başkanı Sinan Çileli'nin de katıldığı iki bölümlük konserde sanatseverler Sultan-i Gah, Kanuni, Hacı Arif Bey ve Dede Efendi'nin eserlerini seslendirdi.

"AFA' da Musiki Ziyafeti" (2005)

Ek 1.3: Sakarya Müzisyenler Derneğinden Müzikli Destek

calipso Gündem

SAMÜD' den müzikli destek

Başkan Beğenal açılış konuşmasını yaptı.

Vali KIRIÇ gecede bir konuşma yaptı.

Emniyet Müdürü AYDIN konuşmasını yaparken.

SAMÜD (Sakarya Müzisyenler Derneği) tarafından tertiplenen trafik gecesinde açılış konuşmasını yapan SAMÜD Başkanı Sefer Beğenal 2004 yılının trafik yılı olmasından mutluluk duyduğunu belirtti. Kendisinin ayrıca Fahri Trafik Müfettişi olduğunu da belirten Beğenal, sürücülerden dikkatli olmalarını istedi.

Gecede bir konuşma yapan Sakarya Valisi M. Cahit KIRIÇ Sakarya' daki kazaların %100' ünün kuralhatalarından meydana geldiğini, bunun için başta insanımızı eğitmemizin gerekli olduğunu söyledi. Terörde 5000 günlük görevimizi şehit verdik, oysa yılda 5000 insanımızı trafik kazalarında kaybediyoruz diyen Kırıç, böyle bir geceyi düzenleyen SAMÜD' e teşekkür ediyorum dedi.

Gecenin diğer konuşmasını Emniyet Müdürü Mustafa Aydın yaptı. Aydın konuşmasında; Sayın Valimin tüm konuşmasına katılıyorum, ilave olarak şunu belirtiyorumki trafik kazalarımızda kaybettiğimiz insanların sayısını oldukça üzücü rakamlardadır ve maddi kayıp olarak da bunun maliyeti 8-9 katrilyonlara varan rakamlardır dedi. Trafik kurallarına önce uyalım, daha sonrada uyaralım. Hepinize teşekkür ediyorum.

Geceye İstiklal Marşı okunarak başlandı.

Solist Sibel Vancı' ya bağlamada Nazlı Çeliner eşlik etti.

Gitarada Firdevs ve Kılıç izleyenleri büyüledi.

Şubat 2004 18

ARSLAN, Osman (2004)

Ek 1.4: Liseli Gençler Coşturdu

Gecede, Milli Eğitim Müdürü Hamdi İşıık ve diğer davetliler hoşça vakit geçirdiler.

Klipler ile de, kendilerinden geçen liseli gençler.

Okul Müdürü Talha Yaycı, açış konuşmasını yaparken..

Öğrenciler, müzik öğretmeni Hüseyin Çakırlar nezaretinde, başarılı bir çalışmaya sergilediler.

Atatürk Lisesi öğrencileri güzel şarkılarla gönülleri fethettiler

Liseli gençler coşturdu

● Adapazarı Atatürk Lisesi müzik kolu öğrencileri, Halk Eğitim Merkezi Salonu'nda gerçekleştirilen müzik etkinlikleri programı ile gönülleri fethederken, birbirinden güzel şarkılarla izleyenleri de coşturdular.

● Etkinlikte açış konuşmasını yapan Okul Müdürü Talha Yaycı; "Amacımız, böylesine güzel faaliyetler çerçevesinde, yetenekli gençlerimizi kültür kenti olma yolundaki Adapazarımız'a kazandırmaktır. Bunun içinde, tüm imkanlarımızı seferber edeceğiz." dedi.

Atatürk Lisesi müzik etkinlikleri gecesine, oldukça kalabalık bir veli topluluğu da katıldı..

● Okul şarkılarıyla programa başlayan koro, daha sonra Türk Halk Müziği, Türk Sanat Müziği ve Türk Hafif Müziğinden oluşan nefis bir konser verdi. Öğrencilerin yorumladıkları konseri izleyen veliler, sürekli alkışlayarak beğenilerini ifade ettiler.

Solo şarkıları ile konukları coşturan öğrenciler, büyük beğeni kazandılar.

"Liseli gençler Coşturdu" (1992)

Kastamonulular doyasıya eğlendi

Sakarya Kastamonulular Kültür ve Dayanışma Derneği, Baltürk Otel'de dayanışma ve tanışma gecesi düzenledi.

DAYANIŞMA

Dernek Başkanı Ramazan Aytürk'ün ev sahipliğini yaptığı geceye; Merkez Belediye Başkan Yardımcısı Yusuf Ertuğrul Erdem, Kastamonulu daire müdürleri ve iş adamları ile çok sayıda aile katıldı. Birlik ve beraberlik mesajlarının verildiği gece de bir konuşma yapan Dernek Başkanı Ramazan Aytürk, amaçlarının dernek üyeleri ile vatandaşları bir araya getirerek, tanışmalarını ve dayanışmalarını sağlamak olduğunu söyledi. Aytürk ayrıca, derneği kurmak taki amaçlarının ise öğrenci ve ihtiyacı olan hemşerileri ne sahip çıkılması olduğunu da sözlerine ekledi.

BİRLİK

Son günlerde Kastamonu ili'nin ihmal edildiğini dile getiren Aytürk; "Kastamonu'nun Türkiye'de en çok şehit veren illerden biri olduğunu hatırlatan Aytürk; "Tarih ko-

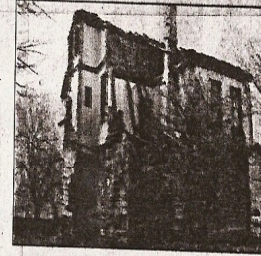
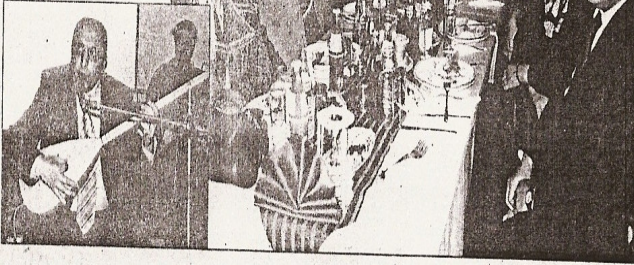
kan ilimizde, İstanbul'dan sonra ilk lise burada kurulmuştur. Kadınlar mitingi ilk ilimizde yapılmış ve 4. sanayi odası yine ilimizde kurulmuştur. Kastamonu luyum diyen herkesin her yönüyle bölgesine sahip çıkmalıdır" diye konuştu. Konuşmaların ardından da vetillere Kastamonu'yu ta nıtıcı sinevizyon izletildi. Geceye katılan Esenler HEM Müdürü Suat Yaşar Bostancı, sazı eşliğinde söylediği duygusal ve hare ketli yöresel türkülerle, tüm davetlileri coşturdu.

■ Levent Candan

Ramazan Aytürk

Sakarya Kastamonulular Kültür ve Dayanışma Derneği Yöneticileri, gecede hemşerileriyle tanışma ve eğlenme fırsatını buldu. 91 üyenin kayıtlı olduğu derneğin gecesine, yaklaşık 170 kişi katıldı.

Rıfat Ilgaz'a vefa

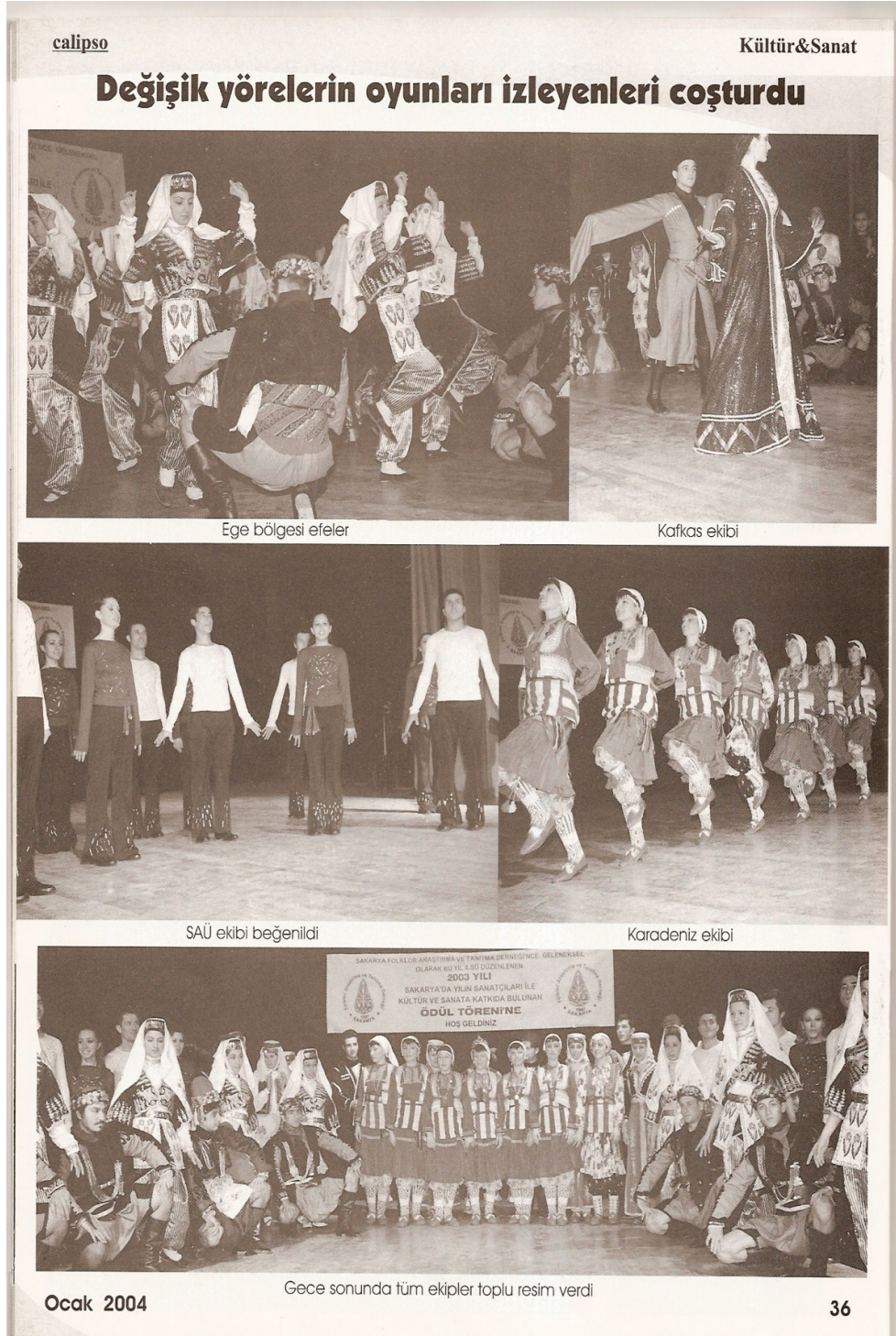
Hababam Sınıfı'nın ünlü yazarı Rıfat Ilgaz'ın doğduğu Kastamonu'nun Cide ilçesindeki evi, müzeye dönüştürülmek üzere yeniden yapılıyor. Ilgaz'ın 130 yıllık ahşap iki katlı evi, yenisi yapılmak üzere 3 ay önce belediye ekiplerince yıkılmıştı. Bir ay önce temeli atılan ve aynı mimari özellikleri taşıyacak şekilde yapılacak Rıfat Ilgaz'ın evi, 2006 yılında gerçekleştirilecek Sarı Yazma ve Rıfat Ilgaz Kültür ve Sanat Festivali'ne yetiştirilecek.

Ek 1.6: Coşkun Coşturdu

ARSLAN, Osman (2004)

Ek 1.7: Değişik Yörelere Oyunları İzleyenleri Coşturdu

ARSLAN, Osman (2004)

Ek 1.8: Sakarya Musiki Derneğinden Bilecik'te Muhteşem Konser

Sakarya Musiki Derneği'nden Bilecik'te muhteşem konser

Sakarya Musiki Derneği üyeleri, Bilecik'te konser verdiler. Bilecik Belediye si'nin düzenlediği konser, kültür merkezin de gerçekleştirildi. Sakarya Musiki Derneği üyeleri, koro ve solo olarak verdikleri konserle izleyenlere keyifli anlar yaşattılar.

Konseri izleyen Bilecik Valisi Musa Çolak yaptığı konuşmada, Türk Müziği'nin tanıtımına katkılarından dolayı dernek üyelerine teşekkür etti. Vali Çolak, "İlimizde de böyle bir derneğin kurulması için çalışmalarımızı hızlandıracağız" dedi.

Bilecik Belediye Başkanı Selim Yağcı ise yaptığı konuşmada, Sakarya'da hakim olarak görev yaptığını ve o dönemlerden Türk Sanat Müziği'nin kentteki ağırlığını bildiğini kaydetti. Bu nedenle dernek üyelerini davet ettiklerini anlatan Yağcı, belediyenin oluşturacağı Türk Müziği korosu için dernekten gerekli desteği alacaklarını ifade etti.

Konseri çok sayıda kişi izlerken, Sakarya Musiki Derneği Başkanı Şemsettin Keklik, Bilecikliğin ilgisine teşekkür etti.

Erol ULU

Ek 1.9: Muhteşem Gece

calipso Kültür&Sanat

**SAKARYA FOLKLOR ARAŞTIRMA VE TANITMA DERNEĞİ
SANAT ÖDÜLLERİ AFA' DAKİ TÖRENLE SAHİPLERİNİ BULDU.**

MUHTEŞEM GECE, MUHTEŞEMSİN FOLKART

Sakarya Folklor Araştırma ve Tanıtma Derneği (FOLKART) Sanatve sanata katkı ödülleri, AFA Kültür Merkezinde düzenlenen törenle sahiplerini buldu.

Sakarya Folklor Araştırma ve Tanıtma Derneği (FOLKART) Başkanı Mehmet Çankaya, 2000 yılında başladığımız ve bu yıl dördüncüsünü düzenlediğimiz geleneksel ödül törenimizin amacı, Sakarya' da Kent Kültürünün oluşması olduğunu belirterek; Sanat ve Kültürün gelişmesine, sanat ve kültür alanında toplumumuza yön verme çalışmalarında başarılı olan ve buna katkı sağlayan kişileri, kurumları, kuruluşları onere etmek ve başarılarını "Yılın Sanatçısı" ya da "Kültür-Sanata katkıda bulunan Kurum / Kuruluş / Kişi ünvanı ile ödüllendirmek istedik dedi.

Ödül töreninde bir konuşma yapan SA.Ü Rektörü Mehmet Durman, marifet itibare tabidir denir, gerek bilim adamı gerekse kültür adamının eserlerine itibar edilmesi ve toplum tarafından değer görmesi ve bu kesime ayrı bir önem verilmesi ve takdir görmesi bir görevdir. Bu duygu yoğunluğunun da böyle geceler olduğunu düşünüyorum, biz SA.Ü olarak eğitim, öğretim ve araştırma boyutumuzun yanı sıra kültür ve sanata da ayrı bir önem veriyoruz dedi.

Törende bir konuşma yapan Sakarya Emniyet Müdürü Mustafa Aydın ise, ödül almak güzel yoksa ödül vermeyi diye düşündüğümde herhalde ödül almak daha güzel. Bu geceyi düzenleyenlere ve bizede böyle güzel bir ödül verdikleri için kendilerine teşekkür ediyorum. Biz

Vali Yrd. Nedim Özirmak
Emniyet Müdürü Mustafa Aydın
SA.Ü Rektörü Prof. Dr. Mehmet Durman
B.Şehir adına Sinan Çileli
İl Kültür Müdürü Yaşar Şahin
B.Şehir Kültür Md. Fahri Tuna
AFA Müdürü Aydın Demir

Şubat 2004 34

ARSLAN, Osman (2004)

Ek 1.10: Sivashlılardan Muhteşem Gece

Sivashlılar'dan muhteşem gece

Sivashlılar Kültür Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği Sakarya Şubesi tarafından Serdivan Belediyesi Düğün Salonu'nda Dayanışma Gecesi düzenlendi.

Geceye Büyükşehir Belediyesi Başkan Danışmanı Sınan Çileli, Belediye Kültür Müdürü Fahri Tuna, ilimizde bulunan Kültür Dernekleri Başkanları ve

da davetliler katıldı. Yapığı konuşmada Sakarya'da bulunan kültür dernekleriyle dayanışmayı amaçladıklarını belirten Sınan Çileli, "Sivashlılar, güttükleri her yerde kendi kültürlerini yaşatmayı başarmışlardır. Biz de Sakarya'da öri ve annele- rimizi yaşatmaya devam edeceğiz" dedi.

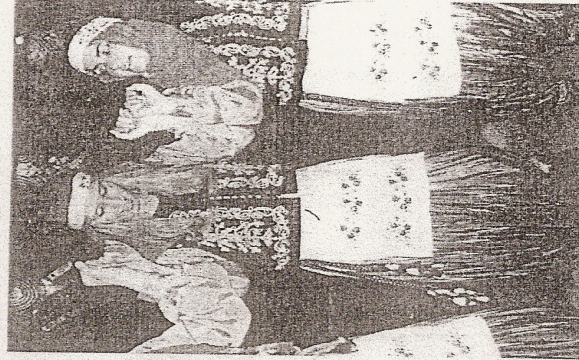
Geceye Büyükşehir Belediyesi Başkan Danışmanı Sınan Çileli, Belediye Kültür Müdürü Fahri Tuna, ilimizde bulunan Kültür Dernekleri Başkanları ve

Yaşar Eser, söylediği türkülerle büyük alkış aldı

Mahalli sanatçının söylediği türküleri dinleyenleri Sivas'a götürdü

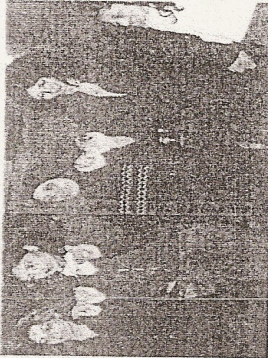
Yöresel kıyafetleriyle gösteri-sunan folklor ekibi izleyicilerden tam not aldı

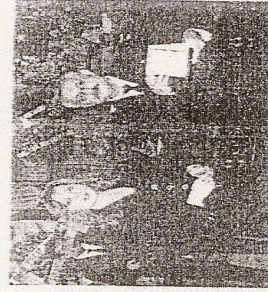
Ada Tıp Hastanesi Doktorlarından Ahmet Kılıç da geceye katılanlar arasındaydı

Sivashlıların Gecesi'nde Serbest ailesi de hazır bulundu

Genç bayanlar, birbirinden güzel ezgiler eşliğinde halay çektiler

Dernek Başkanı Faruk Fertelli'ye Şibel Metin tarafından plaket verildi.

FOLKART Halk Oyunları Ekibimiz Moldova'dan Dünya birinciliğiyle döndü

Gururlandık

25 Haziran 4 Temmuz tarihleri arasında Moldova'nın Cahul şehrinde yapılan "Uluslararası Nufarul Alb 2001 Halk Dansları Festivali"ne davet edilen 'Sakarya Folklor Araştırma ve Tanıtma Derneği Halk Oyunları Ekibi' (FOLKART), aldığı istisnai başarılarla ve çeşitli hediyelerle ilimize döndü. Kültür Bakanlığı uzmanlarınca denetlenen ekibimiz ayrıca, "Sanatsal yönde ülkemizi temsil etme Yeterlilik Belgesi"ne layık görüldü.

10 ayrı ülkeden, 13 çeşitli halk dansları topluluğunun katıldığı festivale, ülkemizi temsilen katılan FOLKART Derneği Halk Oyunları Ekibi, en başarılı topluluk ünvanına layık görülerek, her zaman olduğu gibi Moldova'da da ilimiz ve ülkemizi başarılı bir şekilde temsil etti.

İlimize 10 ülke arasından birinci seçilerek dönen FOLKART Halk Oyunları Ekibimiz, böylece başarısını ve bir ülke daha imza atmış oldu. Konuyla ilgili açıklamalarda bulunan Dernek Başkanı Erol Duman ile Genel Sanat Yönetmeni Yaşar Şahin, FOLKART'ın Moldova'nın Cahul şehrinin dışında Gagausların yaşadığı şehirlerde de davet edilerek, burada ikişer saatlik program yaptıklarını belirtti. Duman ve Şahin açıklamalarının şöyle devam etti:

"Derneğimiz, Romanya'nın Sibir ve Bulgaristan'ın Dimitrovgrad şehirlerinde çeşitli konserler verdi. 35 kışdan oluşan topluluğumuz festivallerde,

Geyve, Arslan, Bilecik, Gaziantep ve Kaftas yörelerine ait oyunları oynayarak, Ağdaş'ın tiyatrosunu sergiledi. Müzisyenler, Kemal Erşin, Murat Ali Oğuzhan, Müslüm Şengül, Mustafa Uzun, Vahit Kırmıuş ve Metin Salmaz eşliğinde sahne alan solistimiz Sunay Tarzau i-

se söylediği Türk Halk Müziği ve Türk Sanat Müziği şarkularıyla büyük ilgi gördü. Derneğimiz, Moldova ve Ukrayna'daki programlarını Avrupa CNB'ate canlı olarak canlı. Başarılı topluluğumuzun serüvenine, gala programı esnasında gölün içinde kurulan

platforma girerek ortak olan Moldova'da yaşayan Türkler, Türk Bayrağımızı gölün içinde yazarak, ekibimize hediye etti. Moldova'da yaşayan yurttaşlarımız bu jesti bizlere büyük memnuniyet verdi" şeklinde konuştu.

■ Levent CANDAN

calipso

KÜLTÜR & SANAT

MEVLANA HAFTASI KUTLANDI

Tasavvuf Müziği Sanatçısı Erkan Mutlu dinleyicileri duygulandırdı.

Adapazarı Büyük Şehir Belediyesi tarafından düzenlenen Mevlana'yı Anma ve Hoş görü Haftası nedeniyle ilimize gelen Tasavvuf Müziği sanatçısı Erkan MUTLU'nun ASM' de verdiği konser muhteşemdi. Tasavvuf müziğinin bir birinden güzel eserlerinden verdiği konserle izleyenleri kendinden geçiren sanatçı Erkan MUTLU kendisinin Sakaryalı olduğunu ve Sakarya da olmaktan büyük mutluluk duyduğunu söyledi. Geceye Büyük Şehir Belediye Başkan Yardımcısı Ömer Yazıcı, Kültür Müdürü Fahri Tuna, Karşılar Derneği Başkanı Cengiz Kişili ve çok sayıda dinleyici katıldı. Geceye katılan dinleyicilerin çoğunluğunun geçlerden olması memnuniyet vericiydi.

Ya olduğun gibi görün, ya görüldüğün gibi ol

Gel, gel, ne olursan ol yine gel,
İster kafir, ister mecusî, ister puta tapan ol yine gel
Bizim dergahımız, ümitsizlik dergahı değildir,
Yüz kere tövbeni bozmuş olsan da yine gel....

Ben yaşadıkça Kuran'ın bendesiyim
Ben Hz. Muhammed'in ayağının tozuyum
Biri benden bundan başkasını naklederse
Ondan da bızırım, o sözden de bızırım, şikayetçiyim

Ölümümüzden sonra mezarımızı yerde aramayınız
Bizim mezarımız ariflerin gönüllerindedir...

Kültür Müdürü Fahri Tuna ve Karşılar Derneği Başkanı Cengiz Kişili konseri birlikte izlediler.

ARSLAN, Osman (2004)

Ek 1.13: Muhteşem Festival

muhteşem festival

Okutan, Vali Yardımcısı Suphi Olcay, Büyükşehir Belediye Başkanı Aziz Duran, Başkan Vekili Ömer Yazıcı, Cumhuriyet Başsavcısı Hüseyin Özbakır Adalet Komisyonu Başkanı Hakim Öğüz Çelik, Hendek Belediye Başkanı Ali İnci, Akyazı Belediye Başkanı Yaşar Yazıcı, Daire Müdürleri ve çok sayıda vatandaş katıldı. Törenin açılış konuşmasını yapan FOLKART Başkanı Sinan Çileli'nin ardından konuşan Vali Nuri Okutan, "Kültürel değerlerimize sahip çıkarak, gelecek nesillere aktarmak gerekiyor. Bunlardan biri de halk oyunlarımızdır. Bizim üzerimize düşen görev bu kültürel değerlere sahip çıkmaktır." dedi. Yapılan konuşmaların ardından konuk ekipler düzenledikleri gösterilerle geceye renk kattılar.

Festivalin üçüncü gününde Hendek Belediye Başkanı Ali İnci ziyaret edildi. Konuk ekipler Hendek Belediyesi tarafından ağırlandı. Ve ekipler burada da izleyenlere güzel bir gösteri sundular. Konuk ekipler Akyazı İlçesini de ziyaret edip burada ki vatandaşlara da zevkli anlar yaşattılar.

Festivalin dördüncü günü 19 Mayıs törenlerinde resmi geçide katılarak Atatürk Stadı'nda müzik eşliğinde oyunlarını sergilediler.

Festivalin beşinci günü şehir turu yapan delegasyon ve ekipler Erenler Belediye Başkanı Cavit Öztürk'ü de ziyaret ettiler. Gece Sakarya Üniversitesi Kampüsü'nde verilen muhteşem galayla festival sona erdi.

TUFAN, Candan (2005)

Ek 1.14: Muhteşem Konser

“Muhteşem Konser” (2006)

Ek 1.16: Muhteşem FOLKART Gecesi

Muhteşem FOLKART gecesi

Folkart "folklor araştırma ve tanıtma derneği" 2002 yılı Sakarya'da yılın sanatçıları ödül töreni ve müzik şöleni Ahmet Faik Abasıyanık Kültür sitesinde gerçekleştirdi. yoğun bir katılımcı kitlesi ile gerçekleşen gecede halk oyunları topluluklarının gösterilerinin yanı sıra İl Kültür Müdürlüğü T.H.M. Korosu'nun konseride beğeni topladı. Gecede ödül törenine geçildiğinde ise salondaki heyecan hat safhadaydı.

Geceyi renklendiren halk oyunları topluluklarının gösterileri büyük beğeni kazanırken Kuzey Karacas halk oyunları topluluğunu n final gösterisi görülmeye değerdi

Edebiyat dalında Necati Mert ödülünü Vali Cahit Kıraç'tan aldı

Karikatür dalında Sami Caner ödülünü Rektör Mehmet Durman'dan aldı

İl Kültür Meclisi'nin T.H.M. Korosunun seslendirdiği birbirinden güzel eserlere salon-
daki kalabalık seyirci kitleside eşlik etti

“Muhteşem FOLKART Gecesi” (2003)

Ek 1.17: Geleneklerini Sergilediler

Sivashlar Kùltür ve Dayanışma Derneği üyeleri Serdivan'da buluştu

Geleneklerini Sergilediler

Sivashlar Kùltür ve Dayanışma Derneği Üyeleri önceli aksam Serdivan Düşün Salonu'nda bir araya gelerek geleneksel yemeklerini sergilediler ve kültürel değerlerini yaşattılar. Düzenlenen geceye İstanbul Bağcılar ve İzmit, Sivashlar Derneği Yönetim Kurulu ve üyeleri de katıldı. Folklorik kùltürlerini de gelen misafirlere tanıtan Sivashlar, kendilerine özgü örf ve adetlerini sergilediler. Katılımın büyük olduğu gecede Sivashlar gönüllüleriyle eğlendiler. Dernek Başkanı Faruk Fertelli geceye katılım gösteren tüm davetlilere teşekkür etti.

Sivashlar Kültürel değerlerini yaşatmak ve genç nesillere tanıtmak için bir araya geldiler.

Serdivan Düşün Salonunda yapılan geceye katılım olduğuca fazla olurken, geleneksel yemekleri ve folklorik eserlerini sergilediler.

“Sivashlar Kùltür ve Dayanışma Derneği Üyeleri Serdivan'da buluştu” (2003)

Ek 1.18: YÖÇDER Gecesi

İş, yolda bir
şey gördüm.
an haldeydi.
burkulu.
ettim;
ihiml Yarattığım
ullar için de
te birşeyler
sını" dedim.

gittim...
ğimin
niklerinden
es işittim;
**ŞEYLER
TİMİ SENİ
ATTIM YA!"**

Yetimler yetimi Hz. Muhammed'in hayatını
anlatan Sakarya Müftü Yardımcısı Bilal
Aksoy salonu dolduranların zaman zaman
gözyaşları dökmelerine yol açtı.

Adapazarı Merkez Belediye Başkanı
Süleyman Dişli, pek çok sosyal faaliyete
verdiği desteklere YÖÇYDER'i de
ekledi. Karaman veya Camili de yer
tahsisi için çalışma sözü verdi.

Geceye katılan
konuklara önce
Kur'an okuyan
ardından da neyi ile
kulaklara hitab
eden Ali Altıntaş'
koroya eşlik etti.

YÖÇYDER hanım üyeleri
konuklara gül takdim ettiler
ve katılımlarından dolayı
teşekkür ettiler.

TEŞEKKÜR
Bu sayımızın
hazırlanmasındaki
katkılarından dolayı;
ÖZEL GİYİM,
SALTIKOĞULLARI
IZGARA SALONU,
ECE GIDA ve
ÇAĞDAŞ
DEKORASYON'a
teşekkürlerimizi
sunarız.
HABER KOKTEYL

KOMİTE, Hüseyin (2005)

Ek 2: Sakarya'da Gerçekleştirilen Müzikli Etkinliklerle İlgili Resimler

Ek 2.1: Sakarya Erkek Yetiştirme Yurdu 2006 Konseri

Ek 2.1.1:

Ek 2.2: SAÜ. Devlet Konservatuarı 2004 Etkilikleri

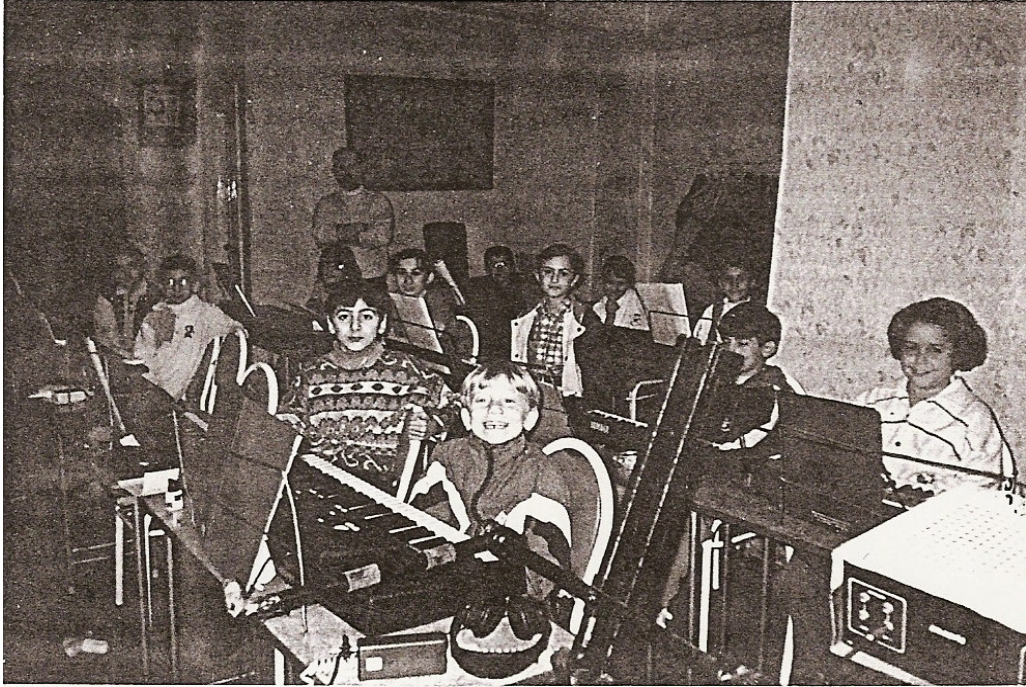
Ek 2.2.1:

Ek 2.3: Atatürk Lisesi Korusu

Ek 2.4: akırlar M¼zik Merkezi

Ek 3: Telefon Numaraları

Ek 3.1: Sakarya Merkezdeki Kültür Derneklerinin ve Müzik

Eğitimi Veren Kurumların Telefonları

<u>KURUM ADI:</u>	<u>TELEFON NO:</u>
ARTVİNLİLER KÜLTÜR VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ	
BOSNA HERSEKLİLER KÜLTÜR VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ	278-54-10
CUMHURİYET MAHALLESİ ADAPAZARI GENÇLİK VE EĞİTİM MERKEZİ	279-95-58
ÇAKIRLAR MÜZİK MERKEZİ	278-42-80
FOLKART	0532-240-49-90
GİRESUNLULAR KÜLTÜR VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ	279-98-28
GÖYNÜKLÜLER KÜLTÜR VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ	277-67-10
KASTAMNÖNLÜLER KÜLTÜR VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ	272-42-37
MALATYALILAR KÜLTÜR VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ	281-91-44
MEHMET ALİ SEYHAN MÜZİK EVİ	281-26-40
MELODİ MÜZİK EVİ	282-18-60
MUŞLULAR KÜLTÜR VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ	
ORDULULAR KÜLTÜR VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ	278-52-52
SAKARYA GENÇLİK VE SPOR İL MÜDÜRLÜĞÜ GENÇLİK MERKEZİ VE GENÇLİK EVİ	

Ek 3.1' in Devamı

SAKARYA MUSİKİ DERNEĞİ	0535-740-57-18
SAKARYA MÜZİSYENLER DERNEĞİ	281-10-11
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ DEVLET KONSERVATUARI	295-65-51
SİVASLILAR KÜLTÜR VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ	273-09-98
TRABZONLULAR KÜLTÜR VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ	
VANLILAR KÜLTÜR VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ	277-72-65
YOZGATLILAR KÜLTÜR VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ	272-48-66
YÖÇDER	278-38-14

Ek 3.2: Sakarya Merkezde Canlı Müzik Veren Cafe ve Türkü Evleri

<u>CAFE ADI:</u>	<u>TELEFON NO:</u>
ADAPAZARI KÜLTÜR MERKEZİ	282-19-99
AŞIYAN RESTORANT	277-91-42
BEYZADE CAFE	282-24-96
CADDE'RA CAFE CLUP	0536-310-67-83
CAFE EYLÜL	0535-581-53-92
CAFE ÖYLESİNE BİR YER	291-26-37
CUMBALI CAFETERYA	272-45-38
ÇARK MESİRE	-
ÇATI CAFE	279-33-65
HAVANA CAFE	-
İKİNCİ BAHAR CAFE	272-88-52
MELODİ RESTORANT	681-27-00
SELENİA CAFE	278-19-75
SAKARYA MÜZİK SEVENLER DERNEĞİ	281-03-47
SAKARYA MÜZİSYENLER DERNEĞİ	281-10-11
SAKARYA TÜRKÜ EVİ	0535-781-78-65

Ek 3.3: Sakarya Merkezde Müzik Aleti Satan Müzik Marketler Ve Müzik Evleri

<u>KURUM ADI:</u>	<u>TELEFON NO:</u>
AYTAŞI MÜZİK MARKET	272-06-66
BEGÜM MÜZİK EVİ	282-43-23
ÇAKIRLAR MÜZİK MERKEZİ	278-42-80
DURMAZ MÜZİK MARKET	281-62-17
MEHMET ALİ SEYHAN MÜZİK EVİ	281-26-40
MELODİ MÜZİK EVİ	282-18-60

Ek 4: Anket Soruları

T.C
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ SPOR ÖĞRETMENLİĞİ
ANA BİLİM DALI

Bu anket sadece bilimsel bir çalışma için veri toplama amacıyla düzenlenmiştir. Anketin sonuçları anketi düzenleyenlerce saklı tutulacaktır. Bu açıklamayı göz önünde bulundurarak anket sonuçlarına tarafsız, ciddi ve doğru cevaplar vermenizi bekler, araştırmamıza katkılarınızdan dolayı teşekkür ederiz.

Lütfen soruları tam olarak okuduktan sonra kendinize en uygun olan cevabı işaretleyiniz.

SERBEST ZAMAN İÇİNDE MÜZİKLİ ETKİNLİKLERİN YERİ

ÖNEMLİ NOT: Serbest Zaman, insanların yaşamlarında yapması zorunlu olan (örneğin yemek, uyumak, çalışmak vb.) durumlar dışında kalan kendilerine ait zamandır. Kişi gönüllü olarak ve tamamen kendi arzusu ile katıldığı etkinliklerle bu zamanı değerlendirir.

1. **Cinsiyetiniz?**
A. Bay B. Bayan
2. **Yaşınız?**
A. (7-14) B. (15-19) C. (20-25) D. (26-30) E. (31-40) F. (41-50)
G. (50 ve Üzeri)
3. **Medeni Haliniz?**
A. Bekar B. Evli C. Diğer(.....)
4. **Eğitim durumunuz?**
A. İlköğretim B. Ortaöğretim C. Ön lisans D. Lisans
E. Yüksek lisans veya Doktora
5. **Ailenizin Aylık Geliri? (YTL)**
A. (500 ve Altı) B. (500-750) C. (750-1000) D. (1000-1500)
E. (1500 ve Üstü)

6. Mesleğiniz?

- A. Unvanlı memur (öğretmen, polis, subay, mühendis, doktor, hemşire, şef, müdür v.b.)
B. Ünsansız / düz memur (ilk-orta-lise mezunu ve hizmetliler dahil)
C. Vasıfsız işçi
D. Vasıflı işçi
E. Esnaf / zanaatkar (üretici, fırıncı, demirci, tamirci v.b.)
F. Esnaf / ticaret erbabı (alıp-satan, bakkal v.b.)
G. Serbest meslek (doktor / avukat / mimar / mühendis-müteahhit, muhasebeci v.b.)
H. Marjinal sektör (sokak satıcıları, ayakkabı boyacısı v.b. geçici işler)
İ. Öğrenci
K. Çalışmayan
L. Emekli
M. Diğer.....

7. Boş zamanlarınızı genelde nasıl değerlendirirsiniz?(Öncelik sırasına göre 1-2-3' e kadar numara veriniz)

- A. Evde dinlenerek geçiririm(Tv izlemek, internet-bilgisayar v.b.)
B. Sosyal ve kültürel aktivitelere katılırım(Sinema, tiyatro, geziler, toplantılar, dernekler v.b.)
C. Sporla ilgilenirim
D. Müzikli etkinliklerle ilgilenirim(Enstrüman çalmak, halk oyunları ve dans, müzik dinlemek v.b.)
E. Resim ve El Sanatları ile ilgilenirim
F. Alış-Veriş yaparım
H. Diğer(.....)

8. Haftalık Ortalama Serbest zaman süreniz?(Saat)

NOT: En üstteki açıklamayı göz önünde bulundurarak hesaplayın. Hafta sonlarınızı göz önünde bulundurmayı unutmayınız.

- A. (20ve Altı) B. (20-40) C. (40-60) D. (60-80) E. (80-100) F. (100 ve Üzeri)

9. Sizce Müzik Dinlemek Bir Serbest Zaman Etkinliğimidir?

- A. Evet B. Hayır C. Fikrim yok

10. Herhangi Bir Müzik Aleti Çalışıyor musunuz?

- A. Evet Çalışıyorum B. Hayır Çalışmıyorum C. Daha Önceden İlgilendim Fakat Bıraktım

11. **Halk Oyunları Ve Dans Gibi Etkinliklere Katılıyor Musunuz?**
A. Evet Katılıyorum B. Hayır Katılmıyorum C. Daha Önceden İlgilendim Fakat Bıraktım
12. **Haftalı Ortalama Kaç Saatinizi Müzik Dinlemeye ve Müzikli Etkinliklere Ayırıyorsunuz?(Saat)**
A. (10 ve Altı) B. (10-20) C. (20-30) D. (30-40) E. (40-50) F. (50 ve Üzeri)
13. **Genelde Ne Zaman Müzik Dinlersiniz?(Öncelik sırasına göre 1-2-3'e kadar numara veriniz)**
A. Müzik Dinlemem
B. Evde Dinlenirken
C. Evde Çalışırken
D. İş yerinde Dinlenirken
E. İş yerinde Çalışırken
F. Yürürken ya da arabadayken
G. Cafe ya da benzeri yerlerde
H. Diğer(.....)
14. **Serbest Zamanlarınızı Değerlendirirken Müzikli Etkinlikleri Tercih Etmenizdeki En Önemli Neden Nedir?**
A. Hiçbir nedeni yok
B. İyi vakit geçiriyorum
C. Beni dinlendiriyor ve sosyal hayatın getirdiği stresten uzaklaştırıyor
D. İş ve okul performansımı artırıyor
E. Kişiler arası iletişimimde beni olumlu yönde etkiliyor ve sosyalleştiriyor
F. Hayata karşı motivasyonumu ve konsantrasyonumu artırıyor
15. **Çevrenizde gerçekleştirilen müzikli etkinlikleri(konserler, canlı müzik, enstrüman eğitimi v.b...) Yeterli buluyor musunuz?**
A. Evet yeterli
B. Hayır yetersiz
C. Fikrim yok

ÖZGEÇMİŞ

07.06.1983 tarihinde İstanbul- Kartal'da doğdu. 1994'de Tuzla Aydınli İlkokulunu, 1997'de Tuzla Kâşif Kalkavan Orta Okulunu, 2000'de Tuzla Kâşif Kakavan Lisesini bitirdi. 2006 yılında Sakarya Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu Rekreasyon bölümünü bitirdi. Halen 2006 yılında kazandığı, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Anabilim Dalı 2. sınıf öğrencisi olarak öğrenimine devam etmektedir.

1996-2001 yıllarında Kartalspor alt yapısında kalecilik yaptı ve iki, İstanbul şampiyonluğu yaşadı. 1999 yılında, İstanbul B Genç Amatörler liginde en az gol yiyen kaleci unvanı aldı ve aynı yıl İstanbul Amatör Karmasına seçildi.

1997'den bu yana amatör olarak müzikle ilgilenmekte. Şuan; Bağlama, Gitar, Ney, Kaval, Yan Flüt ve Mey enstrümanlarını çalmakta ve bir çok amatör müzik gurubuylasahne çalışmalarına katılmaktadır. Ayrıca kardeşine ait dershanede enstrüman dersleri de vermektedir.

İyi derecede bilgisayar kullanmakta ve az seviyede İngilizce bilmektedir.

Serbest zamanlarında; spor yapar, enstrüman çalar, resim çizer, ses kayıtları yapar, şiir yazar, beste yapar ve kitap okur.

Mesleki hedefi, farklı ve özgün, araştırmacı ve üretken olmak ve akademik kariyer yapmak.